Poštnina plačana v gotovini

Leto VIII, št. 81

Ljubljana, torek 5. aprila 1927

Cena 2 Din

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25·—; za inozemstvo Din 40·— neobvezno.

Ogласi po tarifu.

Uredništvo: Ljubljana, Knaflova ulica štev. 5/I. Telefon štev. 72, ponoči tudi štev. 34.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ulica št. 54. — Telefon št. 36.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. — Telefon št. 492

Podružnici: Maribor, Barvarska ulica št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta

Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljubljana št. 11.842 - Praha číslo 78.180. Wien, Nr. 105.241.

Ljubljana, 4. aprila

Bivši britanski zunanji minister in sedanji voditelj liberalne stranke, Lloyd George, je tudi jako iznajdljiv in često duhovit novinar. Članki, ki jih piše večinoma za »United Press Association of America«, so pogosto sila zanimivi in polni dosetk in podatkov. Žalibog niso ti bogati podatki vedno popolnoma zanesljivi.

To se vidi na primer iz zadnjega članka, napisanega za isto agenco, ki ga je poleg drugih listov priobčila tudi nedeljska »Neue Freie Presse« pod naslovom »Nevarnost požara na Balkanu«. V tem članku je poleg zlatih zrn resnice tudi nekaj gorostasnega plevela absolutnega nepoznavanja dejanskih razmer in neverjetnih trditev, ki so skregane z resnico.

Preden se lotimo korekture teh zmot, pa moramo zavoljo objektivnosti ugotoviti tisto, kar pove Lloyd George pravilnega in pametnega o italijansko-jugoslovenskem sporu. Angleški liberalni leader pravilno domneva, da beograjska vlada gotovo nima namena izzvati vojno z Italijo. Zanimivo je tudi, da priznava svoječasni Sonninovi in sedanji Mussolinijevi politiki izrazito imperialističen značaj. Krfsko avanturo obravnava pravilno, ko zatrjuje, da jo je cela Evropa smatrala za hudodelstvo. Prav tako interesantna je ugotovitev Mussolinijeve sovražnosti napram Društvu narodov in o njegovih svoječasnih deplasiranih izpadih proti Nemčiji in nemški kulturi.

Drugače pa Lloyd Georgeov članek ni v skladu z resnico in tudi ne razodeva objektivnosti in znanja, kakršno bi smeli pričakovati od nekdanjega dolgoletnega voditelja britanske zunanje politike. Netočno je že trditi, da je samo Balkan »stara bolečina« Evrope. Naš stari kontinent ima na žalost pohabljenih še mnogo drugih svojih udov. Popolnoma netočna je dalje domneva, da sumi Italija slovansko zaroto zoper neodvisnost in enotnost Albanije. Italija nima nikakega razloga sumiti Jugoslavijo zaradi kakih imperijalističnih načrtov zoper Albanijo in je gotovo tudi ne sumi. Vse laške obtožbe imajo samo namen maskirati italijanske imperijalistične in zavojevalne načrte. Edini resen nasprotnik albanske neodvisnosti je Italija. Čisto v stilu starokopitne habsburške diplomacije je tudi Lloyd Georgeovo modrovanje o balkanskih hribovcih, ki snujejo pozimi krvave projekte in jih potem v pomladi hodijo izvajat v dolino. Frapantno je končno, da Lloyd George, ki je glavni krivec za vse, kar ni dobrega v pariških mirovnih pogodbah, in je med drugim obrnil italijanski imperijalizem v Evropo, ker je vse boljše kolonije pridržal za Anglijo, ne ve niti tega, da je podaril tedaj Italiji predvsem istrske, ne pa dalmatinske otoke. Danes sicer razklada, da so prebivalci teh otokov slovanski po pokolenju in tradiciji. Bolje bi bilo, da bi se zavedal te resnice l. 1919 in 1920 in temu primerno uravnal tedanjo britansko politiko. Ker tega tedaj ni storil, marveč podpiral italijanski imperijalizem na Balkanu, je zakrivil v največji meri, da ta del Evrope ne more priti do zaželjene stabilnosti.

Nobena tajnost ni, da črpa Italija pogum za svojo imperijalistično politiko na Balkanu uprav iz podpore, ki jo ji naklanja London. Sodelovanje med Londonom in Rimom je sicer obstojalo že pred vojno. Po vojni pa je ravno Lloyd George bil tisti, ki je dal tej politiki nove hrane. V svoji borbi zoper Francijo si je vedno kupil sodelovanje Italije s kakim novim darilom ali ponudbo. Pred San Remom je ponudil čeden zalogaj v Mali Aziji. Pred konferenco v Genovi je izposloval enakost laške vojne mornarice s francosko, pred konferenco v Londonu se je razpravljalo o obširnem načrtu petrolejskih in trgovskih kompenzacij. Pred likvidacijo l. 1924 pa je Anglija odstopila Italiji Jubaland.

Pa tudi sedanja konservativna vlada vztraja na poti, ki jo je pokazal Lloyd George. Zadnje dve leti se je laško - angleško sodelovanje izkazalo v celi vrsti primerov. Dne 17. oktobra 1925 se je po angleškem prizadevanju udeležila Italija pri locarnskem paktu, ki jo postavlja za garanta miru ob Renu. 5. decembra 1925 se je priključila Tripolitaniji oaza Kufra in Jarabud na egiptovski meji. 19. decembra istega leta so sledili razgovori v Rappalu in so se prisrčno razmotrivale italijanske zahteve v Afriki in Aziji. 27. januarja 1926 je dosegla Italija izredno blage pogoje za odplačilo svojega dolga v Angliji, ki se je malone črtal. 16. aprila 1926 je bila sklenjena pogodba, ki razširja in zbližuje Eritrejo in Somali na rovaš Abesinije, 7. avgusta 1926 je sledil podpis laško-španskega pakta, ki ga je angleško časopisje pozdravilo kot uspešno akcijo za spremembo ravnotežja na Sredozemskem morju in za izolacijo Francije. 30. septembra 1926 je Chamberlain v naprej pristal na tiransko pogodbo. Tudi laško-nemški pakt 29. decembra 1926 je delo Foreign officea. 20. januarja 1927 je sledil laško-angleški sporazum za določitev interesnih sfer na arabski obali Rdečega morja in Churchillov slavospev Mussoliniju. Prišla je končno še italijanska udeležba dvomljive vrednosti pri kitajskih operacijah.

Podpora, ki jo izkazuje Anglija, je Italiji dala največ poguma, da vedno odkritejše kaže imperijalistične načrte na Balkanu. Do tiranskega pakta ne bi prišlo brez Anglije. Velik del angleškega časopisja že svari vlado pred sadovi take politike. Tudi novinar Lloyd George bi imel bliže v Foreign officeu iskati vzroke vojne nevarnosti na bližnjem iztoku, nego razmotrivati o balkanskih bojevitih hribovcih.

Direktni razgovori med Jugoslavijo in Italijo

Sporazum med Beogradom in Rimom dosežen. — Osnova za razgovore še ni konkretizirana. — Angleški predlog za likvidacijo spora. — Bodrero odide iz Beograda.

Beograd, 4. aprila p. Vaš dopisnik doznava z merodajnega mesta: Po opetovanih konferencah med italijanskim poslanikom Bodrerom in ministrom Perićem je prišlo do sporazuma med našo in italijansko vlado, po kateri naj bi se v kratkem začeli direktni razgovori za likvidacijo poslednjega incidenta z Italijo. Zdi se, da je bil ta sporazum omogočen po intervenciji Francije in Anglije. Ti razgovori bodo direktni in se bodo vršili po običajnem diplomatskem potu. Z naše strani so se italijanski vladi dostavile naše želje, dočim je italijanska vlada dostavila naši vladi svoje želje Zanimivo je, da se naglaša, da še ni nobena konkretne baze, na kateri naj bi se ti razgovori vršili. Načelo, ki se povdarja z obeh strani, je obojestranska garancija teritorijalne integritete Albanije. V diplomatskih krogih se mnogo govori o sugestiji, ki jo je v tem smislu razvil angleški zunanji minister Chamberlain. Z angleške strani se predlaga kot baza za direktne razgovore med Rimom in Beogradom sledeče tri točke:

1.) Jugoslavija naj ratificira nettunske konvencije.

2.) Italija izjavi, da tiranski pakt v nobenem slučaju ne veže Italije, da bi podpirala sedanji režim v Albaniji.

3.) Jugoslavija in Italija bi se imeli sporazumeti glede zaščite albanske neodvisnosti.

Vest o direktnih razgovorih med Beogradom in Rimom, je nocoj potrdil vašemu dopisniku tudi minister za zunanje stvari dr. Perić. V diplomatskih krogih se v zvezi s tem povdarja, da je neprimerno, da bi se ti razgovori vodili potom generala Bodrera, ki je bil s svojimi poročili v glavnem inicijator vsega spora. Ker je general Bodrero že pred dalj časom službeno premeščen iz Beograda, se lahko pričakuje, da bo v kratkem definitivno zapustil svoje mesto in da bo italijanska vlada v kratkem poslala drugega zastopnika.

Ves današnji dan je v ministrstvu za zunanje stvari vladala velika živahnost. Prihajali so vsi diplomatski zastopniki, posebno pa se je opazil poset francoskega, angleškega in italijanskega poslanika.

Boža Maksimović se umakne?

Nepotrjena govorica v predstoječi demisiji notranjega ministra. Borbenost pašićevcev. — Kralj se vrača iz Topole.

Beograd, 4. aprila, p. Dasi v politični situaciji ni vidnejših dogodkov, vendar se opaža velika nervoznost, ki vlada v vrstah vladnih strank. Razcepljenost med radikali se vsak dan bolj naglaša in ni nikakih izgledov, da bo prišlo med pašićevci in uzunovićevci do izmirjenja. Pašićevci trdijo, da je njihovo število v zadnjih dneh znatno narastlo in da jih je več nego v skupini okoli vlade. — Zanimivo je, da podpirajo pašićevce v borbi proti vladi tudi Velja Vukičević ter njegovi ožji prijatelji. Veliko pozornost je izzvala verzija, ki je krožila danes v Beogradu, namreč da se je minister Boža Maksimović odločil definitivno se umakniti iz ospredja. Pašićevci s posebno vnemo raznašajo to govorico in razumljivo je, da so zvečer novinarji z veliko nestrpnostjo pričakovali g. Uzunovića. Po daljši konferenci s svojimi prijatelji, ki je trajala do 21.15, je prišel Uzunović iz predsedništva vlade in izjavil, da o teh verzijah ne ve ničesar, ter da jih je sedaj prvič čul od novinarjev.

Danes je bila seja ožjega glavnega odbora radikalne stranke. Predsedoval je Marko Trifković. Razpravljali so o potrebi, da se glavni list «Samouprava» dvigne, da se reorganizira, potem pa o likvidaciji odbora za proslavo Pašićeve 80 letnice, v katerem so se godile tudi gotove nepravilnosti. Značilno je, da minister Maksimović tej seji ni prisostvoval.

Pašićevci, ohrabreni od uspehov zadnjih dni, kažejo odkrito svoje veselje in se obnašajo jako borbeno. Predsednik skupščine Trifković je zelo aktiven ter neprestano vzdržuje stike z opozicijo. Precej pozornosti je zbudil njegov včerajšnji sestanek z min. predsednikom Uzunovićem.

Včeraj se je mudil v Topoli vojni minister general Stevan Hadžić, ki je bil tekom dneva sprejet od kralja v avdijenci. V Topoli se je nahajal po privatnem poslu tudi podpredsednik skupščine Subotić, s katerim se je kralj dalj časa razgovarjal. Povratek kralja iz Topole v Beograd se pričakuje za jutri zvečer.

Za združitev vseh naprednih elementov v državi

Zanimiva izvajanja Svetozarja Pribičevića o našem notranjepolitičnem položaju.

Zagreb, 4. aprila. r. Včeraj dopoldne se je vršila v oblastnem tajništvu SDS konferenca članov SDS iz Zagreba. Ob tej priliki je Svetozar Pribičević govoril najprej o zunanjepolitičnem nato pa o notranjepolitičnem položaju. Smatra, da se bo notranji položaj razjasnil do 19. t. m., ko se sestane Narodna skupščina, da razpravlja o obtožbi proti Boži Maksimoviću. Ako vlada do tedaj ne bo našla izhoda bo brškone prišlo do njene demisije še pred 19. aprilom. Vlada mora paralizirati eno izmed nasprotnih strank, da dobi večino proti obtožbi V tem stremljenju je treba iskati razlogov za nova pogajanja z Radićem. Razmere so take, da je sporazum z Radićem mogoč le za ceno formalnega razkola radikalne stranke, ki je stvarno že nastopil. Kar se tiče radičevcev, bi radi sklenili sporazum, ker niso ravno načelni. St. Radić sam je nekega dne opravičeval svoj sporazum s tem, da bi drugače prišel v Lepoglavo, dobil svojo številko in da bi potem ne bilo oblastne skupščine. V tej izjavi leži tudi priznanje Radičeve krivde, ker bi zagrebškim sodnikom vlada pač ne mogla odrediti, naj Radića obsodijo. Za srbijanske radikale ni posebno važno vprašanje, s kom naj se sporazumejo. Če bi prišel sam Ivica Frank iz inozemstva in bi imel 50 poslancev, srbijanski radikali bi sklenili ž njim sporazum, samo da bi mogli vladati. Ta politika pa ubija radikale v prečanskih krajih. Na klic, kdo so pašićevci, odgovarja Pribičević, da so to vsi radikali, ki so potisnjeni na stran. Ako bo Marko Trifković s svojimi radikali iz ozadja prišel na vlado, potem bosta Uzunović in Maksimović postala pašićevca, kakor je to danes obratno. V ostalem pa se bo kmalu videlo, kdo so pašićevci in ali vodijo načelno politiko.

SDS se ne veže z nobeno radikalsko skupino. SDS gleda na razvoj dogodkov in pričakuje, kako stališče bodo radikali zavzeli napram načelnim vprašanjem, ki se bodo kmalu pojavila. Samostojnim demokratom bo simpatičnejši tisti, ki se bo izjavil za načelno politiko. Doslej so radikali delali samo kombinacije kakor v kaki trgovini. Pohvaliti se more edino zadržanje Marka Trifkovića v vprašanju odgoditve Narodne skupščine, s čemer je zagotovil zmago zakona nad samovoljo. Videli bomo, ali je bila to samo taktična poteza ali povrnitev k tradicijam radikalske stranke iz dobe, ko se je borila za ideale svobode in parlamentarizma. Za edino rešitev težkega položaja v državi smatra Pribičević zbližanje vseh demokratskih elementov, vseh tistih, ki so za narodno in državno edinstvo brez separatističnih primesi, ki so za suverenost naroda, za pravi in neokrnjeni parlamentarizem ter za radikalne socijalne in gospodarske reforme. Tako bi se ustvarilo nekaj novega in velikega, veličastna grupacija zdravih in naprednih elementov, ki bi mogla zagotoviti nemoten razvoj države vsaj za kako desetletje. SDS bi drage volje sodelovala pri ustvarjanju takega položaja, ki bi konsolidiral naše razmere na znotraj in ustvaril jako pozicijo naše države napram inozemskim neprijateljem in sovražnikom.

Izvajanja g. Pribićevića so bila sprejeta z burnim odobravanjem.

Ahmedova rodbina v Italiji

Bari, 4. aprila. o. Davi so se pripeljale semkaj štiri sestre, mati in nekateri drugi sorodniki albanskega predsednika Ahmeda bega Zoga.

Danes se podpiše prijateljska pogodba med Italijo in Madžarsko

Bethlen je prispel včeraj v Rim. — Popoldne prvi sestanek z Mussolinijem. — Popolna enakost nazorov. — Pogodba o prijateljstvu in razsodišču popolnoma miroljubna! — Revizija trianonske mirovne pogodbe?

Trst, 4. aprila. o. Včeraj ob 8.30 dopoldne se je pripeljal semkaj madžarski ministrski predsednik grof Bethlen s soprogo. Na kolodvoru ga je pozdravil prefekt, nakar je ministrski predsednik sprejel novinarje in jim izjavil, da bo njegov oficijelni obisk trajal štiri dni, potem pa si s soprogo ogleda nekatera mesta.

Na vprašanje o svrhi njegovega potovanja je odgovoril Bethlen: «Upam, da bomo v Rimu sklenili z Italijo pakt o prijateljstvu in arbitraži. Priprave in razgovori so se že vršili. Mislim, da postane ta pakt sedaj dovršeno dejstvo.» Glede madžarskega izhodišča na Jadran je dejal Bethlen: «Mislim, da se mi bo v Rimu posrečilo urediti zadevo Reke, ki je bila že pred vojno pristanišče Madžarske in je tudi danes za nas najbližja in edina za nas pripravna luka. Split je preveč oddaljen in nima potrebnih naprav. O Splitu kot madžarskem izhodišču na morje so pisali samo listi, uradnih razgovorov o tem pa ni bilo.» Na vprašanje, kaj misli Beograd o njegovem potovanju v Rim, je Bethlen previdno odgovoril, da tega ne more vedeti.

Po kratkem sprehodu ob obali je Bethlen nadaljeval vožnjo proti Benetkam, kjer je bil prvi oficijelni sprejem in slavnostni obed. Zvečer se je odpeljal dalje.

Rim, 4. aprila. o. Grof Bethlen je prispel semkaj davi ob 9. Na kolodvoru so visele italijanske in madžarske zastave. Madžarskega ministrskega predsednika so sprejeli državni podtajnik v zunanjem ministrstvu Grandi, šef oddelka Manelli, madžarska poslanika pri Kvirinalu in Vatikanu ter osebje obeh poslaništev. Po običajnih govorih se je Bethlen s spremstvom odpeljal v Grand Hotel, kjer se je nastanil kot gost italijanske vlade. Popoldne je imel prvi razgovor z Mussolinijem, o katerem je bilo izdano sledeče uradno poročilo:

«Predsednik italijanske vlade je opoldne sprejel madžarskega ministrskega predsednika v palači Chigi. Oba državnika sta imela do 13.30 prisrčen razgovor o raznih kulturnih in političnih vprašanjih, ki skupno zanimajo Italijo in Madžarsko. Razgovor je bil zelo prisrčen, kakor pač odgovarja globokim simpatijam, ki vežejo obe državi in je dokazal soglasnost nazorov obeh vlad. *Jutri bo v palači Chigi podpisana prijateljska in razsodiščna pogodba med Italijo in Madžarsko.*»

Rim, 4. aprila. s. Fašistično časopisje bo te dni pisalo le o «Madžarski in Italiji». Spor z Jugoslavijo bo omenjalo le v zvezi z novo podonavsko politiko Italije. Zato tudi stopa v ozadje napovedani a pozneje odpovedani obisk dr. Stresemanna v Rimu, ki ostane v Berlinu.

Na podlagi zaupnih informacij se da ugotoviti sledeče: 1.) Kot pričetek nove italijansko - madžarske politike bo sklenjena prijateljska in razsodiščna pogodba med obema državama. Italija bo enkrat za vselej opustila politiko Sforze in Nittija, ki je bila šibka do Slovanov. 2.) Med Rimom in Budimpešto se ustvari interesna skupnost. Strašilo Habsburžanov je zadrževalo idejno in gospodarsko sodelovanje. Po vojni pa je vstalo na jugovzhodu Evrope strašilo balkanizacije podonavske kotline. To nevarnost je treba zajeziti. 3.) Ureditev gospodarskih problemov in gospodarski razvoj Madžarske z njenimi sosedi se ima izvršiti naravnim potom. Budimpešta je za svojo trgovino orijentirana na Reki. Tukaj se srečajo prizadevanja Rima in Budimpešte s politiko beograjskih gospodarskih krogov. Toda tudi v gospodarskem interesu Beograda je, da podpira stremljenje Madžarske na Reko, ker bi imelo od tega jugoslovensko zaledje samo koristi. Split in Šibenik je Jugoslavija predlagala le iz zunanjepolitičnih vzrokov. 4. Nova prijateljska pogodba je popolnoma miroljubna. Madžarska se približuje podonavsko - balkanski politiki. V Beogradu bodo smatrali novo madžarsko - italijansko prijateljsko pogodbo za največjo oviro pri svojih vojaških avanturah. 5.) Ker je Madžarska izpolnila svoje vojaške obveznosti, izgubi Mala antanta svojo notranjo vsebino in se bo morala sprijazniti z zopetnim oživljenjem Madžarske kljub strašnim okrnitvam. Revizija trianonske pogodbe se bo morala izvesti v kratkem brez predsodkov. 6.) Probujajoči se Madžarski ponuja fašistična Italija roko, ker hoče ob Dunavu prevzeti obrambo šibkejšega pred močnejšim sosedom. Sosedje ne smejo pozabiti, da je bilo v Trianonu raztresenih štiri milijone Madžarov.

Rim, 4. aprila. o. Kralj je podelil grofu Bethlenu veliko verižico reda sv. Mavricija in Lazarja. Popoldne ob 4. je posetil Mussolini Bethlena v njegovem hotelu in ostal pri njem pol ure. V sredo sprejme Bethlena kralj, v petek pa papež.

Naraščajoče sovraštvo Kitajcev proti inozemcem

Delen uspeh severnih čet. — Kantonci napadajo tudi Japonce. Žrtve v Nankingu malenkostne. — Angleški konzulati spravljajo svoje državljane na varno

Peking, 4. aprila. (pa.) Uradno se poroča, da so čete generala Čangtsolina zavzele Jončeng, 200 milj severno Hankova ob železnici Peking - Hankov. Čangtsolin zasedaj ne bo korakal dalje, ker se boji, da ga Kantonci, ki prodirajo severno Nankinga, ne obkolijo.

Šanghaj, 4. aprila. (lo.) Včeraj je kitajska množica vdrla v Hankovu v japonsko koncesijo, kjer je izropala trgovine in napadala japonske državljane po ulicah. Položaj je postal tako nevaren, da so se morali izkrcati japonski vojaki, ki so morali s streli razpršiti izgrednike. Večina Japoncev je pobegnila na vojne ladje. Japonsko koncesijo stražijo mornarji. V Hankov so odšla močna japonska ojačenja.

V Čunkiangu so hoteli kitajski kuliji zasesti ameriški parnik. Posadka je pričela streljati s strojnicami in ranila več kulijev.

Pariz, 4. aprila. (pa.) Kantonski zunanji minister Čen je izjavil, da je sedanja kitajska revolucija nacijonalistična in da nima ničesar opraviti s komunizmom. Nadalje je izjavil, da Kitajska pozdravlja dohod tujega kapitala, ki ga bo vlada varovala v vseh podjetjih pod pogojem- da tuja podjetja ne bodo imela kake politične tendence.

London, 4. aprila. (lo.) Zunanji minister Chamberlain je odgovoril v spodnji zbornici, da je bilo v Nankingu ubitih samo troje Kitajcev. Kakšne izgube so imele pri tej akciji kantonske čete, se doslej ni moglo dognati. Vrhovni poveljnik Čangkajšek je izjavil, da je bilo ubitih v Nankingu šest njegovih vojakov in 15 ranjenih. Mesto je zelo malo trpelo pri obstreljevanju in nikjer ni bilo požara. Streljalo se je s presledki 70 minut, večinoma z angleške vojne ladje «Emerald». Nekaj strelov sta oddala tudi ameriška rušilca. Od tujcev so bili ubiti trije Angleži, en Američan, en Francoz in en Italijan. Japonci pa so imeli dva ali tri ranjence. Po poslednjih vesteh je prebivalstvo Nankinga mirno, dočim zavzemajo kantonske čete napram tujcem vedno bolj sovražno stališče. Kantonci obstreljujejo tuje parnike in ropajo stanovanja inozemcev, tako da so morali zapustiti mesto vsi tujci. Angleška vlada se posvetuje z ameriško, japonsko in italijansko zaradi dogodkov v Nankingu.

Po poslednjih poročilih se je položaj v Hankovu nekoliko zboljšal, vendar je pričakovati v kratkem novih komplikacij.

Angleška koncesija v Hankovu se izpraznuje in tudi ameriške oblasti čim hitreje evakuirajo svoje državljane zaradi napetega položaja so bili angleški konzulati v Ningpoju, Svatovu, Fučovu, Čingkiangu, Hankovu in Kiukčovu pozvani, naj pripravijo vse potrebno za evakuacijo angleških državljanov. Pozneje so bili opozorjeni angleški konzulati tudi v Jientsinu in drugod na pretečo nevarnost. Popolnoma so so umaknili inozemci iz Čungkianga, Čangse in Ičanga. Angleški državljani, ki so navzlic opozorilu ostali v teh krajih, so to storili na lastno odgovornost.

Nato je Chamberlain izjavil, da ne more dati natančnejših podatkov o številu Angležev na Kitajskem, ki se vedno menja, vendar pa jih ni več kot 200.

Kar se tiče dogodkov v Nankingu, so zanje odgovorne izključno le kantonske redne čete. Dejstvo je, da so kantonski vojaki hladnokrvno streljali na tujce. Ravno tako so ti vojaki zažgali in izropali inozemske konzulate.

Vojni minister Evans je izjavil, da francosko koncesijo niso branili angleški vojaki. Francoskemu poveljništvu se je sporočilo, da se v slučaju potrebe obrne lahko na pomoč angleškega generala Duncana, ki je za to pooblaščen.

London, 4. aprila. (be.) Angleške čete v Šanghaju štejejo sedaj približno 22.500 mož.

Zmede zaradi rumunskega prestolonasledništva

Nasprotujoče si vesti o sporazumu med Bratianom in Averescom.

Bukarešta, 4. aprila, s. Z ozirom na težko obolelost kralja so se v političnih strankah vršila posvetovanja o vprašanju prestolonasledstva. Baje sta se Bratianu in Averescu sporazumela, tako da bosta proti povratku bivšega prestolonaslednika Karola nastopila z vsemi sredstvi. Če pa bi se kljub temu skušal princ vrniti, sta odločena to za vsako ceno preprečiti.

Pariz, 4. aprila, s. Bukareški dopisnik «Matina» poroča, da pripravlja ministrski predsednik Averescu državni prevrat in da je storil razne korake, ki zbujajo sume v političnih krogih. Tako je poveril vodstvo železnic nekemu častniku, ki mu je udan, liberalni upravni svet rumunskih železnic pa je prisilil k odstopu. S tem je zbudil sum Bratiana. Med obema strankama so se uvedla pogajanja, ki pa niso imela uspeha. Po poročilih «Matinovega» dopisnika ne verjame nihče v Rumuniji, da bi v primeru kraljeve smrti prevzel vlado regentski svet. Vsled tega se je pojavilo vprašanje, ali se ustava ne spremeni v prid kraljice Marije. Poročevalec smatra za mogoče, da se politični krogi odločijo za povratek princa Karola.

Pariz, 4. aprila, s. Havas poroča, da je dobil rumunski princ Karol brzojavko iz Bukarešte, da zdravstveno stanje kralja ne daje povoda za vznemirjenje.

Jugoslovenski in bolgarski narod

Interesantno in pomembno predavanje predsednika «Lige za zbližanje Bolgarov in Jugoslovenov» dr. Mladena Kostova v Ljubljani.

Ljubljana, 4. aprila.

Po dolgih in nesrečnih letih prekinjenja vsakršnih zvez med slovensko in bolgarsko javnostjo je nocoj nenadoma završalo med Ljubljančani, ki so v ogromnem številu zasedli veliko dvorano «Uniona», da slišijo govoriti brata Bolgara. Predsednik «Lige za zbližanje Bolgarov in Jugoslovenov» v Parizu, advokat in bivši narodni poslanec zemljedelske stranke v Sobranju g. dr. Mladen Kostov je po lepo uspelih predavanjih v Beogradu in Zagrebu prispel tudi v Ljubljano, da nam govori o aktualnem problemu zbližanja med Bolgarijo in Jugoslavijo.

Ko je stopil predavatelj na oder, ga je občinstvo navdušeno pozdravljalo s klici «Živio dr. Kostov! živel bratski bolgarski narod, živela bolgarsko-jugoslovenska vzajemnost!» Predsednik pripravljalnega odbora, sestavljenega iz zastopnikov akademskih društev, pravnik g. Zdolšek, je predstavil predavatelja, ki je takoj povzel besedo. Pričel je s pozdravom Ljubljani, oni veliki predstraži jugoslovenstva na severozapadu, po kateri hrepeni in želi nastopati v njej že od nekdaj bolgarski inteligent kot svoboden govornik in državljan ene in iste države. (Dolgotrajno ploskanje.) Nato zavrača drzne klevete «nekega gospoda» o manjvrednosti jugoslovenskega življa, češ ni treba govoriti pretirano, ako se reče, da velja en Jugosloven najmanj sto tvojih junakov. (Frenetično pritrjevanje.) Podajajoč historijat slovanskih odnošajev na Balkanu ugotavlja, da so delali že prvi bolgarski javni delavci za ideal: preko osvobojene Bolgarije do ujedinjenja vseh Južnih Slovanov! Čita pogodbo srbskega kneza Mihajla Obrenovića z bolgarskimi revolucijonarci, ki najbolje dokazuje, da ni nova misel ujedinjenja balkanskih Slovanov. Večje udejstvovanje v tej smeri je zavrlo med Bolgari poslanstvo Ferdinanda Koburga, odposlanca dunajskega dvora, ki ni prišel kot kralj Bolgarov, ampak kot eksponent nemške politike. On je zahteval ustvaritev nemškega ideala, ustanovitev Velike Bolgarije od Črnega do Jadranskega morja. Bila je to doba najhujšega protislovanskega pokreta. Prišlo je bolgarsko-srbsko nasprotje in strahotna svetovna vojna. Naravno politično nezaupanje, ki je temu sledilo med Srbi in Bolgari, so še povečali makedonstvujuši. Govornik poziva Slovence in Hrvate, naj vplivajo na izmirenja med Srbi in Bolgari, na ustvaritev atmosfere zaupanja in bratstva, ki je neobhodno potrebno za ujedinjenje vseh Južnih Slovanov.

Obširno razpravlja predavatelj o politiki Bolgarije po vojni, podčrtava zlasti iskrene poskuse pokojnega Aleksandra Stambolijskega za zbližanje Sofije z Beogradom. Psihološko razumljivo je, da ti poskusi niso imeli uspeha. Toda pustimo na stran vso zgodovino in vso sentimentalnost ter bodimo enkrat praktični: zamislimo se v položaj, ki ga zavzemamo v današnjem povojnem mednarodnem in političnem gospodarskem kaosu: dejstvo je, da je bila Anglija velik mednaroden faktor, vedno protislovanska in da je taka tudi danes. Na vseh koncih in krajih opažamo gospodarsko zasužnjevanje Bolgarov s strani Italije in njene velike zaščitnice Anglije. Kaj nam je po vsem tem in zlasti po najnovejšem laškem vhodu v Albanijo storiti? Kako naj preprečimo ta novi čudoviti imperijalizem? Ni dvoma, da se moramo enodušno upreti vsi balkanski Slovani temu «osvobojevanju» s strani nekoga in da nastopi za svoje človečanske pravice ujedinjeno jugoslovenstvo **od Triglava do Črnega morja.** Govornikovim besedam je sledilo dolgo frenetično pritrjevanje občinstva.

Drugo nič manj važno vprašanje je gospodarsko. Govornik navaja, kje vse dobavlja Bolgarija svoje potrebščine za dražji denar, katere pa bi lahko mnogo ceneje dobivala v Jugoslaviji. Bolgarija se na primer poslužuje za plovbo na Dunavu rumunskih, madžarskih in avstrijskih brodov, ker nima lastnih. Ali ne bi bilo pametneje, da bi se v to svrho izkoriščalo jugoslovensko brodovje, ki je najštevilnejše na Dunavu?! Takih slučajev je nebroj. Današnji vlastodržci v Sofiji trdijo, da nočejo imeti posla «s Srbijo». Je-li to pametno, radi sentimentalnosti si zakrivati oči pred gospodarskimi potrebami? Ujedinjenje bi rešilo vsa ta in podobna vprašanja in bi tudi odstranilo makedonski problem, ki ga ni ustvaril nikdo drugi nego Ferdinand Koburg. Stambolijski je rekel pravilno: nas ne zanima, ali so Makedonci Srbi ali Bolgari, gre le za to, da bodo z nami v skupni državi!

Drugih problemov, ki bi ovirali naše zbližanje in ujedinjenje, ni. Manjka nam edino to, kar imajo drugi na zapadu v prav veliki meri: **praktičnosti.** Govornik je posetil v Jugoslaviji politike vseh mogočih strank in jih naprosil, naj mu navedejo realne motive, pametne razloge, ki bi sprečavali ujedinjenje. Takega motiva ni mogel zvedeti. Kljub temu pa še nismo ujedinjeni! Temu ni krivo mogoče vprašanje bodoče ureditve skupne države, temveč **držanje današnje službene Bolgarije. Živa pa je misel ujedinjenja v bolgarskem narodu, ki nam jamči, da se bo ta ideja obstinila.** (Zborovalci dolgo in glasno pritrjujejo govorniku.) Dr. Kostov se obrača z apelom na akademsko omladino, ki naj kakor v drugih velikih državah, tudi pri nas vzame v roke delo za končno ujedinjenje vseh Slovanov na Balkanu. Naj vstane Ljubljana in pove glasno, da hoče ujedinjenje. In njen glas se bo razlegel tudi med bolgarskim narodom. In takrat, ko pade vsa mržnja med nami, ko bo narod ujedinjen, takrat bo malo težje gospodu X-u pri misli na koloniziranje balkanskih Slovanov. Pri nas pa se bo dvignila nova velesila, ki bo dala mnogim mnogo misliti . . .

Ustvariti moramo torej medsebojno jasno atmosfero. Ko je govornik prišel med Slovence, je videl, da ni treba mnogo besed. Občutil je, da je tu center jugoslovenstva in počutil se je prvi trenutek svojega bivanja v Ljubljani kakor doma. Življenje pojde svojo pot naproti ujedinjenju. M moramo to pot le olajšati. Govornik pozdravlja Ljubljano v imenu vsega bolgarskega naroda. (Veliko navdušenje v dvorani. Zastopniki ljubljanskih nacijonalistov so izročili govorniku krasen šopek cvetic.)

Po tej manifestaciji je dr. Kostov še v bolgarščini pozdravil Ljubljano, uveravajoč se, da govori z njim ves bolgarski narod. V največji tišini in pozornosti so tisoči zborovalcev poslušali bolgarsko besedo ter burno aklamirali govorniku. Kakor ves svoj prejšnji govor je g. dr. Kostov v srbohrvaščini zaključil naslednje: Najlepši spomini mojega skromnega političnega dela ostanejo gotovo oni, ki jih odnašam v Bolgarijo in Francijo ter dalje po svetu iz Ljubljane. Ne potrebujemo drugačnih kričečih manifestacij, temveč nam zadostujejo resne kakršna je današnja. Kadar bo potreba, se bo zaslišala beseda obeh predstraž Velike Jugoslavije, beseda slovenska pod Triglavom in beseda bolgarska ob Črnem morju in povedali bomo odkrito vsem, tako tudi gospodu X-u blizu in gospodu Z-u (misli Zoga) daleč, da se bomo vsi Jugosloveni v skupni svobodi borili in ginili skupno! Živela velika svobodna in nezavisna Jugoslavija od Črnega do Jadranskega morja! (Frenetični klici: Živela Jugoslavija, živeli Bolgari!)

Nepopisno je bilo navdušenje poslušalcev že med zadnjimi besedami govornika. Po zaključku večera po predsedniku pripravljalnega odbora je bilo zlasti slišati klice Veliki Jugoslaviji, jugoslovenski Dobrudži, jugoslovenski Trakiji in podobno. Vsa dvorana je zapela stoje slovansko himno: Hej Slovani!

Ko so množice prišle iz dvorane, se je razvila spontano povorka, v kateri so zborovalci po ulicah manifestirali za zbližanje z Bolgarijo in ki je trajala skoro eno uro. Ustavila se je pred konzulatom ČSR ter klicala Čehoslovakom.

Okoli 22. ure je povorka prispela neprestano vzklikajoč in prepevajoč nacijonalne pesmi pred francoski konzulat, kjer so omladinci zapeli francosko himno. Pri korakanju mimo italijanskega konzulata niso manifestanti dali nikakega povoda za intervencijo policije.

Naraščanje nacijonalne zavesti med Slovenci na Koroškem

Dne 17. pr. m. se je vršil v Celovcu občni zbor političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem. Bil je izredno dobro obiskan.

Poročilo o delovanju društva je podal poslanec dr. Petek. On in Poljanec sta zastopala slovenstvo v deželnem zboru. Pritožni in šolski komisiji je bila poverjena naloga, da rešita spore med Slovenci in Nemci na Koroškem in ustvarita pravično obliko vzgoje slovenskih otrok. Šele v zadnjem času se kaže v deželnem zboru nemška volja za rešitev manjšinskega problema; ustanovljene so komisije. Glede kulturne avtonomije smo mnenja, da je kataster nesprejemljiv, kajti «kataster čez Karavanke škilečih» bi prišel prav le «Koroški Domovini» in njeni družbi. *V šoli mora biti merodajen jezik, ki ga prinesejo otroci s seboj. V šoli ima vladati slovenski duh in ne «deutschfreundlich». Narodni manjšini mora biti glavno to, kateremu narodu da pripada. Danes lahko rečemo to: V sedmih letih po plebiscitu smo pridobili in ne izgubili na nacijonalni zavesti in ako stopimo na volišče z dobro voljo, se bo pokazal tudi uspeh... Vsi številni navzoči so burno pritrjevali.*

Poslanec Poljanec izraža vero v slovenski napredek. Volitve bodo zelo važna. Pravi, da se bo vršil hud in načelen boj med dr. Seiplom (kršč. soc.) in dr. Baurom (soc. dem.). Po njegovem mnenju je bila in bo še potreba iz gospodarskih ozirov iskati stike.

Društveni tajnik Stare je najprej priporočal prispevanje v volilni sklad. Brez sklada je uspešna borba skoro nemogoča. Volilni boj bo boj za načela. *Koroški Slovenci smo se borili za svoj obstoj in se bomo borili še dalje.* Katoliška vera je življenskega pomena za obstoj koroških Slovencev. Naša opora je naš dom in naša zemlja. Morda bi se dalo za ta načelen boj nasloniti na kako stranko. *Vsaka stranka pa, ki bi šla z nami ramo ob rami, bi morala spoštovati eno: da smo mi Slovenci in da se mora ugoditi našim narodnim zahtevam. V volilni boj gremo vsi z željo, da koristimo svojemu ljudstvu, prepričani, da nas združi edinost na temelju našega programa.* Sledilo je splošno pritrjevanje. Nato se je razvila obširna debata, ki je pokazala popolno soglašanje z vsem, kar zahteva položaj.

3 × 1 je manj nego 1 × 1!

Kako razlagajo klerikalci povišanje davka delavstvu v tobačni tovarni, državnih premogovnikih in podjetjih, kakor tudi vsem občinskim in drugim samoupravnim delavcem.

Doslej delavci, ki so prejemali plačo od države ali pa od samoupravnih korporacij, niso plačevali davka na ročno delo. Klerikalno - radikalna koalicija je sedaj raztegnila davek na ročno delo tudi na to delavstvo. Prizadeti bodo od te nove odredbe v prvi vrsti monopolsko delavstvo, kakor n. pr. delavci in delavke v tobačnih tovarnah in solinah, delavci v državnih premogovnikih in rudnikih, železniški delavci in sploh vsi delavci v državnih podjetjih, razen tega pa tudi delavci v občinski, okrajni in oblastni službi.

«Slovenec» skuša ta napad na delavske žepe zagovarjati s trditvijo, da bodo državni in samoupravni delavci po novem plačevali manj davka kakor pa doslej. Kot dokaz navaja tudi neke številke, **ki pa so popolnoma potvorjene.** Koliko so te številke vredne, se vidi že iz tega, da je izračunal, da so državni delavci plačevali skoro trikrat večji invalidski davek kakor pa je neposredni davek, in dvakrat večjo komorsko doklado.

Doslej so plačevali državni in samoupravni delavci 0.8 % neposrednega davka od plače in na podlagi predpisanega celokupnega neposrednega davka še invalidski in komorski davek. Ako vzamemo za podlago tedensko plačo 180 Din, ki jo tudi «Slovenec» navaja za primer, je račun naslednji: 180 Din tedensko znaša na leto (52 tednov) 9360 Din. Od tega je plačal delavec v državnih podjetjih:

0.8 % neposrednega davka . .	74.88 Din
invalidskega davka	24.— „
komorske doklade	12.— „
Skupaj . . .	110.88 Din

Po novem finančnem zakonu pa bo plačal od vsakih 100 Din z dokladami 8.80 Din ročnega davka, torej od vsote 9360 Din na leto 318 Din 78 par.

Državni ali samoupravni delavec, ki ima 180 Din na teden plače in ki je doslej plačeval vseh davščin na leto le 110 Din 88 par, **bo odslej plačeval za isto plačo skoraj trikrat toliko!**

Povdarjamo, da sta se invalidski davek in komorska doklada računala od celokupnega predpisanega neposrednega davka, ne pa na podlagi tedenskega zaslužka, kakor to računa «Slovenec» namenoma, da bi dobil večjo vsoto ter dokazal, da so državni delavci plačevali prej več kakor pa bodo sedaj, ko bodo morali plačevati namesto 0.8 neposrednega davka z invalidskim in komorskim davkom, 2 % davek na ročno delo z dokladami v skupnem znesku 3.80 %.

Kako je računal «Slovenec»? Pravi, da je pri 180 Din tedenske plače znašal 0.8 % neposredni davek 1.44 Din, invalidski davek k temu 4 Din, komorna doklada 2 Din, skupaj torej 7.44 Din ali 4.12 %. «Slovenec» namenoma računa invalidski davek in komorsko doklado od tedenske plače in ne od letnega dohodka, kajti invalidski davek znaša 4 Din, komorska doklada pa 2 Din šele pri neposrednem davku do 20 Din, **odmerjenem za celoletni dohodek.**

Na ta način je bilo «Slovencu» lahko mogoče izračunati, da so doslej državni in samoupravni delavci plačevali pri tedenski plači 180 Din 4.12 % davka, v resnici pa so plačevali doslej le 1.12 %, medtem ko bodo odslej plačevali 8.80 % («Slovenec» izrablja tudi «Jutrovo» tiskovno pomoto in računa s 8.1).

Klerikalci torej niso samo državne delavce reducirali in jim znižali plače, temveč so jim povrh še potrojili davke! Namesto da bi davek na ročno delo sploh odpravili, so ga raztegnili še na državne, občinske, okrajne in oblastne delavce, ki so bili doslej oproščeni. Poleg tisočev državnih delavcev, pridejo pri novi obremenitvi zlasti v poštev mnogoštevilni občinski delavci v naših mestih, zlasti v Ljubljani, Mariboru, Celju in povsod drugod.

Ta nova obremenitev delavstva visoko prekaša zvišanje eksistenčnega minima od 5000 na 6000 Din letnih, kajti le malo ali pa skoro nič ni delavstva v državni in samoupravni službi, ki bi imelo 115 Din na teden ali 19 Din na dan plače ter bi bili zaradi tega oproščeni sploh vseh davkov.

Klerikalni atentat na delavske žepe, ki se je izvršil ob sodelovanju ministra za socijalno politiko dr. Gosarja in z odobravanjem celokupne klerikalne stranke, kakor nam dokazuje lažnivo pisanje «Slovenca», ponovno dokazuje, koliko so vredne besede klerikalnega tiska o ljubezni napram delavstvu in o socijalnem čustvovanju SLS, s katerimi je klerikalna stranka vsakokrat pred volitvami tako radodarna.

Klofute in krvavi nosovi v zagrebškem občinskem svetu

Radić je s svojimi ostrimi izpadi proti zagrebški mestni upravi izzval buren odpor zagrebškega obč. sveta, v katerega seji je prišlo do krvavega razračunavanja med federalisti in radićevci. Nadaljne izgrede je preprečila policija.

Zagreb, 4. aprila n. Danes dopoldne se je v oblastni skupščini nadaljevala debata o organizaciji oblastne zdravstvene službe. Glavni govornik je bil zopet Radić, ki je razpravljal o vsem mogočem ter ponovno ostro napadal upravo mesta Zagreba. Beograjska vlada, je m. dr. izvajal Radić, nima nobenega smisla za narodno zdravstvo. To dokazuje tudi predlog o združitvi ministrstva narodnega zdravstva z ministrstvom za socijalno politiko. To ministrstvo vodi danes Slovenec, ki pa je predvsem in najprej klerikalec. V mestih nastavljajo mestne fizike po protekciji in korupciji. V Zagrebu ni nobenega razumevanja za socijalna vprašanja. Tu vlada klika, ki je povsem frankovska. Dokler Zagreba ne bodo vzeli v svoje roke seljaki, ne bo dobro. No, to se bo še letos zgodilo, ko bodo nove občinske volitve. Posl. Krčelić, zagrebški podžupan, ostro odbija Radićeve napade na zagrebški občinski svet. Ko so govorili še nekateri govorniki, med njimi v imenu SDS posl. dr. Tomašić, ki obžaluje, da Radić neprestano govori o stvareh, katere ne spadajo v debato, je bila zdravstvena uredba sprejeta.

Radićevi ponovni napadi na zagrebško mestno zastopstvo so izzvali v Zagrebu hud odpor, ki se je na buren in senzacijonalen način manifestiral na današnji seji občinskega sveta, na kateri je prišlo do silno ostrega razračunavanja med federalistično večino in radićevci. Dogodki, ki so se danes odigrali v mestni zbornici, so pač brez primere v zgodovini zagrebške občine.

Seja se je pričela ob pol 6. ter je pred prehodom na dnevni red župan Heinzl prečital resolucijo, ki zahteva, da se mesti Beograd in Zagreb, kakor je to predvideno tudi v načrtu za samoupravo mest, izločita iz beograjske odnosno zagrebške oblasti. Za resolucijo so glasovali vsi občinski svetniki razen radićevcev Košutića, Hercega in Horvata ter dveh komunistov.

Nato se je oglasil k besedi občinski svetnik Peršić (hrv. federalist), ki je v izredno ostrem govoru obsodil Radićeve napade v oblastni skupščini. Radić je grdil in psoval zagrebški magistrat in mestno zastopstvo, očitajoč jima korupcijo, afere in zapravljanje ter celokupno zagrebško prebivalstvo. Govornik vpraša župana, ali so mu te nesramnosti predsednika oblastnega odbora Radića znane in kaj namerava ukreniti, da užaljena javna morala dobi zadoščenje. Župan Heinzl je na to interpelacijo prečital sledeči že pripravljeni odgovor:

»Iz razgovorov in iz listov sem zvedel za del izpadov g. Stj. Radića proti mestu Zagrebu, zagrebškemu prebivalstvu in zagrebškemu mestnemu zastopstvu. Sicer nisem vsega bral, kar je g. Radić klepetal, ker imam pametnejših poslov, kakor da bi vedno zasledoval Radićeve brbljarije. Zato sem že davno nehal čitati vse, kar Stjepan Radić govori v skupščinah. Ne morem drugega, kakor da s tega mesta izjavim, da mora g. Radić, ako ima samo trohico moralnega čuta, konkretizirati svoja natolcevanja, da ga moremo pozvati na odgovornost. Ako tega ne stori, potem smatram, da je g. Radić v očeh vsakega dostojnega človeka diskvalificiran za katerokoli javno čast, v prvi vrsti pa za čast predsednika odbora oblastne skupščine, kateri do novega zakona o mestih pripada tudi mesto Zagreb. Prosim slavno zastopstvo, da se zadovoljuje z mojim odgovorom.«

Nastalo je burno ploskanje. Radićevci ostro protestirajo. Občinski svetnik Herceg kriči: To je perfidija! Obenem se županu s hitrim korakom približa bivši minister August Košutić in s povzdignjenim glasom kliče: »Ako ne nehate s čitanjem, bomo to preprečili z drugimi sredstvi!« Nastal je velik trušč. Nekateri mestni odborniki, med njimi podnačelnik Krčelić, so pristopili k županovi mizi in Košutića odrinili. V nje se zakadi Herceg in vpije: »Vaše postopanje je »šuftovsko«!« Prepir postaja vedno bučnejši. Vmešava se tudi gosto zasedena galerija tako, da nastane v mestni posvetovalnici peklenski trušč. Galerija kliče radićevcem: »V luknjo!« Košutić: »Radić ve, kaj mora, kai je, Heinzl mu ne bo predpisoval!« Župan Heinzl: »Vem, da vi hočete komisarijat.« Galerija kliče: »Ven z njimi, doli Radić!« Župan Heinzl še vedno drži listič z govorom v rokah. Naenkrat se zakadi v njega bivši minister Košutić ter mu iztrga list iz roke. V tem momentu nastane pretep med mestnimi odborniki. Federalisti navalijo na Košutića in Hercega ter ju klofutajo tako, da sta vsa krvava. Hercegu je tekla kri iz nosa in ust. Prvo pomoč mu je dal mestni odbornik dr. Taler. Galerija ploska in se dere: »Živio Heinzl!« Župan prekine sejo.

Ko so se duhovi nekoliko pomirili, je župan sejo zopet otvoril ter izjavil: Zavrujem se prot postopanju bivšega ministra, mestnega odbornika Košutića, ki mi je kot županu iztrgal spise iz rok. To je žalostno.

Medtem so radićevci zbobnali svoje oblastne poslance, katerih se je v prostorih oblastne skupščine zbralo okoli 50. Herceg in Košutić sta govorila o nasilju v mestni posvetovalnici. Na Markovem trgu se je zbralo več sto oseb ter je bila nevarnost, da bodo radićevci udrli v magistrat. Alarmirana je bila policija, nakar so se radićevci razšli, ne da bi poskusili izgrede. Mučni dogodek bo imel velike posledice v zagrebških političnih odnošajih, v prvi vrsti pa v časopisju zagrebške Tipografije, ki je do sedaj igralo na eno in drugo stran . . .

Politične beležke

Priznanje

»Jutro« je ponovno ugotovilo, da cerkvene oblasti v Italiji z vednostjo Vatikana podpirajo italijanizacijo slovenskih narodnih manjšin, ko premeščajo slovansko duhovščino in nastavljajo italijanske duhovnike v slovanskih župnijah, kjer ne razumejo jezika domačega prebivalstva. Rekli smo, da bi bilo to nemogoče, ako bi Vatikan tega ne dovoljeval in ne podpiral stremljenj italijanske fašistovske vlade, kajti v Italiji je cerkev odvisna od države, ker je še vedno vrai na zunaj v veljavi popolna ločitev med obema. Nihče nima v Italiji pravice diktirati Vatikanu, kakšne škofe naj nastavlja, in nihče nima tudi razen Vatikana ukazovati podrejenim cerkvenim oblastem, katere duhovnike naj premestijo iz hrvatskih in slovenskih župnij in katere naj na njihovo mesto imenujejo. Vatikan ima v tem pogledu popolnoma proste roke, ker ni na želje fašistovske vlade vezan z nobenim konkordatom. V kolikor te želje in zahteve izvršuje, dela popolnoma samovoljno in prostovoljno, vsled česar je seveda tudi njegova odgovornost tem večja. Zaradi naših sličnih ugotovitev nas je »Slovenec« večkrat napadel, češ, da delamo Vatikanu krivico. V svojem nedeljskem članku v katerem govori o odnošajih med Italijo in Jugoslavijo, pa piše med drugimi: »Ne gre, da bi pritiskalo na cerkveno oblast in posamezne slabotne hierarhe, da direktno ali indirektno podpirajo italijanizacijo; ne gre, da bi se preganjalo nedolžno versko čutvo za otroke v slovenskem jeziku«. »Slovenec«, ki se smatra za katoliško glasilo, torej proglaša, da se Vatikan in ostale cerkvene oblasti v Italiji uklanjajo fašistovskemu pritisku in da vrše pod njegovim vplivom italijanizacijo slovanskih manjšin, dasi so od italijanske vlade glede notranje cerkvene uprave popolnoma neodvisne. To priznanje sprejemamo z zadovoljstvom, ker obenem demantira vse prejšnje napade klerikalnega tiska na naš list, ker je ugotavljal slično dejstvo. »Slovenec« sicer naslavlja svoj članek na italijansko fašistovsko vlado in deloma ima prav. Toda še bolj prav bi bilo, ako bi svoje prikožbe kot člen v verigi internacijonalnega klerikalizma naslovil tudi še na tiste »cerkvene oblasti in slabotne hierarhe«, ki se uklanjajo brez nujne potrebe željam italijanske fašistovske vlade. To bi gotovo bolj zaleglo. V ostalem pa nas, kakorečeno, »Slovenčevo« priznanje veseli, ker nam bo dobrodošlo, kadar bo zopet branil Vatikanovo uslužnost napram fašistovski vladi pri italijanizaciji slovanskega življa.

Za posl. Vesenjaka in SLS novi davki na zaslužek zasebnih nameščencev niso „pretežki“

«Jutro» je s številkami dokazalo, da novi davek na plače privatnih samoupravnih nameščencev znatno obremenjuje zlasti nižje kategorije, ki bodo odslej plačevale mnogo več davka kakor pa osebne dohodnine, medtem ko bodo privatni nameščenci višjih kategorij o stopnji bančnih ravnateljev in sličnih poklicev plačevali manj kakor prej. Da je to skrajno krivično, je jasno kakor beli dan.

Klerikalni poslanec Vesenjak je smatral sevoda za potrebno, da je šel v nedeljskega «Slovenca» braniti novi davek na privatne in samoupravne nameščence ter proglaša kot laž «Jutrovo» ugotovitev, da SLS proti temu davku ni protestirala, ampak na njem celo insistirala. Posl. Vesenjak trdi, da se je «Jutrov» informator «ostudno zlagal, da se je edino SLS z uspehom borila, da davek v nižjih stopnjah ni večji kakor delavski, in da je v najvišji kategoriji eno tretjino nižji, kakor je bil projektiran.»

Predvsem moramo ugotoviti, da ne drži trditev posl. Vesenjaka, da davek v nižjih kategorijah zasebnih uslužbencev ni večji kakor pa davek delavcev, kajti davek zasebnih nameščencev znaša v najnižji kategoriji 3.5 odst., davek ročnih delavcev pa znaša 3.3 odst. In to tudi po zaslugi SLS, ki je v finančnem odboru glasovala proti odpravi davka na ročno delo, z glasovanjem v Narodni skupščini pa celo dosegla, da se je davek na ročno delo še razširil na državne in samoupravne delavce. Slab zagovornik davka na zaslužek zasebnih nameščencev je g. Vesenjak, če se skliceuje na krivico, ki jo je SLS z delavskim davkom petrificirala.

Zanimivo je, da posl. Vesenjak ne smatra, da je novi davek na zaslužek zasebnih nameščencev neznosno breme: kajti on piše, da je s tem davkom SLS «obvarovala» zasebne nameščence pred «pretežko» obremenitvijo. Za g. posl. Vesenjaka, ki uživa poleg poslanskih dijet tudi še ministrsko razpoloženino, je že mogoče, da davek zasebnih nameščencev ni pretežak, če pa hoče izvedeti kako o njem sodijo zasebni nameščenci, mora slišati njihove izjave ogorčenja. Če že hoče SLS braniti nove davke, naj bi si za zagovornika poiskala koga drugega.

Kar se ostalih trditev posl. Vesenjaka tiče, pa bi samo radi vedeli, kje se je SLS proti novemu nesocijalnemu in krivičnemu davku privatnih in samoupravnih nameščencev »borila«, ali v finančnem odboru ali v Narodni skupščini, kjer so klerikalni poslanci kakor en mož glasovali za načrt kakor je bil predložen. Proti amandmajem, ki jih je predložila vladna večina, se je borila samo opozicija, klerikalni poslanci in med njimi tudi posl. Vesenjak, pa so se na vse pretege pehali, da so bile sprejete vse davščine kleroradikalskega režima. SLS bi bolje storila, da o tem žalostnem poglavju svoje politike veliko ne piše. posl. Vesenjaku pa pravimo: Si tacuisses, philosophus mansisses.

Neosnovane govorice o odstopu dr. Beneša

Praga, 4. aprila. s. Glasilo slovaške ljudske stranke «Slovak» prinaša že večkrat razširjeno govorico, da bo dr. Beneš kot zunanji minister odstopil in da bo njegov naslednik dr. Hodža. Prosvetno ministrstvo bi prevzela češkoslovaška ljudska stranka. V poučenih krogih zatrjujejo, da pred volitvami predsednika ne bo spremembe v vladi.

Nov kralj Hedžasa

London, 4. aprila. (be.) Kralj Vehabitov se je dal proglasiti za kralja Hedžasa in Nedžda.

Značilen izid občinskih volitev v Salzburgu

Salzburg, 4. aprila. d. Včeraj so se tu vršile volitve v občinski svet. Velik porast zaznamujejo socijalni demokrati, dočim so krščanski socijalci in velenemci nazadovali. Socijalisti so dobili 8079 glasov in s tem od celotnega števila 40 mandatov (15), doslej 13), krščanski socijalci 6969 (13, doslej 15), velenemci 5860 (10, doslej 12) in stanovska zveza 1558 glasov (2 mandata, doslej nobenega). Socijalisti so torej napredovali za štiri mandate, od katerih so po dva odvzeli krščanskim socijalcem in velenemcem.

Naši kraji in ljudje

Slovenski zdravniki svojemu boritelju

Ljubljana, 4. aprila

Na izredno skupščino Zdravniške zbornice za Slovenijo so se včeraj v dvorani ljubljanske univerze sestali v častnem številu naši zdravniki, da proslave na dostojen način 70letnico svojega boritelja in organizatorja, primarija dr. Vinka Gregorača. Navzoči so bili skoraj vsi zdravniki iz Ljubljane in v lepem številu tovariši iz ostalih krajev Slovenije. Poleg delegatov zagrebške Zdravniške zbornice univ. docenta dr. Hyna in dr. Fischerja so bili dalje navzoči tudi zastopniki državnih in avtonomnih oblasti.

Predsednik Zdravniške zbornice dr. Mavricij Rus je opozarjal, da praznuje najmarkantnejši predstavnik in neustrašeni borec za pravice zdravniškega stanu, dr. Vinko Gregorič, poleg 70letnice svojega rojstva tudi 40letnico svoje zdravniške prakse. Bil je vedno v prvih vrstah pri delu in v borbi za napredek in prospeh svojega stanu. Upognila ga niso mnoga razočaranja, ni ga zrušila črna nehvaležnost, katero je moral slavljenec pogostokrat občutiti. Potrli in strli ga niso udarci usode, ki so opetovano udarjali v njegov rodbinski in prijateljski delokrog.

Dr. Peter Defrancceschi je nato predlagal, naj imenuje Zdravniška zbornica za Slovenijo jubilanta za častnega zborničnega predsednika. Predlog je bil sprejet soglasno in z iskrenim odobravanjem. Predsednik dr. Rus je nato izročil slavljencu slavnostno številko »Lekarskega Vjestnika«, skupnega glasila slovenskih in hrvatskih zdravnikov nakar so sledile čestitke zastopnikov posameznih državnih in avtonomnih oblasti, kakor tudi zastopnikov posameznih zdravniških društev in korporacij.

Slavljencu so čestitali: Veliki župan dr. Vodopivec v imenu oblastnega odbora in oblastne skupščine dr Brecelj, v imenu mestne občine ljubljanske, ki mu je podedila pristojbine prosto meščanstvo, vladni komisar dr. Mencinger, predsednik zagrebške Zdravniške zbornice dr. Hyn je prinesel čestitke in pozdrave zdravnikov in tovarišev iz Hrvatske in Slavonije, dekan medicinske fakultete v Ljubljani dr. Šerko se je pridružil čestitkam imenom ljubljanske univerze, inšpektor dr. Milan Vukčević je čestital slavljencu imenom ministra za narodno zdravje, dr. Goestl v imenu zdravnikov ljubljanske bolnice, dr. Kolterer v imenu zdravnikov mariborske oblasti, dr. Pintar v imenu Društva zdravnikov v Ljubljani, ki je imenovalo slavljenca za častnega člana, primarij garnizijske bolnice dr. R. Jug je izrazil tople čestitke v imenu vojaške oblasti in naše narodne vojske, v imenu zdravniškega naraščaja pa je čestital jubilantu dr. Slavko Grum.

Dr. Vinko Gregorič se je ginjen zahvalil za izrečene tople čestitke in ovacije. Ponosen je na izkazane izraze priznanja ne toliko osebno, kakor zato, ker vidi v tem uspeh in zmago organizacijske ideje. Vse mora pa prešiniti edina misel, da je mogoč napredek zdravniškega stanu le na temelju globoke in temeljite izobrazbe. Izjava najmlajše organizacije zdravniškega naraščaja ga je globoko presunila. Apelira pa na starejše kolege, da bodo pravi očetje mladim zdravnikom. Zahvalil se je tudi za odlikovanje mestne občine ljubljanske.

Dr. Fran Zajec star. je nato sporočil, da so poslali brzojavne čestitke sledeči: Zdravniška zbornica v Beogradu, Zdravniška zbornica v Sarajevu, Srbsko lekarsko društvo v Beogradu, dr. Červinka, Polzela, dr. Robič, Maribor, dr. Zalokar, Dunaj, dr. Bleiweis, Novo mesto, dr. Šerko, Vransko in vodstvo bolnice v Brežicah. Po zborovanju se je vršil v srebrni dvorani UnIona slavnostni banket, na katerem so se izrekle iskrene, vesele in prisrčne napitnice na čast slavljencu.

MR. BAHOVEC
PLANINKA ZDRAVILNI ČAJ

Pri slabi prebavi želodca, zaprtju telesa, napihovanju črev, slabotnem delovanju črevesa, hemeroidih, arteriosklerozi, izpuščajih, obolenjih na mokrečni kislini (Harnsäure), obolenju jeter, žolca in žolčnega kamna izborno deluje kri osvežujoči in kri čistilni »Planinka« zdravilni čaj. Izdeluje lekarna Mr. Ph. L. Bahovec, Ljubljana. Dobi se v vseh lekarnah in drogerijah. 98/VII

Dr. MLADEN KOSTOV
bivši bolgarski poslanec in navdušeni poborn.k za ujedinjen južnoslovanskih narodov

Težnje hišnih posestnikov

Proti izrabljanju odprave zaščite najemnikov s 1. novembrom.

V nedeljo dopoldne se je vršil v mali dvorani hotela UnIona redni občni zbor Društva hišnih posestnikov. Velika udeležba je pokazala, da delajo hišni posestniki v strnjenih vrstah za svoje interese.

Zbor je otvoril predsednik društva g. Iv. Prelih, ki je uvodoma pozdravil odposlanca zagrebškega društva g. dr. Pilerja, društvenega častnega predsednika g. dr. V. Gregorača, kateremu je čestital obenem k njegovemu jubileju, za kar se je g. jubilant prisrčno zahvalil, dalje novinarje in slednjič vse navzoče člane društva. Predsednik se je spomnil tudi tekom leta umrlih članov društva ter nato prešel na dnevni red. Podal je izčrpno poročilo o delovanju odbora v preteklem letu. Vse delo društva je bilo koncentrirano v zahtevi hišnih gospodarjev po odpravi stanovanjske zaščite. Zahtevalo se je mnogo hudih naporov in intervencij v Beogradu, dokler se je stvar približala sedanjemu položaju. Društvo je bilo agilno tudi v zadevi davčnih vprašani in je tudi tu doseglo več vidnih uspehov. Zelo važna pridobitev je davčna prostost na nove hiše.

Po prečitanem blagajniškem poročilu so sledile volitve novega odbora, v katerega so izvoljeni: Ivan Frelih, Emil Auerspeg, Josip Pirc, Josip Tribuč, Aleksander Gjud, Ivan Sušnik, Simon Kmetec, Makso Hrovatin, dr Josip Regali, dr Lovro Požar, Janko Jeglič Avgust Jenko. Za računske pregledovalce: Franc Malis, Antonija Kadivec in Avgust Bukovic. Na predlog hišnih posestnikov iz Šiške, iz Most in Sela so bili izvoljeni v odbor še gg.: Jožef Rajner, Rahne in Matija Weithauser.

Po očrtanju razmerja hišnih posestnikov do mestne občine je pozval g. Frelih vse člane, naj glede na odpravo zaščite najemnikov, ki nastopi s 1. novembrom, ne hite z odpovedbami stanovanj, ker bi to kvarno vplivalo na razvoj dogodkov v bodoče. Take posestnike, ki bi hoteli izrabiti novo stanje, bo društvo posebej ožigosalo.

V imenu zagrebškega društva hišnih posestnikov je dr. Piler naglašal, da boj hišnih posestnikov ni samo boj za lastne interese, marveč ima tudi globlji pomen. Je to boj za ohranitev privatne lastnine.

Slednjič so bile prečitane resolucije, ki zahtevajo: 1.) Da se stanovanjska zaščita s 1. novembrom definitivno ukine. 2.) Da se lastniki in najemniki pravočasno sporazumejo o bodoči najemnini, pri čemer naj lastniki ne zahtevajo najemnine na zlato pariteto. 3.) Da finančna delegacija odpravi ali vsaj popravi samo v Ljubljani izvedeno parificiranje lastnih stanovanj hišnih posestnikov. 4.) Da se zniža mestna vodarina in gostaščina, sicer se bodo zahtevala doplačila od najemnikov. 5.) Da veliki župan čim prej razpiše volitve v občinski svet ljubljanski, ker pridejo sedaj davkoplačevalci do večje veljave in ni nobenega povoda za odlašanje občinskih volitev, zlasti ker to zahtevajo vse politične stranke. 6.) Občni zbor pozdravlja ustanovitev lastnega denarnega zavoda hišnih posestnikov v Sloveniji in to v obliki zadruge, ter naroča odboru, naj takoj organizira pripravljalni odbor za ustanovitev zavoda.

Ptujska aktualna vprašanja

Na zadnji seji mestnega sveta, ki se je vršila dne 31. marca, je poročal župan dr. Senčar predvsem o nevarnosti, ki preti ptujski gimnaziji radi nameravane ukinitve vsaj višje gimnazije. Mestna občina je že ukrenila vse potrebne korake in razposlala proteste na merodajna mesta in parlamentarne klube, da se to prepreči.

Nato se je premotril nov načrt zakona o upravi in samoupravi mest, stvar pa bo še podrobno preštudiral pravni odsek.

Dr. Fermevc je kot predsednik finančnega odbora poročal o došlih prošnjah za znižanje najemnin v mestnih zgradbah, katerim se je v splošnem ugodilo.

Obširna razprava se je razvila o odpravi še vedno obstoječe stanovanjske bede in zidanju stanovanjskih hiš. V debato so posegli skoro vsi odborniki. Klub SLS je predlagal, naj se razpiše po vzoru Ljubljane obligacijsko posojilo. Župan dr. Senčar je pojasnil vse že pričete in sporedne akcije, naglašal pa je, da bi se mogla stanovanjska kriza uspešno pobijati le z najetjem znatnega posojila. Gradbena akcija bi odpomogla tudi brezposelnosti, ki postaja v Ptuju zadnje čase že zelo občutna. Dr. Fermevc je povdarjal, da ni zavreči nobene ideje, vendar pa naj stopi mestna občina predvsem v stike z zadrugo »Stan in dom« in izvrši sporazumno z njo akcijo, ki bi najbolje odgovarjala ptujskim razmeram. Končno so bili vsi načrti izročeni finančnemu in upravnemu odseku z naročilom, da čim prej poročata plenumu.

Sledile so še interpelacije glede dograditve razdejanega mostu na Kolodvorski cesti, zasiguranja Grajenskega obrežja po železniški upravi, glede raznih odtočnih kanalov in poprave cest. Na tajni seji se je zopet pokazalo, da obstojajo med ptujskimi Nemci in SLS prav intimni prijateljski odnošaji. Toda o tem več pozneje.

Jugoslovenska Matica v Celju

V čitalniški dvorani celjskega Narodnega doma se je vršil v četrtek redni občni zbor celjske podružnice Jugoslovenske Matice, ki je bil še precej dobro obiskan. Sestale so se pa zopet ene in iste celjske dame in narodni možje, ki delujejo tudi po vseh ostalih celjskih narodnih in kulturnih društvih.

Občni zbor je otvoril predsednik podružnice g. Rafko Salmič. Posebej je pozdravil bivšega celjskega župana g. dr Juro Hrašovca, policijskega svetnika dr. Senekovića ter predsednika celjske podružnice CM družbe g. upravitelja Prekorška. Prisrčen pozdrav pa je izrekel tudi vsem ostalim navzočim zborovalcem. V znešenih besedah se je spominjal velike naloge, ki bi jo morala Jugoslovenska Matica vršiti za naše zasužnjene brate izven mej naše ujedinjene domovine. Žal, da se širša celjska javnost mnogo premalo zanima za to tako važno nacijonalno organizacijo. Nekaj nad 100 članov Jugoslovenske Matice v Celju ne dela baš časti naši narodni zavednosti in ne kaže one nacijonalne odločnosti, ki nam je potrebna, zlasti v sedanjih časih, ko nam naš dedni neprijatelj pripravlja zopet nove krivice. Omenjal je na kratko vse lanske društvene prireditve ter denarne zavode, ki so z večjimi zneski priskočili Jugoslovenski Matici na pomoč. Med temi so Celjska posojilnica, podružnica Ljubljanske kreditne banke in celjska Mestna hranilnica. Predsednikove besede, ki so napravile globok utis, bi morali slišati in upoštevati zlasti tisti, ki z doslednjim ignoriranjem vsega narodnega dela v Celju kažejo, kako malo jim je za stotisoče trpinov izven naših državnih mej, samo, da se počutijo sami udobno in sedijo na varnem.

Vzorno sestavljeno je bilo poročilo društvene tajnice gdč. Grudnove. Odbor se je resno trudil, da vzbudi med celjskim narodnim občinstvom večje zanimanje za Jugoslovensko Matico, žal brez zaželjenega uspeha. Na obletnici nesrečnega koroškega plebiscita je sodeloval orkester Celjskega godbenega društva, pevsko društvo «Oljka», dijaški pevski zbor in pa deklamatorji iz dijaških vrst, kar vzbuja upanje, da naša mladina ne bo pozabila svojih neodrešenih bratov. Narodne dame so razprodajale znake in razglenice, kar je vrglo okrog 5000 Din dohodkov. Dinarski dan ob obletnici Rappala je dal 2000 Din. Stalni vir dohodkov pa obeta društvu tehtnica na celjskem kolodvoru, ki jo je dobila podružnica od ljubljanske pokrajinske organizacije. Pri podružnici so se oglašali številni priseljenci iz Koroške in Primorske s prošnjami za razna potrdila in celo denarno podporo. S pozivom, da se posreči celjski podružnici Jugoslovenske Matice, ki je nacijonalna organizacija vseh narodnih stanov brez razlike političnega prepričanja, razširiti svoje delo v prihodnjem letu, je gdč. tajnica zaključila svoje izredno lepo poročilo.

Blagajnik g. Sadar je poročal o blagajniškem stanju. Na članarini se je nabralo Din 1299, denarni zavodi so prispevali Din 1430, koroški dan je vrgel čistega Din 4415, dinarski dan 2045 in gospodinjski koledar, ki se je razpečaval, Din 1831. Čistega dohodka je bilo 12.557, od teh se je poslalo v Ljubljano nekaj nad Din 9000. Pregledovalec računov prof. Mravljak je nato poročal, da je našel blagajno v redu ter predlagal absolutorij blagajniku ter celokupnemu odboru.

Pri volitvah je bil izvoljen z vzklikom in ob burnem pritrjevanju za predsednika g. Rafko Salmič, v odbora pa gg. ravnatelj Gruden, učitelj v p. Luznik, notar Drukar, gdč. upraviteljica Zupančičeva, poštni upravnik v p. Mirnik, učitelj Zdolšek, Sadar, Cimprič in gdč. Grudnova, kot namestnika gdč. učiteljica Sepejeva in g. prof. Ralč, kot pregledovalca računov prof. Mravljak in ravnatelj Kralj. Za delegate na pokrajinski skupščini so se določili gg. Gruden Salmič, Prekoršek in Mravljak ter gdč. Zupančičeva in Sepejeva.

Senzacijonalne aretacije v Mežici

Aretiran tudi oblastni poslanec Möderndorfer. — Čudne mahinacije mežiškega krajnega šolskega sveta.

Maribor, 4. aprila

Nedavno smo ponovno poročali o čudnih mahinacijah v Mežici, nakar nam je pošiljal tamošnji učitelj g. Möderndorfer celo vrsto popravkov. Mi smo popravke sicer priobčili, božji mlini pa meljejo kljub temu počasi in sigurno. Preiskava se je med tem nadaljevala in mlini so zmleli, kar je bilo nezdravega v Mežici.

Kakor smo poročali, gre za razne velikanske izdatke pri gradnji šole in raznih občinskih naprav. V Mežici so namreč gradili na občinske stroške veliko šolo, l. 1926 pa občinski vodovod. Po načrtih in proračunu inž. Gustinčiča naj bi stala gradnja vodovoda okrog 800.000 Din. Delo je prevzel v izvršitev krajni šolski svet v Mežici, ki je gradil v lastni režiji in poveril delo neki produktivni zadrugi v Celju, ki je sicer vpisana v zadružni register, vendar nima oblastne koncesije za izvrševanje gradbenih del in tudi sicer nihče ni vedel, da bi se bila ona kdaj pečala s takimi posli.

Vodovod v Mežici je zadruga gradila od junija do novembra 1926. Izkazalo pa se je, da je prekoračen proračun za 700.000 Din in da bodo dela stala mesto 800.000 skoro 1,400.000 Din. Poleg drugih zadev je dal veliki župan g. dr. Pirkmayer tudi to stvar preiskati in poveril s preiskavo Hidrotehnični urad ter izvedence v knjigovodstvu. Kmalu se je izkazalo, da bo treba posvetiti v te posle tudi s policijo in tako je dobil policijski komisarijat v Mariboru nalog, da ugotovi krivce, ki so povzročili velikanske neutemeljene izdatke. Izvedenci so kmalu ugotovili, da izdatek presega najmanj za 200.000 Din normalne izdatke. Policija je izvršila nato obširne preiskave v Mežici, Celju in Ljubljani. Nakopičilo se je kmalu toliko obtežilnega materijala, da je bila stvar zrela za sodišče. Policija je ugotovila težke nerednosti, ki so kaznjive, kajti denar, namenjen za vodovod, se je dvigal pri podružnici Trgovske banke v Prevaljah in nakazoval zadrugi »Naprej« in je prišel končno v roke neke kmetsko-delavske zveze.

Policijski komisarijat je včeraj predložil vse spise, zaplenjeno korespondenco, knjige in zapisnike krajnega šolskega sveta v Mežici državnemu pravdništvu. Okrožno sodišče je nato odredilo aretacijo članov bivšega krajnega šolskega sveta v Mežici, na podlagi česar so bili včeraj zjutraj aretirani in opoldne prepeljani v zapore mariborskega okrožnega sodišča: Leopold Ozimič, Franc Blatnik, učitelj in oblastni poslanec Vinko Möderndorfer ter lesni trgovec Veselko, vsi iz Mežice. G. Möderndorfer se je pri aretaciji sicer skliceval na neko imuniteto oblastnega poslanca, toda policija ga je kmalu prepričala, da ta imuniteta še ni uzakonjena. V Celju je bil aretiran tajnik kmetsko-delavske zveze Lojze Leskošek, v Črni pa dva osumljenca. Ravno tako je bil v osebni zvezi z vodovodno afero aretiran neki že večkrat kaznovani kurir komunistov, ki je nosil čez mejo komunistične letake. Vsi aretiranci so sedaj v zaporih mariborskega okrožnega sodišča, ki bo vršilo nadaljno preiskavo.

V Mežici so vzbudile aretacije naravno ogromno senzacijo in razumljivo depremiranost med delavstvom, ki je slepo zaupalo svojim voditeljem v prepričanju, da se borijo oni res za delavske pravice in ideale razrednega boja.

Črnomeljski drobiž

Tudi naš napredni cestni odbor je doletela ista usoda kakor ostale v ljubljanski oblasti. Klerikalci so ga samopašno razpustili in postavili nekdanji klerikalni cestni odbor. Nameravajo pa, kakor čujemo, popraviti tudi črnomaljsko občino in postaviti komisarja, čeprav nimajo za to nobenega povoda. Tudi komendo že popravljajo, ne oziraje se na to, ali bo popravljanje ogrožalo sigurnost in uradovanje javnih oblasti, kakor sodišča in posebno davkarije. Klerikalci ne poznajo nobene obzirnosti. To so že ponovno dokazali in upamo, da se bodo o tem prepričali sedaj tudi naši »samostojneži«, ki so se ž njimi bratili in ž njimi paktirali. Sicer pa božji mlini meljejo počasi, a sigurno. Zato naj bo tudi naše geslo proti klerikalcem vedno le: Zob za zob!

Novi cestni odbor je stara metla. Videli bomo, kako bo pometala, in skrbno pazili na njeno delo. Naj klerikalni cestni odbor nikdar ne pozabi, da je cesta Dobliče-Črnomelj najprometnejša cesta v Beli Krajini, po kateri se prevaža vse bogastvo pokrajine, premog in les. Toda ravno ta cesta je v tako slabem stanju, da preti nevarnost, da se lepega dne ustavi na njej sploh ves promet, kar bi moglo postati naravnost katastrofalno za že itak dovolj siromašni belokranjski narod.

Dne 24. marca je umrl v Črnomlju brivec Drago Satošek star., eden izmed onih redkih naprednjakov, ki so ostali neupogljivi in dosledni v svojem naprednem prepričanju. Bil je zaupnik SDS v Črnomlju. Svoje otroke je vzgojil v narodnem in naprednem duhu. Napredno naše mesto je znalo ceniti njegovo delovanje in je pokazalo to zlasti s krasno udeležbo na pogrebu. Bodi vrlemu možu ohranjen časten spomin med nami!

Samo še danes ob 4., ½6., ½8. in 9. uri monumentalni historični film

Beatrice Cenci

V glavni vlogi slovita tragedinja Marija Jacobini. Kolosalni so posnetki velike povodnji v Rimu. Ljubavne skrivnosti in grozovitosti Rima. Inkvizicije. Obglavljenje pred angeljsko trdnjavo v Rimu. — Samo še danes! — Ne zamudite!

Telefon 2.730 — Kino »DVOR«

Pride! Mesto bodočnosti: »METROPOLIS«. — Velemesto v letu 2.500

Najbrže nikjer

ne dobite boljšega in cenejšega blaga za moške in ženske obleke kakor v veliki zalogi manufakturnega blaga

JOSIP ŠLIBAR

Ljubljana, Stari trg 21, poleg Zalaznika

Poskusi povsod, pri nas pa se odločiš!

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama:

Torek, 5.: Zaprto.
Sreda, 6.: «Pahljača lady Windermere». A.
Četrtek, 7.: Zaprto. (Generalna skušnja.)
Petek, 8.: «Lumpacij vagabund». Premijera. Izv.

Ljubljanska opera:

Torek, 5.: «Mrtve oči». D.
Sreda, 6.: Zaprto.
Četrtek, 7.: Zaprto.
Petek, 8.: «Eros in Psihe». C.

Mariborsko gledališče:

Torek, 5.: «Učiteljica». B. Kuponi.
Sreda, 6.: Zaprto.
Četrtek, 7.: Ob 20. »Manon«. Gostovanje g. Skrivanića.

Sprememba repertoarja v mariborskem gledališču. Ker je gosp. Burja obolel, se mora repertoar mariborskega gledališča v toliko spremeniti, da odpade danes v torek najavljena «Madame Butterfly» (red C). Mesto Puccinijeve opere se uprizori ta dan efektna tragikomedija «Učiteljica» za red B.

Mariborski gledališki abonenti se naprošajo, da vplačajo nadaljne obroke do 10. t. m.

Gostovanje gosp. Skrivanića v Mariboru. V četrtek, dne 7. aprila gostuje v Mariboru bivši član mariborskega gledališča gosp. Ivo Skrivanič v ulogi Des Grieuxa v operi «Manon».

Poljski pianist Sliwinski v Zagrebu. V Zagrebu bodo dne 13. aprila poslušali poljskega pianista Josipa Sliwinskega, ki ga smatrajo za največjega in najmarkantnejšega interpreta Chopinovih del. Program njegovega večera bo obsegal izključno Chopinove kompozicije.

Opereta «Orlov»

Operetna firma Marischka & Granichstädten je postavila na oder izdelek, ki v marsičem spominja na «Grofico Marico» in še na marsikaj podobnega. Vsa stvar gre po gotovem, priljubljenem modelu, po gotovi formuli, katere glavni sestavni deli so zaljubljenost sladkobno sentimentalne visoke dame do prikritega, še bolj sentimentalnega aristokrata, še en zaljubljen, a manj sentimentalen, zato pa, (vsaj, kar se tiče moške polovice), nekoliko bedast par, smešen, tudi zaljubljen, a na cedilu puščen stari bonvivant, mnogo, a vendar kolikor mogoče malo lepe obleke, modni plesi, balet s figovim listjem, par več, ali rajše manj duhovitih dovtipov, razkošna oprema, seveda le na distanco, poskočna, lahka, plesna muzika, pa zopet jokavo-zamaknjena, v slučaju «Orlova» dunajsko-madžarska s ponesrečeno rusko zabelo in nedolžnim jazzom, pri katerem smo slišali razglašene saksafonske poizkuse, violonofon, fleksaton itd. To, semtertam še dovolj težje kalibrno, a v splošnem ne prav originalno glasbo je z ambicijozno, široko gesto, vendar pa včasih prekrotko in premalo živo dirigiral g. Švara, izrežiral sigurno in eksaktno g. Povhe, plese pa uvežbala, kolikor je to pri nas mogoče, precizno in prijazno primabalerina Tuljakova.

V glavnih vlogah smo slišali našo priljubljeno subreto go. Poličevo (Nadja Nadjakovska), elegantnega g. Drenovca (Aleksander), g. Povheta (John Walsh), go. Balatkovo (Dolly) in g. Pečka (Jolly Jefferson). Ge. Poličevi bi vendarle svetoval, da ne bi gubančila svoje čelo in oči, kar daje njenemu obrazu v nasprotju s situacijo šalen, skrbipolen izraz in jo močno kazi. Pevski nesrečen, kakor sem že ob priliki «Grofice Marice» povedal, je g. Drenovec, igralski pa prikupljiv in okreten. Ako hoče naša opera gojiti tudi opereto resno, mora si preskrbeti prvega operetnega pevca. Morda se pa motim; naši publiki je vse dovolj dobro in ona ploska slepo vsemu, kar ji serviraio. G. Povhe se je dobro držal in se ni lovil za dostikrat dovolj neokusne ekstempore. Ta... smejati se pa le ne zna, da bi sugestivno povlekel publiko za seboj, kakor je to s Pečko... v prvem aktu poizkusil. Njemu in g. Pečku bi priporočal manj hruma in šuma, ... ja. Balatkova je čisto luštna in živahna naivka, le peti ne zna. ... o... še dokaj drugega ... na odru. Vsi so prav vneto pomagali, da je «Orlov», ki je itak že napol tlel, končno zagorel v celem morju aplavzov, vzklikov in šepetanja. Blamiran s svojo hvalo mladini ob priliki zadnje ocene «Erosa in Psihe» sem jo odkuril iz opere. —č.

Ponovitev Sofoklejeve tragedije v ljubljanski drami. Nocoj, v torek ob 8. ponove dijaki humanistične gimnazije Sofoklejevo tragedijo «Kralj Ojdipus». Predstava se vrši v dramskem gledališču, vstopnice se dobe pri gledališki blagajni.

Novi slovenski drami. Pisatelj Angelo Cerkvenik je izročil ptujskemu gledališču v uprizoritev svojo novo dramo »Očiščenje«. Premijera bo baje še ta mesec. — Dr. Alojzij Remec piše novo dramo »Krik iz samote«.

Pevski zbor ljubljanske Glasbene Matice priredi v pondeljek, dne 11. t. m. v Unionski dvorani svoj prvi letošnji samostojni koncert. Izvajal bo celo vrsto mešanih in moških a capella zborov iz jugoslovenske, češke in ruske glasbene literature. Nekateri zbori se bodo prvič izvajali na javnem koncertu. Zbore je naštudiral ravnatelj konservatorija in zborovodja pevskega zbora gosp. Matej Hubad. Zbor nastopi v impozantnem številu okrog 100 pevcev in prepričani smo, da bo njegovo umetniško izvajanje na isti stopnji popolnosti, kakor smo to od Matičnega zbora navajeni. Natančnejši spored javimo jutri. Na koncertu sodeluje tudi koncertna pevka ga. Zinka Vilfan - Kunc iz Zagreba. Predprodaja vstopnic od danes naprej v Matični knjigarni. Cene običajne koncertne.

Pesniška zbirka Srečka Kosovela izide takoj po velikonočnih praznikih. Knjiga bo imela šest pol, izide v lični opremi z naslovno stranjo akad. slikarja prof. A. G. Kosa in s pesnikovo sliko. Zbirko je priredil za tisk Alfonz Gspan, ki je zbral nad šestdeset najznačilnejših pokojnikovih pesmi. Odbor za založbo knjige prosi, da se mu naročila javijo čim prej. Broširana knjiga bo stala 20 Din, vezana 27 Din. Naročila sprejema Odbor za založbo pesmi Srečka Kosovela, Ljubljana, Križevniška ulica 6/I.

Jaro Hilbert na slikarski razstavi v Kairu. »Société des amis de l'art« v Kairu je priredila v prvi polovici marca slikarsko razstavo pod pokroviteljstvom egiptovskega kralja. Otvoritvi so prisostvovali poleg kralja vsi ministri in ves diplomatski zbor. Naš rojak Jaro Hilbert je razstavil nekaj akvarelov in portretov. Posebno pozornost je zbudil z dvema slikama. Prvo je naslovil »Dans la rue«, drugo »L'oasis«. Po vsem Egiptu razširjeni dnevnik »La Bourse Egyptienne« poroča v svoji izdaji od 22. marca jako laskavo oceno o Hilbertu pod naslovom «Un jeune peintre yougoslave» List pravi: »Med drugimi umetninami smo opazili tudi šest akvarelov in tri platna, katere je napravil g. Jaro Hilbert. Mladi mojster napravlja vtis, da ni samo sijajen akvarelist, ampak tudi izboren portretist. Slikar je posebno srečen v izbir predmetov, katere obdelava kakor izvežban mojster. G. Hilbert razpolaga s čudovito tehniko, ki je združena z zdravim ocenjevanjem igre v luči in barvah.

Domače vesti

* **Inspektor narodnega zdravja v Ljubljani upokojen.** Oblastni sanitetni inspektor v Ljubljani dr. Milan Vukičević, je s poslednjim ukazom ministrstva za narodno zdravje upokojen. Za uradnico centralnega higijenskega zavoda v Beogradu je imenovana gdč. Alojzija Štebi, bivša tajnica pri likvidiranem oddelku za socijalno skrbstvo v Ljubljani.

* **V poštni službi so upokojeni:** Štefan Dekanić, direktor filiale poštne hranilnice v Zagrebu, (bivši generalni direktor ministrstva pošte in telegrafa). Ravnotako je penzioniran pomočnik generalnega direktorja poštne hranilnice Andrija Kovačević, ki je bil na to mesto imenovan par dni pred odstopom RR vlade.

* **Izpremembe v sodni službi.** V finančnem zakonu za proračunsko leto 1927-28, ki ga objavljajo »Službene Novine« z dne 1. aprila 1927, je izšla določba, zelo važna za naša sodišča, ker izroča sodstvo radi pregreškov po čl. 104 s. k. z. okrajnim sodiščem s pravno veljavnostjo od 1. aprila 1927. naprej. Na podlagi te določbe bodo zborna sodišča vse take nerešene kazenske procese odstopila pristojnim okrajnim sodiščem. Določba se glasi in sicer v čl. 131 finančnega zakona v izvirniku točno tako-le »Kritična dela, koja se kvalifikuju kao dela iz čl. 104, kaznenog zakonika za kraljevinu Srbiju, u pravnim područjima viših zemaljskih sudova u Ljubljani i Splitu i apelacije u Novom Sadu sude izuzetno u prvom stepenu kotarski sudovi, prema postupku, koji važi za te sudove kao i u pogledu pravnih lekova.«

* **Prošnja novih penzijonistov.** Gospoda železniškega direktorja inž. Kneževića prosimo podpisani, da blagovoli pospešiti rešitev naših prošenj za akontacije. Ako bo šlo tako dalje, kakor gre sedaj, ne bomo dobili akontacij par mesecev. Radi enega obolelega uradnika ne gre delo od rok, kakor bi bilo treba. Z energičnim delom in smotreno razdelitvijo dela bi lahko dobili vsi novi penzijonisti že pred Veliko nočjo prejemke za april, tudi ako bi nas bilo par sto. Ker poznamo socijalno čustvovanje gospoda direktorja, upamo, da bo vse storil, da pridemo čim prej do svojih denarcev, ki jih tako težko pogrešamo. Novi penzijonisti.

* **Imenovanja v državni službi.** Zdravnik dr. Fran Dolšak, ki je bil doslej prideljen na službovanje inspektoratu ministrstva za narodno zdravje v Zagrebu, je imenovan za upravnika bolnice v Ljubljani, ekonom bolnice v pokoju Franjo Zajec pa za ekonomskega uradnika pri oblastnem sanitetnem referentu mariborske oblasti.

* **Osebne vesti s pošte.** Šef odseka poštnega ravnateljstva Anton Suhač je kot nadzornik premeščen k poštnemu ravnateljstvu v Ljubljani. Premeščena sta nadalje poštna uradnika Mihael Straus iz Rajhenburga k poštnemu uradu Maribor 2, Alojzij Bizjak pa iz Beograda kot upravnik v Domžale. Napredovala sta poštna uradnika v Mariboru Rudolf Kohlbesen iz 3. skupine v 2. skupino II. kategorije, Viktor Zagorski pa iz 4. skupine v 3. skupino II. kategorije.

* **Vojaška vest.** Za administrativnega podporočnika ekonomske stroke v Ljubljani je imenovan narednik g. Stanko Vodlak.

* **Iz živinozdravniške službe.** V I. kategorijo 8. stopnjo je napredoval veterinarski pripravnik g. Milan Rajšp v Kozjem.

* **Prvi kongres jugoslovenskih geografov** se bo vršil od 27. do 29. aprila v Beogradu. Geografsko društvo v Ljubljani naproša na željo pripravljalnega odbora vse geografe v Sloveniji, ki se želijo kongresa udeležiti, da se javijo društvu — tudi če niso njegovi člani — z dopisnico najkasneje do 10. t. m. Izrecno naj dostavijo, ali žele tudi ugodnosti glede stanovanja. Skupno listo bomo potem odposlali v Beograd. Pripravljalni odbor je podvzel korake, da se dovoli udeležencem četrtinska vožnja, ministrstvo prosvete pa je dovolilo profesorjem geografije na srednjih šolah za čas kongresa enotedenski dopust. Opozarjamo gg. profesorje geografije na program kongresa, ki je objavljen v februarskem zvezku Glasnika prof. društva v Beogradu. — Geografsko društvo v Ljubljani, Univerza.

* **Volitve za trgovsko zbornico v Ljubljani** Kakor doznava beograjska »Pravda«, je zastopnik ministra za trgovino in industrijo Milan Simonović sestavil posebno komisijo, ki naj bi izdelala novo uredbo o organizaciji Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani ter o načinu volitve njenih članov. Nove volitve se bodo vršile najkasneje meseca novembra.

* **Uradniške pritožbe Državnemu svetu.** Državni svet je v prvih dneh aprila prejel ogromno število pritožb uradnikov, ki so nezadovoljni z ukazi o upokojitvah. V Državnem svetu zatrjujejo, da se bodo te prošnje takoj začele reševati in ne bodo obležale nerešene kakor se je to doslej dogajalo

* **Novi intendant zagrebškega gledališča.** Kralj je podpisal ukaz s katerim je imenovan za intendanta zagrebškega gledališča nekdanji intendant Vladimir Treščec-Branjski.

* **Glavna skupščina Saveza Jugoslov. Češkoslov. Lig v Beogradu** ki bi se imela vršiti dne 10. aprila, je preložena na mesec majnik, ker so zahtevale Lige iz Slovenije izpremembo pravil v tem smislu, da morejo biti člani Saveza le Lige, ne pa posamezne osebe. Natančen dan glavne skupščine bo še pravočasno javljen.

* **Direkciji državnih železnic v Ljubljani!** Prejeli smo: Od več strani se sliši, da se namerava, ne oziraje se na gospodarske razmere ljubljanske okolice pred vsem pa Dolenjske, ukiniti kar 2 vlaka iz Ljubljane v Novo mesto in nazaj, vrh tega pa še pri obstoječih vozni red kvarno izpremeniti. Znano nam je, da so se odločile vse občine, ležeče ob progi Ljubljana-Novo mesto proti nameravanim izpremembam energično protestirati in direkcijo drž. železnic opozoriti na škodljive posledice event. izprememb oziroma ukinitve vlakov.

* **Reprezentacijske dvorane v zunanjem ministrstvu.** Preteklo soboto so bile v našem zunanjem ministrstvu otvorjene obnovljene reprezentacijske dvorane, okrašene s historičnimi skupinami, ki jih je slikal znani hrvatski slikar Ivan Tišov. Renovirane dvorane so si ogledali predsednik vlade in razne odlične osebnosti, zlasti diplomati. Glavna slika predstavlja izročitev adrese zagrebškega Narodnega vieča tedanjemu regentu Aleksandru. Druga slika prikazuje tri zasužnjene kraljične: Srbkinjo, Hrvatico in Slovenko, katere reši iz zmajevih kremplјev vitez — Aleksander. Razen teh krasijo dvorane še slike: Zadnja seja hrvatskega sabora, Jugoslovenski odbor ter Sprejem regenta Aleksandra v Beogradu po prebitju solunske fronte.

* **Na železniški progi Zagreb-Split** se izpremeni dne 15. aprila vozni red v toliko, da se ponovno uvedejo spalni vagoni, dne 15. maja pa se zopet upostavi dnevni brzovlak Split-Zagreb, tako da bosta v vsej sezoni vozila na tej progi dva brzovlaka. Do jeseni se bodo na progi Split-Knin izmenjale tračnice ter bo vožnja od Splita do Zagreba skrajšana za dve uri in bo trajala samo 10 ur in 30 minut.

* **Tečaj za lekarnarske pripravnike.** V smislu sklepa lekarnarske zbornice se dne 1. maja prične v Beogradu tečaj za lekarnarske pripravnike, ki bo trajal dva meseca. Taki tečaji so obvezni za vse lekarnarske pripravnike. Z dovršeno maturo in dvoletno prakso se zamorejo pripravniki vpisati na farmacevtski fakulteti šele potem, ko so absolvirali tak tečaj.

* **Reorganizacija srednješolskega pouka.** Kakor smo že omenili, se je v ministrstvu prosvete preteklo soboto pričela strokovna konferenca za reorganizacijo srednješolskega pouka. Sejam predseduje pomočnik ministra prosvete Dragomir Obradović. Konferenca se je bavila v prvi vrsti z vprašanjem, kakšni tipi srednjih šol naj bi se odobrili. O tej zadevi se predloži ministrstvu uraden predlog. Komisija bo nadalje revidirala učne načrte in programe za nižje razrede srednjih šol, ki so se nedavno uvedli v naši državi, ki pa se v praksi niso obnesli Končno bo konferenca izdelala enotne učne načrte za višje razrede vseh srednjih šol.

* **Pravilnik za lekarnarske pripravnike.** Minister za narodno zdravje je podpisal nov pravilnik o lekarnarskih pripravnikih Razen mature se morajo kandidati za lekarnarske pripravnike izkazati tudi s spričevalom, da so napravili poseben sprejemni izpit pred strokovno komisijo iz kemije, fizike in botanike. Sprejemni izpiti se bodo vršili v Beogradu, Zagrebu ter eventualno tudi v Ljubljani.

* **Izpraševanje srbohrvaščine.** Iz pisarne velikega župana mariborske oblasti nam poročajo: Ministrstvo prosvete je z odlokom z dne 26. marca odločilo, da velja odredba o izpraševanju srbohrvaščine pri izpitih učne usposobljenosti za osnovne šole od novembra 1927 dalje.

Najelegantnejše obleke
s prvovrstno podlago ter površnike kupite najceneje pri tvrdki
FRAN LUKIČ, Pred školijo 19.

* **Gradnja hotelov v Dalmaciji.** Iz Splita poročajo, da se skupina švicarskih kapitalistov živo zanima za gradnjo velikih modernih hotelov v Dalmaciji, zlasti v Splitu. Pogajanja potekajo povoljno.

* **Pogreša** se slaboumni sin posestnika Martina Grošlja, p. d. Skalarjev Cene iz Žirov, 20letni fant šibke rasti, gleda izbuljeno, razteza krčevito ustnice, pri hoji pa se zvija, nagiba naprej in steza roke. Govori malo in slabo, kdor bi ga našel, naj sporoči na naslov: Martin Grošelj, posestnik Dobračeva »Skalar« p. Žiri.

* **Težka avtomobilska nesreča v Črnigori.** Na cesti, ki vodi iz Andrijevice v Peč, se je preteklo soboto pri Veliki Reki prevrnil potniški avtomobil v cestni jarek. V avtomobilu so bili štirje potniki, ki so vsi težko ranjeni. Avto je popolnoma razbit.

* **Pijanec pod tramvajem.** V Zagrebu je hotel v nedeljo zvečer na Ilici 19 letni pekovski pomočnik Nikola Vugrinčič tik pred tramvajem prekoračiti tir električne železnice. Tramvaj ga je z močnim sunkom podrl na tla ter mu odrezal obe nogi. Ponesrečenca so nezavestnega prepeljali v bolnico. Tramvajski vozník Lakota je bil aretiran, izjavlja pa, da voza ni mogel pravočasno ustaviti, ker je Vugrinčič nenadoma prišel pod motorni voz.

* **Vrenje krvi, srčno tesnobo** težko sopenje, čut strahu, živčno razdraženost, migrene, otožnost, nesponec se morejo odpraviti z vporabo naravne »Franz-Josefove« grenčice. Znanstvene ugotovitve podkrepljujejo, da se uporablja voda »Franz-Josef« pri zaprtju vseh vrst z najboljšim uspehom. Dobiva se v vseh lekarnah in specijalnih prodajalnah.

* **Kako je zagrebški agent prodajal »Scribolo« po Sloveniji.** Zagrebška tvrdka »Centralna trgovačka agentura, je nedavno poslala v Slovenijo svojega agenta M. Teodorovića, ki je prodajal stroj za seštevanje, znan pod imenom »Scribola«. Kmalu je agent javil tvrdki, da je en stroj prodal delegaciji finančnega ministrstva, drugega pa tvrdki Premelč v Ljubljani. Lastnik agenture mu je potem še dal v komisijsko prodajo tudi večjo množino nalivnih peres ter mu odštel tudi večji predujem. Teodorović se je zopet podal na pot v Slovenijo s tremi stroji za seštevanje. Medtem pa je Centralna trgovačka agentura prejela od ljubljanske policije poziv, Teodorović je bil namreč ovaden, da je od tvrdke Franc Urek prejel 1000 Din are, stroja za seštevanje pa ni prejel; enako sporočilo je »Centralna agentura« prejela tudi od tvrdke Dragotin Hribar in še od nekaterih drugih tvrdk v Sloveniji. Are Teodorović ni izročil svoji tvrdki, marveč je denar pridržal za-se. Policija je za Teodorovićem izdala tiralico.

«ITO» zobna pasta najboljša.

* **Draga zdravila plačujete?** Bolje je paziti, da bolezen sploh ne pride v hišo. Proč s škodljivci! Namesto prave kave, pijte Žiko! 276

* **Tkanina »Eternum«,** glavna zaloga za Jugoslavijo pri J. Medved, manufaktura Ljubljana, Tavčarjeva ulica 7.

* **Ugoden nakup nogavic, vezenine** in žepnih robcev je pri O. Dobeic, Pred Školijo št. 15. 109

Iz Ljubljane

u— **Akademiki.** Danes, ob 2. popoldne vsi na skupščino v zbornični dvorani na univerzi, kjer se bomo razgovarjali z dr. Mladenom Kostovom o sodelovanju akademikov za zbližanje južnoslovanskih narodov.

u— **Za varnost pasantov** je na nekaterih krajih Ljubljaničnega obrežja tako malo preskrbljeno, da je prav čudno, da se ne prigodi več nesreč. Tak slučaj je na Gallusovem nabrežju, kjer je nad prepadom nad 5 metrov par potrganih žic, ki bi naj varovale nesreče, pa je seveda ne. Upamo, da ne bo treba čakati, da res kdo pade v globoko vodo in utone.

u— **Upokojenci in brezposelni.** Pišejo nam: Množice novih vpokojencev bodo povečale in poostrile boj za vsako prosto mesto. Kot brezposelni, ki že mesece in mesece čakam na najskromnejšo službico in je ne dobim, pa moram najodločneje povzdigniti glas proti temu, da se pehajo za službami vpokojenci, ki so upokojeni s popolno plačo, ki torej niso prav nič na slabšem kot preje, ko so služili Mislim, da oni, ki je služil 35 let in je res delal, pač zasluži pokoj in naj ne odjeda kruha onim, ki ga čakajo lačni in raztrgani.

u— **Repriza »Kralja Oidipa«.** Sophoklejeva tragedija »Kralj Oidipus«, ki jo igrajo dijaki I. državne gimnazije v prid počitniškim kolonijam Rdečega križa, je dosegla v soboto pri premijeri krasen uspeh. Predstava se ponovi danes ob 20. v dramskem gledališču. Nihče naj ne zamudi te redke prilike in naj si ogleda to izredno uspelo uprizoritev enega najveličastnejših dramatskih del svetovne literature. — Vstopnice se dobe v predprodaji danes dopoldne od 10. do ½13. in popoldne od 15. do 17. pri gledališki blagajni v operi.

u— **Občni zbor naprednega političnega in gospodarskega društva za šentpetersko - kolodvorski okraj** se je vršil včeraj ob številni udeležbi. Poročila funkcijonarjev, ki so ugotovila lepo napredovanje in uspešno delo te odlične krajevne organizacije SDS, so bila soglasno sprejeta na znanje. Na splošno željo je dosedanji predsednik gospod Josip Turk znova prevzel vodstvo društva ter so mu navzoči priredili iskreno ovacijo. Predsednik je v svojem zahvalnem govoru pozival vse člane k vzajemnemu, energičnemu delu za napredek SDS v Ljubljani. Pri nadaljnih volitvah je bil izvoljen po večini stari odbor s podpredsednikom M. Urbasom in M. Gregorko, tajnikom A. Gregorcem in blagajnikom Urlepom na čelu. Z velikim odobravanjem je bil sprejet predsednikov predlog, da se pošlje Pribičeviću in Žerjavu brzojavni izraz neomajne zvestobe in zaupanja. Po zborovanju so navzoči nabrali lepo vsoto za Tabor in knjižnico

u— **Gospodarsko in izobraževalno društvo za dvorski okraj.** Danes ob 8. zvečer bo predaval v društveni knjižnici na Rimski cesti g. Al. Potočnik o zgodovini Ljubljanskega gradu. — Izobraževalni odsek.

u— **Redni občni zbor Pevskega društva »Slavec«** se vrši dne 9. aprila ob 8. zvečer v prostorih Narodne kavarne, Kongresni trg z običajnim dnevnim redom.

u— **Svojce padlih v svetovni vojni** iz šentpeterske fare, poslednjič opozarjamo, da je danes, dne 5. aprila, zadnji dan za vpogled v imenik, ki je na razpolago pri tovarišu Zupančiču na Ahacljevi cesti, kajti 6. t. m. bo oddan kamnoseku za vklesanje imen v spomenik Za eventuelne pogreške odbor ne prevzame nikake odgovornosti.

u— **Mestni magistrat ljubljanski** odda pri novih mestnih hišah za Bežigradom naprave lesene ograje na betonskem podstavku. Podatke daje mestni gradbeni urad med uradnimi urami do 7. aprila opoldne.

u— **Opozorilo društvom in članom gremija trgovcev v Ljubljani.** Prejeli smo. Nahajamo se v tako hudem boju za obstanek, da naše trgovine, ki ječe pod bremeni davkov in socijalnih dajatev nadalinih prostovoljnih davščin v dobrodelne in društvene svrhe ne zmorejo več Naša trgovina se ima resno boriti za svoje vsakdanje životarenje in omaguje, tako da mora predvsem pri današnji hudi konkurenci, gledati, da zmanjša režijske stroške, če hoče obstati. Na temelju gornjih ugotovitev je občni zbor sprejel naslednji sklep: V smislu sklepa občnega zbora Gremija trgovcev v Ljubljani z dne 29. marca 1927 leta je članom gremija prepovedano, dajati društvom ali korporacijam darila bodisi v denarju ali blagu. Člane, ki se ne bodo strogo držali sklepa občne ga zbora, naj gremijalno načelstvo v smislu § 24. gremijalnih pravil ostro kaznuje. Sklep stopi takoj v veljavo. Tozadevna opozorila se dobe v Gremijalni pisarni proti odškodnini 5 Din. Opozorila je nabiti v trgovini na vidnem mestu. — Načelstvo.

u— **Francoski Institut v Ljubljani** si šteje v dolžnost, da izreče svojo hvaležnost vsem osebam in vsem društvom, ki so mu pomagali doseči uspeh pri koncertu v prospeh spomenika Kralju Petru I. Zahvaljuje se zlasti ge Tavčarjevi in gospem, ki so mu šle ljubeznivo na roko, odboru za postavitev spomenika in Udruženju rez. častnikov, Glasbeni Matici, slovenskemu tisku, ki mu je nudil tako dragoceno kot radevoljno pomoč, tvrdki Korsika, ki je blagohotno olepšala dvorano: zahvaljujemo se ji še posebej za patriotični čin in za okusno opremo, ki jo je izvedla pri dekoraciji dvorane. Vsem znanim in neznanim prijateljem hvala. — Francoski Institut v Ljubljani.

u— **Slovensko planinsko društvo** vabi svoje člane in prijatelje na predavanje dr. H. Tume v torek 5. aprila ob 8. zvečer v Mestnem domu. Dr. Tuma bo nadaljeval svoje predavanje o razvoju alpinizma (skioptične slike).

u— **Policijske prijave.** Od nedelje na ponedeljek so bili prijavljeni policiji sledeči slučaji: 1 tatvina, 1 goljufija, 1 prestopek ogrožanja osebne varnosti, 1 telesna poškodba, 1 prestopek razgrajanja in streljanja v javnem lokalu, 1 prestopek prekoračenja policijske ure, 2 prireditvi z godbo brez dovoljenja, 2 nezgodi in 4 prestopek cestnega policijskega reda. Aretacij je bilo izvršenih 8 in sicer: 5 radi pretepa, 1 radi nevarne grožnje in 2 radi vlačugarstva.

u— **Dve nezgodi na ulici.** Ko je šla v nedeljo popoldne okrog 14. ure soproga železničarja, 54 letna Tereza Renner, doma iz Studencev pri Mariboru, po Miklošičevi cesti se jo je polotila nenadna slabost. Zgrudila se je nezavestna na tla ter se poškodovala tudi po obrazu. Prepeljali so jo z rešilnim vozom na stanovanje njenega brata na Gosposvetski cesti št. 6. — V Florijanski ulici se je zgrudil nezavesten s kolesa skoro istočasno slikarski pomočnik France Kuhar, doma iz Doba pri Domžalah. Kuhar je bil prepeljan z rešilnim avtomobilom v splošno bolnico.

u— **Žeparji na poslu.** Ani Verbičevi je v nedeljo neznan žepni tat izmaknil v Šolskem drevoredu iz ročne torbice usnjato denarnico z vsebino: 1000 Din gotovine, 1 bel žepni robec s čipkami in drugimi toaletnimi potrebščinami v skupni vrednosti 1000 dinarjev.

u— **Klobuki** *zadnje mode vseh vrst in barv Borsalino, Habig, Pichler itd. Samo dobro solidno blago!* **P. Magdić, Ljubljana.** 122

u— **Volno, bombaž za strojno pletenje** in ročna dela dobite po najnižjih cenah pri **PRELOGU, Ljubljana, Stari trg 12 in Židovska ulica 4.** 93

u— **Klub ljubiteljev sportnih psov** sklicuje odborovo sejo za dne 6. aprila v »Ljubljanskem dvoru« soba 3. — Tajnik.

u— **Najceneje in najsolidnejše** ste postreženi za praznike pri **Francu Pavlinu,** Gradišče 3, z raznim manufakturnim, galanterijskim in specerijskim blagom. 519

u— **Za žaganje drv** z motorno žago se ujudno priporoča M. Miklavc, Komenskega ulica 36. 514

Iz Maribora

a— **Natrpana nedelja.** Čeprav smo že v lepih pomladnih dneh, se vendar Maribor trudi s polno paro, da še izrabi zadnji čas zimske sezone za kulturne prireditve. V soboto zvečer je bila Götzova dvorana polna pri »Dravinem« koncertu Oljke, istočasno gledališče ob dramski reprizi »Učiteljice«. V nedeljo dopoldne pa je imelo zgodovinsko društvo predavanje o Jovanu Cvijiću najemniki protestno zborovanje na prostem in vojaška godba svoj prvi promenadni koncert v parku. Popoldne je »Drava« zopet izvajala Oljko, gledališče pa opero »Madame Butterfly. Dopoldne je bil krasen solnčni dan, popoldne pa hladno in oblačno, ravnoprav za sportne tekme v Ljudskem vrtu.

a— **Opasno gnezdo škrlatinke.** Pretekli teden je obolelo v Mariboru 9 oseb na škrlatinki, od teh 7 otrok v barakah Dajnkove ulice, kjer bivajo najbednejši proletarci in brezstanovanjci Kakor nam poročajo, je mestni fizikat vse mogoče ukrenil, da ob danih neugodnih higijenskih razmerah v barakah po možnosti omeji nadaljnje širjenje škrlatinke.

a— **Gibanje najemnikov.** V nedeljo dopoldne se je vršil v vrtu Gambrinusa protestni zbor najemnikov, ki je zahteval, da vlada podaljša zaščito najemnikov tudi še čez 1. majnik, odnosno 1. november. Lepo obiskan shod, kateremu je predsedoval g. Ozmec, je pokazal, da se v Mariboru nižji sloji in uradništvo upravičeno boje ukinjenja stanovanjske zaščite, saj je pri stanovanjskem sodišču skoro tisoč prošenj za stanovanja nerešenih. Govornika g. Rudolf Golouh in Viktor Eržen sta razpravljala vsled tega predvsem o potrebi gradnje stanovanjskih hiš v Mariboru ter razkrinkava nesocijalno delovanje klero-radikalne vlade in žela ravno za ta izvajanja živahno odobravanje. Vlada je poslala na shod svojega poročevalca, ki si je natančno zabeležil govore. Kakor namiguje »Slovenčev« mariborski poročevalec v nedeljski številki, hoče vlada nadaljna protestna zborovanja, ki gredo klerikalcem silno na živce, enostavno zatreti. Začela je s tem svojem znanim klerikalnim terorjem že minuli petek s prepovedjo železničarskega shoda v Celju. Nezadovoljstva med ljudstvom pa tudi to nasilje klero-radikalne vlade ne bo moglo zatreti.

a— **Ciril Metodovi podružnici v Mariboru** priredita pod okriljem Podmladka Rdečega križa v korist obmejnim šolam v soboto zvečer rodbinski večer z deklamacijami, petjem in godbo. Posojilnica je dala za to gorenje prostore Narodnega doma brezplačno na razpolago, sodeloval pa bo že ponovno pohvaljeni, odlično izvežbani dijaški orkester, pomnožen z godbeniki vojaške godbe. Vstopnice stanejo v predprodaji le 5 Din, tako da bo to gotovo najbolje obiskana prireditev zadnjih tednov.

a— **Gojenke drž. ženskega učiteljišča v Mariboru** prirede dne 6. aprila ob 8. zvečer v Kazinski dvorani akademijo. Na sporedu so: 3 ženski zbori, 2 mešana zbora, med njimi E. Ropasove nova kompozicija »Rdeči nageljčki«, spesnila Marica Strnad-Cizerljeva, ki se še ni izvajala; dalje klavirska točka J. Suk »Pomlad«, igra prof. M. Finžgarjeva ter 3 solopevske točke poje operna pevka, gdč. Zora Ropasova Uvod v prvi in drugi del akademije pa tvorita deklamacijі, t. j. Ljudmile Poljančeve »Orač na Topoli« in Marice Strnad-Cizerljeve: »Rojenice ob prvi slovanski zibki«, obe lepi, s pristnim slovanskim čustvom prepojeni novi pesnitvi. Čisti dobiček akademije je namenjen deloma poučnemu potovanju gojenk IV. letnika, deloma Podpornemu društvu drž. ženskega učiteljišča v Mariboru.

a— **Oficirski dom v Mariboru** priredi 9. t. m. svoj družabni večer v veliki dvorani Kazine z zabavnim programom. Začetek ob 21. uri. Obleka promenadna.

a— **Gibanje med razburjenimi železničarji** Razburjenje med železničarji med katere je s toliko brezsrčnostjo posegla sedanja vlada ki jo reprezentirajo v Sloveniji klerikalci, v vsej mariborski oblasti narašča. V nedeljo so se vršili na neštetih krajih, kjer so še pri zadnjih volitvah dobili klerikalci radi demagoških obljub skoro vse železničarske glasove, krasno obiskani shodi železničarjev, katerim so se pridružili tudi drugi stanovi, ki čutijo s preganjanimi ter so navdušeno protestirali proti nepotrebnim redukcijam in znižanjem mezd. Zlasti lepo obiskani so bili shodi v Dravogradu, Limbušu, Breznem, Vuzenici, Pragerskem in Grobelnem. Govorili so iz Maribora došli železničarji Krajnik, Bahun, Čanžek in Magdič. V Rušah se je vršil tudi lepo obiskan ženski shod.

a— **Nevarno zastrupljenje.** V nedeljo opoldne je bila obveščena mariborska policija, da leži v stanovanju Kettejeva ulica št. 2, železničar Franc Zelenko na sumljivih znakih zastrupljenja. Policija je morala udreti v zaprto stanovanje, ter je našla Zelenka že nezavestnega. Prepeljali so ga v bolnico, poskrbeli pa so tudi za varnost njegove priležnice Genovefe Lepenik kjer je podan sum poskušenega umora. Uvedena je stroga preiskava.

a— **Nesreča pri konjih.** Pri Sv. Barbari pod Mariborom je napregal v nedeljo 19 letni posestnik Ernest Šalamon konja, pri čemer ga je konj s tako silo brcnil v glavo, da mu je razbil spodnjo čeljust Nesrečnega kmeta so prepeljali v mariborsko bolnico.

a— **Avtomobilska nezgoda v Framu.** V nedeljo zvečer se je vračal 29. letni mesarski pomočnik Ivan Salinšek iz Frama po državni cesti domov. Pri tem sta v neposredni njegovi bližini trčila dva avtomobila in se je ponesrečil tudi Šelinšek, ki se ni mogel več izogniti. Težko poškodovanega so prepeljali v mariborsko bolnico.

a— **Razgrajajoči narednik.** V nedeljo ponoči je napravil neki narednik pred gostilno Kosovo na Grajskem trgu silen kraval, ki je končal celo s sabljami. Narednik je tekom prepira pred gostilno potegnil sabljo in ranil nekoga iz svoje gostilniške družbe. Vmes je posegla končno policija, ki je poklicala vojaško patruljo, ki je odvedla vinjenega narednika v zapor.

Indian Pasta Najfinejša specijaliteta za čevlje

Iz Celja

e— **Državna krajevna zaščita dece in mladine v Celju** priredi v soboto 11. junija cvetlični dan v prid naši obmejni ubogi deci. Druga društva naj se ta dan vzdrže sličnih prireditev.

e— **Redni sestanek članov krajevne organizacije SDS Celje-mesto** odpade ta teden radi druge važne seje. Sestanek članov krajevne organizacije Celje-okolica istotako ta teden odpade in se bo vršila v četrtek zvečer samo seja odbora krajevne organizacije v gostilni »Na škarpi« na Bregu. Gospodje odborniki naj se te seje zanesljivo in točno udeležijo.

e— **Srezki gremij trgovcev v Celju** naznanja svojim članom, da je v tajništvu s 1. aprilom postavljena telefonska postaja pod štev. 132. — Načelstvo.

e— **Dijaški dan.** Napredna dijaška organizacija »Sloga« v Celju ponovno opozarja vsa društva, da je svojo akademijo preložila na 30. t. m. in dijaški sportni dan pa na 1. maj.

e— **Akademični Ferijalni Savez v Celju.** V celjskem mestnem gledališču je priredilo dijaštvo celjskih zavodov, organizirano v Ferijalnem Savezu, v soboto dne 2. t. m. svojo akademijo, ki je v vsakem oziru prav lepo uspela. Zlasti so ugajale pevske točke, ki jih je proizvajal dijaški oktet, ker je izbral zelo srečno domače pesmi. Z lepim glasom sta razpolagala tudi oba solopevca, ki bi bila gotovo še mnogo bolj ugajala, ako bi bila dala v svoj program lažje stvari naših domačih skladateljev. Tudi trodejanka Gerolama Ravetta, «Nepošteni», ki jo je poslovenil g. Gradišnik, je bila zelo skrbno in lepo insceniran ter odigrana v glavnih vlogah z velikim temperamentom in sigurnostjo. Opetovano je imelo občinstvo občutek, da ima že rutinirane igralce pred seboj. Po vsebini pa, ki je sicer lepa in pisana z učinkujočo tendenco, zahteva igra pač zrelejše igralce in interpretorje. Upamo, da je bil tudi gmotni uspeh tak, da bo moglo dijaštvo izvesti svoje lepe počitniške načrte.

e— **Beethovnova IX. simfonija v Celju.** Ves kulturni svet proslavlja 100letnico smrti slavnega skladatelja Ludvika v. Beethovna. Tako proslavi tudi Celje z izvajanjem IX. simfonije dne 10. aprila ob 4. popoldne v Celjskem domu s sodelovanjem zbora mariborske Glasbene Matice in orkestra ter obeh vojaških orkestrov iz Ljubljane in Maribora. Solisti pevci so gg.: Z. Zikova, M. Pospišilova ter P. Burja in Jos. Križaj. Dirigira priznani odlični kapelnik g. Jos. Hladek-Bohinjski. Za zunanje posetnike je dokaj ugodna prilika, ker imajo ugodne železniške zveze na vse strani. Proslava konča ob 18. V Celju še nismo imeli priliko slišati zbor v tako impozantnem številu (70 mož orkestra in 120 pevcev). Predprodaja vstopnic pri tvrdki Goričar & Leskovšek. Občinstvo se radi velikega navala opozarja, da dvigne vstopnice za rezervirane sedeže najkasneje do petka zvečer, ker se v nasprotnem slučaju iste oddajo drugim reflektantom.

e— **Sprejem strank pri komisarju mestne občine celjske.** Vladni komisar mestne občine celjske, g. vladni tajnik dr. Anton Farčnik, sprejema stranke ob sredah in petkih od 11. do 12. dopoldne v županovi sobi na mestnem magistratu.

e— **Osebna vest.** Včeraj, dne 4. t. m. je zapustil Celje dosedanji poveljnik vojaškega vojnega okruga g. polkovnik Avram Berah, da nastopi svoje novo službeno mesto v Bjelovaru. Pri opoldanskem vlaku na kolodvoru se je zbralo zaradi tega mnogo osebnih znancev in prijateljev Berahove rodbine, da se poslovilo še od odpotujočih, ki so bili za izkazane simpatije in pozornost vidno ginjeni. Novi poveljnik celjskega vojnega okruga g. Purić je nastopil svoje službeno mesto že prejšnji mesec.

e— **Umrljivost v Celju v marcu 1927.** V mesecu marcu so umrli: V mestu: Oton Kuster, 65 let, zasebnik; Ivan Repinšek, 75 let, poštni poduradnik v pok.; Marija Berna, 27 let, trgovčeva žena; v javni bolnici: Barba Šmit, 8 let, občinska reva, Jurklošter; Ana Sušec, 38 let, trgovčeva žena, Polzela; Kristina Kovač, 20 let, posestnikova hči, Stranice; Marija Krajnc, 68 let, zasebnica, Celje okolica; Alojzij Podbregar, 78 let, dninar, Liboje; Marija Krvišek, delavčeva žena, Celje; Franc Orač, 61 let, dninar, Ponikva; Mihael Papov, 63 let, čevljarski mojster, Celje; Alojzij Drofenik, 19 let, dninar, Gaberce-Plat; Franjo Cilenšek, 29 let, dninar, Braslovče; Petronela Maršal, 62 let, vzgojiteljica, Celje okolica; Tomaž Praznik, 67 let, občinski revež, Rečica ob Savinji; Terezija Vrečko, 65 let, najemnica, Celje okolica; Neža Ograjšek, 65 let, prevžitkarica, Podvin; Florjan Podlesnik, 52 let, dninar, Žalec; Miodrag Janjšević, 26 let, stud. tehnike, Beograd; Anton Kolin, 29 let, najemnik, Celje okolica; Justina Medved, 21 let, najemnikova hči, Pleterje, Marija Plajher, 16 let, dninarica, Škofja vas in Mihajlo Palurević, 19 let, dijak, Čačak.

Iz Trbovelj

t— *Opazovanje plazovnega terena.* Občinski zastop je dovolil za opazovanje plazovnega terena 8000 Din. Večji del plazovja je v Hrastniku, kjer trpi več posestnikov veliko škodo. V stvari teče dolgotrajna pravda proti TPD, katero tožijo za odškodnino.

t— *Dve novi stanovanjski hiši.* Novo stanovanjsko hišo si je pričel graditi nasproti hiše peka Kačiča v Retju g. Martin Povše, pri vili g. Ličarja v Trbovljah pa g. Edvard Kukman.

t— *Nakup plemenskih bikov.* Okrajni zastop bo kupil več bikov murodolske pasme od 16 do 18 mesecev. Nakupovanje se bo vršilo na treh krajih, v Trbovljah v sredo 13. t. m. ob 9. dopoldne pri Rošu v Hrastniku, na kar opozarjamo vse naše kmetovalce.

t— *Nov most čez Trboveljšico* na pokopališču pri Zagorcu postavijo v kratkem.

t— *Občinski izdatki za ceste.* Od Novega leta do danes je izdala občina za popravo cest, mostov in za razsvetljavo okoli 150.000 Din. Sedaj pride na vrsto cesta v Knezdolu in cesta od Raven do Klajnškove hiše.

Dopisi

SP. ŠIŠKA. Dne 7. maja priredita k. o. SDS in NSS družabni večer v gostilni Batič (prej Valjavec). Prvotno je bilo določeno, da bo ta družabni večer dne 9. aprila, a se je vsled nepričakovanih ovir moral preložiti.

ŠKOFJA LOKA. V začetku maja se bo vršil v Škofji Loki krojaški moški in damski prikrojevalni tečaj, ki ga priredi krojaška obrtna zadruga v Škofji Loki s pomočjo »Zavoda za pospeševanje obrti« v Ljubljani pod vodstvom strokovnega učitelja g. Alojzija Knafija. Krojači in šivilje se vabijo, da se priglase najkasneje do 15. aprila pri g. Janku Hafnerju, načelniku krojaške zadruge v Škofji Loki. Celotni stroški za tečaj znašajo 125 Din. Na kasnejše prijave se zadruga ne bo mogla ozirati.

LITIJA. Ker klevetniki ne mirujejo glede mojega poslovanja kot bivšega 5letnega blagajnika pevskega društva »Lipa« v Litiji, jih s tem opozarjam, da bom v bodoče vsakega poklical na odgovor pri merodajni oblasti. Rudolf Habjan. 518

Sokol

Sokol I. prosi svoje članstvo, da plača članarino po možnosti osebno v društveni pisarni (Tabor, severna stran, pritličje levo). S tem članstvo društvu več koristi, sebe pa obvaruje pred nadlegovanjem inkasanta. Zdravo! — Odbor.

Svetovna marka **Cendro de rose Rouge mandarine Bourjois - Paris**

Sport

Nedeljske nogometne tekme doma in v tujini

Skoraj povsod so tekme končale z nepričakovanimi izidi.

Na rezultate tekem prošle nedelje je sportno občinstvo čakalo s posebnim pričakovanjem. Doma in v inozemstvu so se vršile prav zanimive tekme, ki pa so po večini končale z iznenadenjem. V nastopnem prinašamo podrobna poročila o nedeljskem nogometu.

Nadaljevanje prvenstvenih nogometnih tekem v Ljubljani.

Prvenstveno tekmovanje se je v Ljubljani prošlo nedeljo nadaljevalo. Ob tej priliki so nastopili štirje prvorazredni in dva drugorazredna kluba. Umestno bi bilo, da bi tudi rezerve prvorazrednih klubov nastopile v predtekmah, kakor se je to doslej tudi vršilo. S tem je dana možnost nastopa mlajšim igračem, a obenem se izogne LNP event. pritožbam, da so v tekmah rezerv, ki se bodo predvidoma odigrale po prvenstvenih tekmah I. moštev, nastopili igrači iz I. moštva.

SK Slovan : 2SK Hermes 3 : 1 (0 : 0).

Hermes, ki je ob otvoritvi spomladanske sezone pokazal dobro formo, je v nedeljo proti Slovanu zatajil. Za svoj poraz se ima njegovo moštvo zahvaliti v prvi vrsti dejstvu, da je podcenjevalo svojega nasprotnika ter smatralo, da je samobsebi umevna v presojanju foulov.

Slovan je nastopil z nekoliko spremenjeno postavo, torej z novimi močmi, ki so se izkazale kot dobro uporabne. To velja posebno za napadalno vrsto, ki je postala ofenzivna, prodorna ter ne okleva v streljanju. Enako borbena je tudi krilska vrsta, a zelo dobra je bila ožja obramba, kjer je ugajal mladi vratar Neutrudljiv je bil Volkar, toda igra še vedno preostro.

Hermežani so imeli več od igre v prvem ter v začetku drugega polčasa. Toda Slovan se je žilavo branil ter znal odbijati vse napade Hermesa tako, da je polčas ostal neodločen.

V drugem polčasu zabije Slovan vodilni gol, kar pa Hermežani kmalu izenačijo. Odslej Slovanovci dalj časa napadajo in do konca povišajo rezultat na 3 : 1.

Vodil je tekmo g. Smole, ki pa je grešil v presojanju faulov

ASK Primorje : SK Jadran 5 : 0 (1 : 0)

Ta tekma je bila dokaj bolj zanimiva nego predtekma med Slovanom in Hermesom. Za izid je vladalo napeto zanimanje, ker se je vedelo, da bo Jadran nastopil v najmočnejši postavi.

Tekma je pričela z ostrim tempom, ki so ga diktirali Primorjaši. Toda Jadran je pridno sekundiral, tako da je igra valovila z ene polovice na drugo. Obe obrambi sta krepko odbijali napade, nekoliko več dela je imela vsekakor Jadranova. Enajstmetrovko, diktirano vsled handsa, je Erman zastreljal. Že je izgledalo, da bo ostal prvi polčas neodločen, ko zabije Uršič po lepem predložku neubranljiv gol ter se s tem rezultatom zaključi polčas.

V drugem polčasu je Jadran povsem popustil. Njegovi napadi so bili redki, tem bolj pogosto so pa Primorjaši bombardirali Jadranova vrata, kjer se je izkazal vratar Vidmar, toda drugega gola ni mogel ubraniti. Pri rekontreju Uršiča z nasprotnima branilcema je sodnik nepričakovano izključil Uršiča. Kljub temu, da je moralo odslej moštvo Primorja igrati le z 10 igralci, ni v napadanju popustilo. Primorjašem se je poznalo, da smatrajo položaj za resen ter so baš od tu dalje predvedli še lepšo igro. Oddajanje žoge je bilo dobro, enako igra z glavo, vendar ni moštvo še doseglo lanskoletne forme. Pa tudi napadalna vrsta še vedno preveč kombinira in to baš v kazenskem prostoru, kjer bi se moralo v prvi vrsti — streljati.

V kratkih presledkih so sledili trije goli, vsi neubranljivi, od teh ena enajstmetrovka. Strelci so bili: po enega Uršič in Čebohin, 3 Erman.

Pri Jadranu je ugajala obramba in vratar Vidmar, ki je ubranil mnogo nevarnih strelov. V krilski vrsti je ugajal Pokorn, dočim je Kern zelo popustil in ni držal mesta. Napadalna vrsta je sicer lepo kombinirala, imela pa je težko delo vsled dobre nasprotnikove obrambe in ves trud Rapeta je bil vsled tega zaman.

Moštvo akademikov je predvedlo v splošnem lepo igro in je njih zmaga zaslužena. Na mestu je bila obramba, vendar se Pečniku pozna pomanjkanje treninga, Erman v golu ni imel obilo posla ter ga ne moremo oceniti. Obranil je v lepem štilu dva nevarna strela. Zdi se pa, da hoče večkrat igrati za publiko, kar ni na mestu in tudi nevarno. Od krilcev je ugajal mirni Vindiš. Jančigaju se pozna, da se ne more še znajti na svojem novem mestu. Ugajal je tudi levi krilec, ki pa je pozneje na levem krilu precej statiral. Napadalna vrsta je zelo ugajala. Erman se je, kakor izgleda, odvadil sebične igre. Njegovo podajanje na krilo je bilo točno. Tudi mladi vodja napada je storil svojo dolžnost, enako Uršič. Od kril je bolj ugajalo desno, manjkajo mu pa pravilni centeršuti.

Sodnik g. Vodišek je delal pogreške v presojanju foulov; iz kakšnega vzroka je izključil Uršiča, ni nam znano, posebno še vsled tega ne, ker je bil Uršič atakiran in bi moral sodnik diktirati kazenski strel proti Jadranu. V splošnem pa sta obe moštvi olajšali delo sodniku s svojo fair igro, kar je treba posebno povdarjati.

SK Reka : SK Svoboda 2 : 2 (1 : 0)

Nepričakovan rezultat. Ambicijozna Svoboda je bila Reki popolnoma enakomočna ter odgovarja rezultat poteku igre.

Pri Svobodi sta ugajala oba branilca, pri Reki pa vratar.

Sodil je tekmo dobro in objektivno gospod Deržaj. Vse tekme so se odigrale na igrišču ASK Primorja.

Po teh tekmah se je prvenstvena tabela nekoliko izpremenila in je stanje sedaj nastopno: 1. Ilirija (9), 2. Slovan (6), 3. Hermes (5), 4. Primorje (4), 5. Jadran (4).

Nogomet v Mariboru.

SD Rapid : SK Ilirija 4 : 3 (2 : 1)

V nedeljo je v Mariboru gostoval prvak ljubljanskega podsaveza Ilirija, ki je podlegla pokalnemu prvaku mariborskega okrožja, SD Rapidu docela upravičeno. Sicer dobro vigrana ljubljanska enajstorica je predvedla ležerno igro, ki je v tempu zaostajala za igro domačinov. Neuspeh je predvsem pripisovati napadu, ki je imel najneodločnejšega moža v srednjem napadalcu in levi zvezi. Najuspešnejše sta se uveljavljala desni krilec in desni branilec, dočim je ostali del moštva predvedel povprečno zadovoljivo igro. Srednji krilec, ki je v prvem polčasu dobro posredoval med obrambo in napadom ter spretno vodil bodisi ofenzivne ali pa defenzivne akcije, je v drugem polčasu opravljal svojo važno funkcijo le dobrimi nasveti.

Domačini so, kakor se je pričakovalo, pred odli izredno požrtvovalno in ostro prodorno igro, ki ji je prinesla zasluženo uspeh. Vsak posameznik je bil vedno na mestu, celota pa je v nezmanjšanem tempu in v zaupanju v zmago vztrajala v neprestani ofenzivi, ki je v pehih in odločnosti nadkriljevala tehniko gostov. Napad se je odlikoval po bliskoviti prodornosti, krilska vrsta po solidnem podajanju, obramba pa po premišljenem vračanju.

Tekma je potekla jako živahno in nudila za mariborske razmere dober sport. Rapid je takoj uvodoma prevzel inicijativo, vendar je Ilirija čestokrat nevarno oblegala. V 23. min. je dosegla desna zveza Rapida prvi gol, nakar se posreči centru Ilirije, da v 30. min. izenači, toda že v 32. min. prevzame zopet Rapid po Lošniku vodstvo. Pred zaključkom polčasa je Rapid dosegel še tretji gol, ki da pa sodnik iz neznanih razlogov ni priznal.

V drugem polčasu je Ilirija izvedla več koristnih akcij in v tretji minuti po Omanu izenačila. Nato je tempo nekoliko popustil, dokler ni v 17. min. Rapid po Wenku dosegel tretji gol. Ilirija je zopet nevarno napadala. Obe moštvi sta vztrajali v tempu, ki ga je deloma diktirala Ilirija. V 34. min. je izenačil Kreč, nakar je pričela obupna borba za odločitev. Ilirija je bila sicer nevarnejša, vendar neodločna, dočim je Rapidu v 43. min. uspelo odločiti po Terglevu, ki je z glavo poslal iz prostega strela podano žogo v ilirijansko mrežo.

Sodil je g. Nemec strogo, vendar je bilo dokaj odločitev napačnih, kar je šlo predvsem na rovaš Ilirije, ne da bi se mu mogla očitati pristranost, kajti tudi Rapidu ni priznal docela regularni gol.

Obisk jako dober (1500).

SK Svoboda SK Ptuj 4 : 2 (2 : 0)

Kot predtekma se je odigrala prvenstvena tekma med SK Svobodo in ŠK Ptujem. Svoboda je predvedla tokrat eno izmed najboljših iger in upravičeno porazila nasprotnika, ki ni niti v obrambi niti v napadu imel nobene skupnosti. Pri Svobodi se je najbolj odlikovalo levo krilo, pri Ptujčanih pa srednji napadalec in desni branilec.

Tekmo je sodil g. Radolič dobro.

Pokalni semifinale v Celju.

Atletiki : Rapid 4 : 2

Druga garnitura Rapida je v Celju igrala v pokalnem semifinalu z Atletiki. Bila pa je poražena 4 : 2.

Nogomet zunaj Slovenije.

BEOGRAD: Prvenstveni: BSK : Jedinstvo 4 : 2 (3 : 2). Jugoslavija : Slavija 5 : 0 (2 : 0).

ZAGREB: Iznenadenje je bil poraz Gradjanskega po Železničarjih. Gradjanski je s tem izgubil vsako nado, da postane letos prvak ŽNP, čigar mesto je sedaj zasigurano Hašku. Gradjanski je sedaj z osmimi točkami in sedmimi tekmami na tretjem mestu za Haškom (14 točk, 8 tekem) in Železničarjem (9, 9). Izidi so bili: Hašk : Derby 4 : 2 (1 : 1). Železničarji : Gradjanski 1 : 0 (1 : 0). Concordia : Croatia 2 : 1 (0 : 1).

SUBOTICA: Prvenstvena: Sand : Bačka 5 : 2 (4 : 1).

DUNAJ: Najboljše uruguaysko moštvo na Dunaju ni dobro odrezalo, in to docela zasluženo, ker so se Uruguayci pokazali razven dveh, desnega krilca in leve zveze, kot povprečno moštvo. Zmaga'a je dunajska reprezentanca s 3 : 1 (0 : 1). Poleg tega so se Uruguayci ponašali zelo nedisciplinirano.

PRAGA: Prvenstvene: Sparta : Viktorija Žižkov 9 : 0 (6 : 0), Slavija : Kladno 8 : 3 (3 : 2), ČAFK : Meteor VIII. 4 : 0 (2 : 0).

BRNO: Židenice : Moravska Slavija 6:1.

GRADEC: Graški nogometni derby: GAK : Sturm 5 : 1 (1 : 1).

BRATISLAVA: Vienna : SK Bratislava 3 : 0 (1 : 0).

PARIZ: Simmering-Slovan komb. (Dunaj) : Red Star-Olympique komb. 3 : 0 (2 : 0).

ASK Primorje, nogom. sekcija. Danes, v torek, ob 18. sestanek na igrišču rezervnega in juniorskega moštva. — Načelnik.

ŽSK Hermes. Trening za I. in rez. moštvo se vrši v sredo 6. t. m. in v petek 8. t. m. ob 17.30 na igrišču (glej objavo na klubovi deski v lokalu) — Načelnik.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani 4. aprila 1927. Višina barometra 308.8 m

Kraj opazovanja	Čas	Barom.	Temper.	Rel. vlaga %	Smer vetra in brzina v metrih	Oblačno 0—10	Padavine: Vrsta	Padavine: v mm do 7 ure
Ljubljana (dvorec)	7	760·9	3·0	85	E 1	10		
	8.	761·2	3·8	84	E 3	10		
	14.	759·9	13·4	51	W 6	10		
	21.	761·7	9·6	65	SSW 4	8		
Maribor		760·4	7·0	81	NW 5	10		
Zagreb		759·7	7·0	88	WNW 3	10		
Beograd	8.	760·4	10·0	72	mirno	0		
Sarajevo		761·9	6·0	53	mirno	5		
Skoplje		760·9	9·0	75	mirno	9		
Dubrovnik		760·5	11·0	43	NW 1	10		
Split	7.	760·8	11·0	69	NNE 2	2		
Praha		758·3	4·0	—	WNW 30	10	dež	7.0

Solnce vzhaja ob 5.35, zahaja ob 18.32, luna vzhaja ob 7.22, zahaja ob 23.18.
Najvišja temperatura danes v Ljubljani 19.7 C, najnižja 2.2.

Dunajska vremenska napoved za torek: Pretežno jasno, bolj toplo.
Tržaška vremenska napoved za torek: Lahki vetrovi z raznih strani. Nebo večinoma jasno. Temperatura od 8 do 15 stopinj. Morje nekoliko razburkano.

Gospodarstvo

Trgovinska bilanca v januarju t. l. pasivna

Naša carinska statistika je zaključila te dni delo okrog sestave uvoznih podatkov za mesec januar t. l. Uvoz je znašal v tem mesecu 73.428 ton v vrednosti 546.34 milijona papirnatih ali 49.86 milijona zlatih dinarjev ter je bil po količini za okrog 18 odstotkov, a po vrednosti za okrog 11 odstotkov manjši od uvoza za enako dobo lanskega leta.

Najglavnejši uvozni predmeti v januarju t. l. so bili (po vrednosti v milijonih papirnatih dinarjev): bombažne tkanine 78.1, bombažno predivo 38.1, volnene tkanine 30.1, sirova kava 22.9, razni popolnoma izdelani železni predmeti 18.1, sirovi bombaž 17.8, električni stroji in elektrotehnični predmeti 13.2, kože domačih živali nepredelane 12.3, prevozna sredstva 9.8, ovčja volna 9.7, petrolej 9.6, luščenj riž 8.4, vreče 8.2, premog vseh vrst 7.6, razna rastlinska olja 6.6, železna pločevina 6.4, izgotovljena zdravila 5.4, sirova nafta 5.0 in drugo.

Tkanine, ki so naše glavno uvozno blago, smo uvažali največ iz Češkoslovaške, potem Avstrije, Italije in Nemčije, bombažno predivo iz Italije, Anglije in Češkoslovaške, sirovo kavo iz Brazilije, Anglije in Zedinjenih držav, izdelane železne predmete iz Avstrije, Nemčije in Češkoslovaške, sirovi bombaž iz Zedinjenih držav, Angleške Indije in Turčije, elektrotehnične stroje in predmete iz Nemčije, Avstrije in Madžarske, nepredelane kože domačih živali iz Italije, Anglije in Nizozemske, prevozna sredstva iz Francije, Italije in Zedinjenih držav.

Kljub manjšemu uvozu napram enakemu času lanskega leta je bila trgovinska bilanca za januar t. l. pasivna, ker je tudi izvoz v tem času močno nazadoval in je znašal, kakor smo že poročali, vrednost 488.78 milijona papirnatih dinarjev. Trgovinska bilanca za januar t. l. je torej pasivna za 62.56 milijona papirnatih dinarjev, odnosno izvoz je za 11.45 % manjši od uvoza. Ako malo premotrimo naše uvozno blago, nam predvsem pade v oči razmeroma velika vsota, ki jo zahteva uvoz sirove kave in ki v nemali meri bremeni našo trgovinsko bilanco. Treba bi bilo najti sredstev, da se malo omeji ta pretirana razvada zauživanja kave v naši državi. Tudi bi se lahko znižal uvoz tkanin, ako bi se tej industrijski stroki posvetila večja pozornost, saj imamo sirovin za tkanine precej v naši državi in bi jih bilo še več, če bi se tkaninska industrija začela razvijati. Podobno velja za nekatere druge predmete, ki zahtevajo večji uvoz. Kakor se zdi, se bo nepovoljno stanje naše trgovinske bilance v naslednjih mesecih gotovo zopet popravilo.

Zahteve hmeljarjev

Na zadnjem občnem zboru Hmeljarskega društva za Slovenijo v Žalcu, o katerem smo že poročali, je govoril predsednik g. Roblek tudi o anketi, ki se je vršila 6. marca t. l. pri ministrstvu za kmetijstvo in vode v Beogradu o zadevi raznamenovanja kvalitetnega hmelja. Ker anketa ni dovedla do želenega zaključka, se bo ponovno sklicala meseca aprila t. l. v Celje.

Soglasno so bile sprejete naslednje po predsedniku predlagane resolucije:

1.) Hmeljarji smatrajo sedanje brezmejno širjenje hmeljarstva ne le z lastnega, nego iz splošnega gospodarskega stališča kvarno in pozivajo vlado, da skuša to omeliti potom primernega pouka in potom kontrole, da se izvažajo iz kraja v kraj le zdravi in neokuženi sadeži.

2.) Oznamenovanje hmelja v smislu zakona z dne 17. marca 1907 naj ostane za sedaj neobvezno.

3.) Ker se je v Sloveniji hmeljarstvo zelo razširilo, naj se ustanove poleg dosedanjega okoliša Južna Štajerska — Savinjska dolina po potrebi in geografski legi še drugi hmeljski okoliši.

4.) Le hmelj iz okoliša Južna Štajerska — Savinjska dolina, ki obsega kraje Celje, Vransko in Gornji grad, se naj oznamenuje z oznako »Južna Štajerska — Savinjska dolina«. To znamko smatrajo na občnem zboru zbrani hmeljarji kot svojo trgovinsko znamko in jo priznavajo le hmelju tega okoliša.

5.) Zbrani hmeljarji zahtevajo, da ministrstvo za trgovino in industrijo prizna in zaščiti savinjskim hmeljarjem znamko »Južna Štajerska — Savinjska dolina« pod katero so si savinjski hmeljarji pridobili svetovni sloves.

6.) Tovornina za hmeljske droge naj se primerno zniža.

7.) Skuša naj se doseči carine prosti uvoz hmeljskih drogov iz Avstrije, katerih pri nas že občutno primanjkuje.

8.) Pri trgovinskih pogajanjih s Češkoslovaško in Nemčijo naj se stremi za čim nižjo carino na naš hmelj pri uvozu v ti državi. Za uvoz češkoslovaškega in nemškega hmelja se pa priznava od naše strani popolna pariteta.

9.) Uverenje pri izvozu hmelja se naj odpravi, ker ovira trgovino z inozemstvom in je produkciji škodljivo.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (4. t. m.) Pšenica: sremska, 74 — 75 kg. 3 vagoni 295. Turščica: baška, 6 vagonov 158; baška, 2 vagona 162.50; sremska, Ruma, 1.5 vagona 155. Moka: baška, «5», 1 vagon 360; banatska, «7», 1 vagon 270. Tendenca mirna.

= **Vplačevanje delnic Obrtne banke SHS.** Vpisane delnice se vplačujejo četrtletno. Za vsako četrtletje z izjemo 15. bodo vplačevali delničarji po 10 Din od delnice. Prvo četrtletje (april, maj, junij) se bo pričelo z 10. t. m. Za to četrtletje je treba vplačati obrok najkasneje do 30. t. m. Zamuda je dovoljena samo za 15 dni. Vse delnice, katerih obroki za prvo četrtletje ne bodo vplačani do dne 15. maja, izgube veljavo na ta način, da pride 25 % vrednosti v rezervni fond, 75 % se pa vrne lastnikom uničenih delnic. Vplačevanje delnic bo trajalo 15 četrtletij. Za 14 četrtletij se bo plačevalo po 10 Din za vsako vpisano delnico, za 15. četrtletje pa po 20 dinarjev. Vplačuje se direktno pri Obrtni banki SHS v Beogradu ali pa potom čekovne položnice.

= **Pred pogajanji za trgovinsko pogodbo z Grčijo.** Te dni bo odpotovala iz Beograda v Atene naša delegacija za trgovinska pogajanja z Grčijo. V naši delegaciji bodo: direktor oddelka za zunanjo trgovino v zunanjem ministrstvu Sava Kukić, inšpektor v ministrstvu za trgovino in industrijo Milivoje Pilja, inšpektor generalne direkcije carin M. Djaković, tajnik Centrale industrijskih korporacij SHS Dragan Miličević in tajnik Jugoslovenske trgovske zbornice v Solunu Sava Obradović. Pogajanja, ki se bodo pričela v Atenah, se bodo zaključila v Beogradu.

= **Dohodki neposrednih davkov in doklad v januarju t. l.** so znašali okrog 103 milijone dinarjev. Od aprila 1926 do 1. februarja t. l. (10 mesecev proračunskega leta 1926./27.) so dosegli 1590 milijonov dinarjev (po proračunu je bilo predvideno 1540 milijonov dinarjev). Plačalo se je torej za 50 milijonov dinarjev več, kakor je bilo preračunano.

= **Trgovska zbornica v Skoplju proti prisilni poravnavi.** Minuli petek se je vršila plenarna seja Trgovske zbornice v Skoplju in je bila sprejeta resolucija, v kateri se povdarjajo vse slabe strani prisilne poravnave izven konkurza ter se protestira proti uvedbi te institucije.

= **Načrt zakona o kmetijskih zbornicah.** Iz Beograda poročajo, da se je določila v ministrstvu za kmetijstvo in vode komisija, ki bo izdelala načrt zakona o kmetijskih zbornicah. Kmetijske zbornice se bodo ustanovile takoj, ko bo zakon sprejet.

= **Polovična vožnja za posetnike Zagrebškega zbora (velesejma).** Za poset Zagrebškega velesejma, ki se bo vršil od 1. do 8. maja t. l., je dovoljena polovična vožnja za vse vlake razen simplon-orient-ekspresa. Razen tega ne bo treba posetnikom dajati sejmskih legitimacij žigosati na domači postaji. To pomeni veliko olajšavo, ker posetnik lahko kupi legitimacijo šele v Zagrebu in se lahko brez žiga domače postaje vozi nazaj. Vozni listek, ki ga kupi posetnik pri odhodu v Zagreb, in velesejmska legitimacija dajeta vsakemu posetniku pravico do brezplačnega povratka.

= **Meliorizacijska razstava v Pragi.** V okviru letošnje kmetijske razstave v Pragi bo prirejena posebna meliorizacijska razstava. Sodeč po pripravah, katere je začelo češkoslovaško kmetijsko ministrstvo, bo omenjena razstava celodržavnega značaja in bodo na njej zastopane vse panoge, ki so v zvezi z meliorizacijskimi podjetji. Ta razstava bo imela nastopne skupine: 1.) kmetijsko ministrstvo; 2.—6.) Češka, Moravska, Slezija, Slovaška, Podkarpatska Rusija; 7.) iznajdbe; 8.) šolstvo; 9.) časopisna in knjižna literatura; 10.) vodnogospodarske organizacije; 11.) stroji vodomerski ter drugi, stavbeni stroji in orodje, črpalnice, črpalne postaje itd. Razstava bo smotreno izpopolnjena z vršitvijo kongresov, konferenc in posvetovanj ter s strokovnimi ekskurzijami in izleti.

Borze

4. aprila.

LJUBLJANA. (Prve številke povpraševanja, druge ponudbe in v oklepajih kupčijski zaključki.) Vrednote: investicijsko 86.50—87, Vojna škoda 337—338, zastavni in komunalne Kranjske 20—22, Celjska posojilnica 195 — 197, Ljubljanska kreditna 150 — 0, Merkantilna 98 — 100, Praštediona 850 — 0, Kreditni zavod 160 — 170, Trbovlje 415 — 0, Vevče 0 — 150, Stavbna 55—65, Šešir 104 — 0. — Blago: Tendenca za les čvrsta, za deželne pridelke mlačna. Zaključenih 20 vagonov lesa.

ZAGREB. Tendenca za Vojno škodo je bila nespremenjena. Tečaj ji je malo oslabel. Promptno blago se je trgovalo po 337 do 338. Kasneje se je pojavilo večje povpraševanje, pa je denar končal na 337. — Na deviznem tržišču je Italija dalje poskočila radi svoje mednarodne čvrstoče ter se je trgovala po 271.5 — 272. Druge devize brez spremembe. Skupni devizni promet 10 milijonov dinarjev. Notirale so devize: Dunaj izplačilo 800.5—803.5, Berlin izplačilo 1351.78—1354.78, Budimpešta 995.5 — 998.5, Bukarešta 34.75 do 35.25, Italija izplačilo 270.74 — 272.74, London izplačilo 276.2 — 277, Newyork ček 56.75 — 56.95, Pariz izplačilo 222.5 — 224.5, Praga izplačilo 168.3—169.1, Stockholm 1538 do 1537, Švica izplačilo 1094 — 1097; valute: švicarski franki 1078.5 — 1081.5; efekti: bančni: Eskomptna 104.5 — 105, Poljo 17 — 17.25, Kreditna Zagreb 93 — 96, Hipo 65 — 66, Jugo 95 — 95.5, Obrtna 40 — 42, Praštediona 850 — 855, Srpska 129 — 130, Ljubljanska kreditna 154 — 0; industrijski: Dubrovačka 412.5 — 420, Danica 115 — 120, Gutmann 260 — 285, Isis 45 — 49, Slavonija 27.5 — 28, Trbovlje 425 — 427.5, Vevče 140 do 145, Šećerana Osijek 450 — 460; državni: investicijsko 86.5 — 87, agrarne 54 — 54.5, Vojna škoda promptna 337 — 337.5, kasa 337 — 337.5, april 337 — 339, maj 338 — 343, junij 341.5 — 342.5.

BEOGRAD. Devize: Amsterdam 2283 do 2289, Dunaj 800.5 — 803.5, Berlin 1350.5 do 1353.5, Bruselj 793.5 — 796.5, Budimpešta 995.25 — 998.25, Italija 27.15 — 273.15, London 276.2 — 277, Newyork 56.75—56.95, Pariz 222.5 — 224.5, Praga 168.3 — 169.1, Švica 1094 — 1097.

CURIH. Beograd 9.135, Berlin 123.2625, Newyork 520, London 25.25375, Pariz 20.365, Milan 24.75, Praga 15.40, Budimpešta 90.725, Bukarešta 3.14, Sofija 3.75, Dunaj 73.125, Varšava 58.

TRST. Devize: Beograd 36.50 — 37, Dunaj 299 — 300, Praga 61.90 — 62.40, Pariz 81.80 — 82.30, London 101.60 — 101.90, Newyork 20.85—20.95, Curih 400.50—404.50, Budimpešta 362 — 372, Bukarešta 11.85 do 12.85; valute: dinarji 36.50 — 37, dolarji 20.75 — 21.

DUNAJ. Devize: Beograd 12.4625 do 12.5025, Berlin 168.23 — 168.73, Budimpešta 123.92 — 124.22, Bukarešta 4.2975 — 4.3175, London 34.48 — 34.58, Milan 33.99 — 34.09, Newyork 709.55 — 712.05, Pariz 27.805 do 27.905, Praga 21.01 in ena šestnajstinka do 21.09 in ena šestnajstinka, Sofija 5.11 in ena šestnajstinka do 5.15 in ena šestnajstinka, Varšava 79.18 — 79.68, Curih 136.50 — 137; valute: dinarji 12.445 — 12.505.

Deviza Beograd na ostalih borzah: v Pragi 59.25, v Berlinu 7.396.

Napisi na obočah

prevlečeni z radio-tinkturo moreio se čitati tudi ponoči. — En primer.

Iz življenja in sveta

Wilkinsova polarna ekspedicija

Znani kapetan Wilkins, ki je lani zaslovel s svojim poletom v arktično ozemlje, nadaljuje tudi letos svoja raziskovanja in poizvedbe v polarnem ozemlju na severu. Dne 29. marca ob 6. zjutraj je odletel z letalom v smeri, kjer upa, da bi utegnil odkriti novo kopno zemljo. V Pointu Barrovu na Aljaski so pričakovali, da se vrne še isti dan ob 9. zvečer. Zato so začeli ljudje sedaj ugibati, kaj je prav za prav vzrok, da se še ni vrnil.

Wilkins je ob svojem odhodu ostavil pismo, da bo v primeru, če se ne bi mogel pravočasno vrniti, obvestil svoje ljudi potom brezžične telegrafije. Naročil je, naj se dva dni po njegovem odhodu poda na poizvedovalno pot drugo letalo, ki naj preleti kakih 150 angleških milj v jugozapadni smeri, potem pa še 150 v vzhodni smeri.

Letalo je res odšlo na poizvedovalni polet, toda ni moglo sprejeti nobenih vesti. Ker divjajo sedaj v arktičnem ozemlju veliki snežni viharji, je možno, da je Wilkins zgrešil orijentacijo in se izgubil v polarnem ozemlju. Če se je to zgodilo, bo moral peš nastopiti povratek, kar bo seveda izjalovalo njegove letošnje nade na odkritje kopna v polarnih krajih.

Luigi Luzzatti,
poznani laški finančni in gospodarski strokovnjak, bivši ministrski predsednik in večkratni minister, ki je pretekli teden umrl.

Afera princese Medžidije

Turška princesa Medžidija, ki se je dala nedavno ločiti od sina prejšnjega turškega sultana princa Abdula Kadira, stoji zopet v središču družabnega škandala v budimpeštanski družbi. Trgovec Ernest Landau se je namreč javil policiji radi poskušenega umora.

Pred kratkim se je Landau ponesrečil na nekem izletu z avtomobilom. Vozil se je v družbi Carigrajčana Arifa beja, ki je tudi z enim očesom škilil na princezo Medžidijo. Radi tega je princesa raznesla vest, da je Landau, ki je usodnega dne sam sedel pri volanu, hote povzročil nesrečo, da bi se na ta način iznebil svojega tekmeca.

Dogodek je že pred časom dobil odmev v budimpeštanski javnosti, ko sta se iz te zadeve izcimila dva dvoboja. Sedaj pa, ko se vesti trdovratno širijo, hoče trgovec Landau napraviti govoricam konec. Naznanil je samega sebe policijskemu ravnateljstvu, ki naj izvede strogo preiskavo in ugotovi, kdo je prav za prav zakrivil nesrečo.

Veslaška tekma Cambridge-Oxford

V soboto, 2. aprila, se je vršila tradicijonalna veslaška tekma med Cambridgeom in Oxfordom. Za tekmo je vladalo izredno zanimanje in na obeh bregovih Temze so se zbrale nepregledne množice ljudstva, ki so z nestrpnostjo pričakovale početka tekme.

Vreme je bilo na dan tekme zelo lepo in mirno, mnogo mirnejše kakor poslednja leta. Okoli 1. popoldne se je podal vodja oxfordskega moštva h cambridgeanom, da izžreba breg. Žreb je bil naklonjen Oxfordu, ki si je izbral lažji breg.

Tekma je bila že od vsega početka zelo ostra. Oxfordovci, ki so imeli za časa treninga veliko smolo (dva njihova veslača sta bila obolela za ošpicami), so se zadnje tedne zelo popravili in nemalo poznavalcev jim je celo prerokovalo zmago. Ob pol 2. je bilo dano znamenje za start in Cambridge je prevzel vodstvo. Kmalu nato ga je Oxford prehitel za četrt dolžine čolna, a ne za dolgo. Poldrugo miljo od starta je vnovič Oxford prevzel vodstvo in ga obdržal do mostu Hammersmith. Pri Dovesu, prilično na sredini proge, je začel Cambridge pritiskati. Poldrugo miljo pred ciljem je Oxford zaostal in ni mogel več dohiteti Cambridgeanov, ki so energično in vztrajno vedno bolj večali razdaljo. Tik pred ciljem je Oxford obupno pritisnil; zaman. S tremi dolžinami pred svojimi kolegi so cambridgeški študentje rezali skozi cilj.

To je že četrta zmaga, ki si jo je pridobil Cambridge po vrsti od leta 1924. Vseh tekem je bilo dozdaj 79: Oxford je zmagal 40 krat, Cambridge 38-krat, ena tekma (leta 1877.) pa je bila neodločena. Proga meri štiri angleške milje (6.840 metrov); najkrajši čas je bil dosežen leta 1911., ko je Oxford premeril razdaljo v 18 minutah in 29 sekundah s povprečno hitrostjo 22 km 205 m na uro.

Po končani tekmi sta bili obe moštvi zelo utrujeni. Zmagovite tekmovalce je navdušena publika viharno aklamirala.

Mme Rosemonde Gérard,
slovita francoska pevka, je pretečeni teden gostovala v Ženevi. (Mme Gérard je vdova po pesniku Edmondu Rostandu, avtorju «Cyrana», in mati Maurica Rostanda.)

Davek na kratke lase

Iz Aten poročajo, da pripravlja grški finančni minister načrt, ki predvideva uvedbo davka na kratke ženske lase. In sicer se bo ta davek pobiral osebno na ta način, da bo brivec poleg svoje običajne takse za striženje zahteval od dame še doplačilo za državo. Brivski pomočnik bo sam podpisal pobotnico, s katero bo potrdil prejem davka v korist državne blagajne.

Če so te vesti resnične, potem so iznajdljivi Grki prišli na nov vir dohodkov, o katerih se drugim deželam niti ne sanja. Kakšni razlogi so bili merodajni za uvedbo tega davka na Grškem, še ni popolnoma jasno; zdi se pa, da hoče grški finančni minister zagreniti s tem davkom meščanske sloje, katerim hoče dopovedati, da je dama s kratko odstriženimi lasmi luksus. Kar so torej kratkolase ženske pridobile na času in priprostosti pri česanju las, jim hoče grški finannči minister zagreniti in skovati iz tega nov vir za državo. Kaj porečejo k temu grške gospe in gospodične, ne vemo. Res pa je, da se je na Grškem že akcija s kratkimi krili ponesrečila in najbrž tudi davek na kratke lase ne bo dobro uspeval.

Major Segrave,
ki je postavil pred dnevi, kakor smo že poročali, tri nove avtomobilske svetovne rekorde.

Kdo je največji tenor na svetu

Ameriške Zedinjene države so dežela kraljev. Po Carusovi smrti pa se je en prestol izpraznil: nihče se ne more več ponašati, da mu pristoja naslov kralja pevcev.

Pred dvema mesecema je prišel v Ameriko tenor John Mc Cormack. Bil je seveda takoj obkoljen od reporterjev, ki so ga proglasili za največjega tenorja na svetu.

Cormack se je čutil kakopak počaščenega, vendar je kompliment odklonil:

«Največji tenor sveta je mrtev, a edini, ki mu bi bil vreden naslednik, je Edward Johnson.»

Poročevalci so se nemudoma podali k Johnsonu in so mu ponovili besede, s katerimi so pozdravili Cormacka. Johnson ni hotel zaostati v skromnosti za svojim kolegom in je izjavil, da je edini tenor, ki se sme upravičeno nazivati kralja pevcev, John Mc Carmack. In novinarji so se perpleksni poslovili.

Zadnjič pa je objavil «Herald Examiner» (San Francisco) izpod peresa Alexandra Frieda, enega največjih ameriških glasbenih kritikov, naslednje vrste:

«Medtem ko se John Mc Carmack in Johnson ne moreta zediniti, kdo od njiju je največji tenor na zemlji, vas lahko jaz zagotovim, da sem čul včeraj prvega tenorja sveta, in ta se imenuje — Tito Schipa!»

Od tistega dne se vrši med omenjenimi tremi tenorji ljut boj za prvenstvo sveta.

Kdo od teh treh je v resnici največji? Pariška «Comoedia» odgovarja:

«Mc Cormack je velik predvsem kot koncertni pevec; Johnson slovi na odru. Tito Schipa pa je hkrati odličen gledališki in koncertni pevec. Njegova osebnost se javlja v vseh njegovih interpretacijah tako po emociji, šarmu in muzikalnosti.»

Pred vojno sta bila največja tenorja sveta Jean de Rezské po svoji tehniki in Caruso po nenadkriljivi vokalni kvaliteti.

Hočemo konkurence

ker le konkurenca pocenjuje blago. Smo najcenejši z vsemi oblačili. Najboljše blagove angleške in češke nudimo radi carine le neznato dražje, kakor v inozemstvu.

DRAGO SCHWAB, Ljubljana.

General Jangjufing,
šef generalnega štaba maršala Čangtsolina.

Proroške besede

V zakotnem baru v Quartieru Latinu v Parizu.

Trije kitajski študentje sede okrog samotne mize in se pomenkujejo. Bančni uradniki igrajo biljard. Filistrski meščan čita list. Dva Francoza šahirata.

Vrata se odpro in vstopi zdravnik — Francoz, ki je znan po svojih revolucijonarnih idejah. Z njim je neki Rus, komunist.

Ko zapazi boljševik Kitajce, se takoj nameri k njihovi mizi, se odkrije in pozdravi:

«Srečen sem, da morem pozdraviti zastopnike naših sedanjih velikih zaveznikov v boju za osvojenje sveta.»

Eden od Kitajcev vstane, pokojno pogleda skozi koščena očala sobesednika in odvrne v brezhibni fancoščini:

«In jaz sem srečen, gospod, da morem pozdraviti v vas člana naših jutrišnjih podložnikov.»

(«Comoedia»)

Svileni klobuki od 100-145 D
Slamniki od 80-125 D
Stemberger-Reš, Dunajska c. 9.

Kako sem postal milijonar

George Michel, ki je lani v rekordnem času preplaval kanal, se je zadnjič mudil na Azurni obali (francoski rivijeri) kjer se je sešel z nekim ameriškim milijonarjem, ki mu je začel pripovedovati:

«Moje ime Look, USA. Jaz bogatejši kakor Grki. Premoženje dobil tako-le.»

In zgovorni Američan je jel strmečemu Francozu razlagati, kako je obogatel.

«Bil sem mlad kovaški vajenec. Imel sem majhno butiko, kjer sem prodajal podkve in rezila. Pa sem butiko povečal in začel prodajati jeklo in orožje v Evropo. V sedemnajstih mesecih sem zgradil štirinajst izkrcevališč in sem nakupil ladij, mnogo ladij. In ko je šlo vse lepo avtomatično, sem se vrgel na trgovino z barvami, ki jo je pred vojno obvladala Nemčija. Nekega dne so mi moji inženjerji javili, da so odkrili petrolejske vrelce, kakor jih nima niti Rusija. Kupil sem zemljišča in ko je petrolejski eksport tekel sam od sebe, sem odkupil vse patente vseh strojev, ki jih gonijo težka olja, ker nisem maral, da bi se jih drugi ljudje posluževali. Razumete? Danes imam avtomobilske tvornice, motorske tovarne, kajti petrolej me je zopet vrnil mojemu jeklu. Zdaj veste vse. Ker ste me poslušali, ste izgubili dvanajst minut. Evo vam čeka za 1000 dolarjev . . . Ne? What a funny boy! Kaj, da ste mi vi dolžni? Poslušajte: svojo obleko si urežem sam, ne jem drugega kakor samo sočivje, pijem vodo, ne igram in upam, da bom kmalu tako vedrega duha kakor vi Francozi.»

Ali zdaj razumete, kako postane človek milijonar?

Samo še danes ob:
4. pol 6, pol 8. in 9.
se predvaja sijajno uspeli največji ljubezenski roman sveta

Kraljica Saba

Največji ljubavni roman sveta!

Fenomenalni velefilm prve vrste! Razkošje na dvoru kralja Salomona. Kolosalna dirka konja in voz... Večni ritem ljubezni in strasti... Tempo — hitrost — dirkanje — ludost... — 500.000 so delujočih

Višek režijske umetnosti!

Prekrasna kraljica Saba ubija v poročni noči svojega moža Armuda, da se reši tirana in osvobodi svoj narod. — Neizmerno bogastvo divne Sabe. — Dirkanje na vozovih. — Zmaga kraljice Sabe. — Mladi David na poti v Jeruzalem. — Ugrabljenje. — Skrivnost kraljičine grobnice. — Gizdavost in sijaj propadlih narodov, ki so živeli in uživali življenje... itd. itd. Vse to je prepleteno s scenami najnežnije ljubavi in poezije!!

Pri vseh predstavah pomnoženi orkester.

ELITNI KINO MATICA, najudobnejši kino v Ljubljani.

Pazite na naš jutrišnji spored!

Književni program Vodnikove družbe

Na sobotnem občnem zboru Vodnikove družbe je podal pisatelj dr. Ivan Lah sledeče zanimivo poročilo o književnem programu te važne kulturne institucije:

Književni program Vodnikove družbe je podan v njenih pravilih, ki ji določajo kot namen izdajati za najširše sloje zabavne in poljudno znanstvene spise. Duh teh spisov nam je podan z Vodnikovim imenom, ki je popularno med narodom zato, ker je znal ravno on z izredno spretnostjo družiti prosveto in zabavo. Tretji, ki odločuje pri našem književnem programu, so naše domače razmere in časovne potrebe.

Temu primerno je skušala «Družba» že prvo leto vršiti svojo kulturno dolžnost. Izdala je dve leposlovni in dve poljudno znanstveni knjigi. Dasi je bilo treba vse delo izvršiti v par mesecih, se ji je posrečilo izdati dvoje leposlovnih del trajne vrednosti, ki sta v splošnem želi mnogo priznanja pri članstvu, v «Koledarju» in «Tajnostih prirode» pa je zbranega mnogo zanimivega čtiva iz vseh panog znanosti in važnih sodobnih dogodkov, iznajdb, odkritij in raznih času primernih poučnih spisov. Kritike — razen onih, ki so se postavile na pristransko strankarsko stališče, so bile ugodne in se je splošno priznalo, da je bil za 20 Din to lep dar.

Gotovo je, da v enem letu v tem obsegu za ceno 20 Din ni mogoče vsega najboljšega podati. Zadovoljiti se moramo z najboljšim, kar imamo, ker se program vseh takih družb vedno giblje med tem, kar bi radi in med tem, kar je. Družba je skušala zbrati okoli sebe vse najboljše naše literarno in znanstveno delujoče sile, da bi mogla nuditi članom kar najboljšega čtiva, ako se komu to ali ono ne zdi najboljše, pripisujmo to nepopolnosti vsega, kar je človeško. Članstvo Vodnikove družbe je zelo pestra množica stanov in ljudi, zato tudi velja pregovor: da vsem ni mogoče ustreči, ker so zahteve priprostega človeka precej drugačne od zahtev izobraženca. Veliko večino članov tvori naš srednji stan in priprosto ljudstvo, temu primerno je bil prirejen tudi letošnji književni dar.

«Družba» je torej prvo leto srečno prestala svojo preskušnjo in je med tem mogla misliti na stalen knjižni program. Temu primerno se je letos odločila, da izda zopet štiri knjige, in sicer: Koledar s pestro vsebino in ilustracijami, Bevkovo povest: «Srd brata» in še eno leposlovno delo, ki vsled večje izbire do danes še ni določeno, in knjigo življenjepisov največjih slovenskih pisateljev pod naslovom: «Glasniki in preroki». V slučaju, da bodo naši poverjeniki zbrali izredno visoko število članov, bi se mogla družba odločiti tudi za peto knjigo, ki je že določena.

Pri presojanju spisov je skušal odbor upoštevati nasvete in želje poverjenikov, oziroma članov. Takih dobrih in zelo različnih nasvetov in želj je prejel odbor mnogo — zato je bilo tem bolj nemogoče vse upoštevati. Odbor pa prosi svoje članstvo, da še v bodoče podaja svoje želje in misli, ker na ta način ostane z njim v stalni zvezi.

Direktive, ki vodijo odbor pri literarnem programu, bi bile vobče sledeče:

Pratika bodi res praktična knjiga za vsakogar, ki naj podaja vse važne podatke za vsakdanje življenje, zraven pa raznovrstno zanimivo berilo v kratkih odstavkih z lepimi ilustracijami, ki naj odgovarja kolikor mogoče časovnim zahtevam. V tem oziru bo letos Pratika še deloma popolnejša od lanske. Obe leposlovni knjigi bodita originalni deli — po prevodu naj se seže šele, če ne bi bilo mogoče dobiti izvirnega dela. Kljub temu bodi pravilo: boljše dober prevod nego slab original. Žal, da je dobrih originalnih del v tem obsegu težko dobiti in da je le težko izbrati dela, ki bi vsem ugajala. Tako zvane kmečke povesti, s katerimi se je svoj čas zabavalo naše kmečko ljudstvo, so se v tej obliki nekako preživele in je vprašanje, ali se ravno z njimi najbolj ustreže priprostemu ljudstvu. Za kmeta prav pisati, ni lahka stvar in odbor bo le vesel, ako bo mogel na tem polju nuditi svojemu članstvu kaj posebnega. Zato pa ne stojimo na stališču, da ravno s t. zv. kmečkimi povestmi članstvu najbolj ustrežemo; glavna stvar je, da je delo lepo zanimivo in naj se godi v katerihkoli slojih našega naroda. Odbor ne stoji na stališču, da bi morala biti leposlovna dela «Vodnikove družbe» tendencijozna. Za ta del njenega programa služijo poljudno znanstveni spisi. Želi le, da je delo po jeziku in vsebini lepo, da ima v sebi zdravo idejo, da je pisano zanimivo in da ga z užitkom čita kar največje število članstva.

V splošnem naj prevevajo vse spise ideje zdravega socijalnega nacijonalizma, človekoljubja in slovanskega krščanstva. V tem oziru je želeti posebno pri prosvetnem delu knjig, da bi dale narodu dobrih novih idej modernega duhovnega sveta in če mogoče: dela trajne vrednosti. Slovanski misleči bi poleg svetovnih morali priti tu do posebne veljave. Zato bo letos četrta knjiga namenjena največjim možem slovenske kulture, dočim bo drugo leto morebiti prišla zopet na vrsto tehnika ali svetovni potopisi. Odbor skuša ustvariti program za več let, kajti «Vodnikova družba» postaja družina, ki se bo razvila v desetletjih do velikih številk in temu primerno se bo prilagodil tudi književni program.

Dr. I. L.

Najboljši in najekonomičnejši
elektromotorji
iz znanih čeških tvornic
Škodovih zavodov v Plznju
se nabajajo v velikosti 1/4 do 30 KS stalno v naši zalogi v Ljubljani
Obrnite se na:
Civ. inž. M. A. Stebi, Ljubljana,
Selenburgova ul 7 Telefon štev. 2966.

Ali si že vpisan v Vodnikovo družbo?

Sigurna eksistenca

Največja tvornica pletilnih strojev išče za Slovenijo zastopnika s komisijskim skladiščem.

Ponudbe na oglasni odd. Jutra pod „GROSSER" 4530 a

Elegantna precizna ura
za zmerno ceno se dobi v vseh boljših trgovinah z urami.

Zahvala

Za izkazano sožalje in za mnogobrojno spremstvo na zadnji poti našega nepozabnega soproga, očeta, brata, strica, svaka itd., gospoda

Franca Langa

izrekamo tem potom svojo najprisrčnejšo zahvalo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem. Zahvaljujemo se tudi vsem darovalcem prekrasnega cvetja in vsem, ki so spremili pokojnika k večnemu počitku ter gg. pevcem Dolnje Logaškega »Sokola« za ginljive žalostinke.

Dol. Logatec, 5. aprila 1927.

ŽALUJOČI OSTALI.

Naročila in vse dopise, tičoče se malih oglasov, je poslati na Oglasni oddelek JUTRA, Ljubljana, Prešernova ul. 4. Čekovni račun poštne hranilnice Ljubljana, št. 11842

Telefon številka 2492

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socijalne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5·–. Pristojbina za šifro Din 3·–. Ženitve, dopisovanja in oglasi trgovskega ali reklamnega značaja vsaka beseda Din 1·–. Najmanjši znesek Din 10·–. Pristojbine je vpošteti obenem z naročilom, sicer se oglasi ne priobčujo

Sprejemanje malih oglasov za prihodnjo številko JUTRA se zaključi dan pred izidom lista ob 17 uri. Pozneje sprejeti oglasi bodo priobčeni v naslednji številki lista.

Telefon številka 2492

Naslovi „Malih oglasov" se dobivajo tudi v podružnicah „Jutra" v Mariboru, Barvarska ulica ter v Celju, Aleksandrova cesta

Obrt

FRANC FUJAN
krovstvo in zaloga strešnih potrebščin
Ljubljana-Galjevica 9. 105

Dvokolesa
popravlja najbolje, najhitreje in najcenejeje Florjančič, Nunska ulica 5 32

Urejevanje grobov
Pavel Šimenc, pokopališki vrtnar se priporoča za obsajenje in oskrbovanje grobov s cvetlicami in pozneje s lepimi vepihi različnih vzorcev tudi pripostih po nizkih cenah. Vrtnice (nizke in visoke), vrtnice plezalke, ciprese itd.

Cvetličarna
na Sv Petra cesti ima vedno sveže in suhe vence, trakove, šopke. — Oskrbi cvetlične aranžmaje. Vsak dan sveže cvetje itd. 11122

Kam pa kam?

Naznanilo!
Dovoljujem si vljudno naznaniti cenj. prijateljem in znancem, da bom dne 5. aprila t. l. prevzela vinotoč za Belgradom (nova stavba Mihelič), kar pa že v naprej zagotavljam, da bom točila izvrstna vina. Mrzli jedila vedno na razpolago. Cene nizke, postrežba točna. Se priporoča Valentina Pajk. 11347

Avtomobili

Motocikelj
star, kupim na obroke. Ponudbe pod značko — »Motocikelj«. 11286

Kupujem avtomobile
stare, tudi nerabne. Ponudbe z najnižjo ceno pod »Avto kupec« na oglasni oddelek »Jutra«. 11298

»Ford« avto
dobro ohranjen in v brezhibnem stanju, prodam za 15.000 Din. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 8258

«Ford» avto
dobro ohranjen in v brezhibnem stanju prodam za 12.000 Din Naslov v ogl. oddelku «Jutra» 8238

Vulkaniziram
vse vrste avtogume, kakor tudi
galoše in snežne gumijeve čevlje
Popravljam kolesa in motorje F. Škafar, Ljubljana, Rimska cesta 11. 12

22/36 HP «Renault»
4—šedežni, event. 6—7sedežni, v brezhibnem stanju.
30 HP «Benz»
elegantno «Duco» lakiran, 6-sedežni, moderno opremljen, rabljen, toda v izbornem stanju za 42.000 Din in
5 CV «Citroen»
2-sedežni za 8000 Din naprodaj. Na ogled pri tvrdki A. Lampret, Ljubljana, Dunajska cesta št. 22. 11010

Službe

Služkinjo
ki je pošten, zdrava in zna dobro kuhati, prati, opravljati vsa hišna in vrtna dela, sprejmem takoj k majhni družini ob železniški postaji pri Mariboru. Plača 300 Din mesečno. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod — »Zdrava 92«. 11292

Učenca
ki stanuje pri starših, sprejme takoj špecerijska trgovina Anton Čok, Rožna dolina. 11306

Sprejmem
takoj natakarico s kavcijo. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Natakarica 77«. 11322

Učenko
z lastno oskrbo ter zadostno šolsko izobrazbo sprejme L. Pevalek, Ljubljana. 11025

Vzgojiteljico
resno nemško, inteligentno, sprejmem k šletnemu dečku s 15. aprilom. Dr. Fritz zdravnik Pančevo. 11287

Krojaškega pomočnika
sprejmem. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 11340

Učenca
krepkega, zdravega in poštenih staršev, sprejmem v trgovino mešanega blaga. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Dober računar». 11066

Krojaške pomočnike
za delo na dom sprejmem. Naslov oglasnem oddelku »Jutra«. 11353

Kletarja
vešča vseh v to stroko spadajočih del sprejmem takoj. Plača in pogoji po dogovoru. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 11099

Predtkalca
izkušenega ter enega delavca za uvognjenje surovine, ter enega izkušenega delavca na singeing stroju (apretura) iščemo za novoustanovljeno tkalnico platna v Hercegovini Nekoliko znanja angleščine zaželjeno, vendar ni pogoj. Nastop 15 aprila Ponudbe z referencami in zahtevo plače na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «B. V. B.» 11148

Učenca
za pleskarstvo sprejme Bokal, Zgornja Šiška. 11178

Dobro pletilijo
za tekstilne stroje, odnosno izdelavo trakov (Bandweberei), ali pa moškega, ki je izurjen v tej stroki sprejmem. Ponudbe z navedbo plače je poslati na poštni predal 10, Domžale 11201

Učenca
za mehanično obrt iščem. Pednost imajo sinovi železničarjev. Nardin in drug, Poljanska cesta 31. 11071

Prešivalko
sprejmemi takoj. Erman Ivan, Valvazorjev trg 1. 11233

Prodajalko
dobro izvežbano v manufakturni stroki, aranžerko, rabim za takoj Osira se samo na prvovrstne moči s prav dobrimi daljšimi spričevali. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Pini nastop». 11065

Zaslužek

Izurjena šivilja
se priporoča cenjenim damam na dom Poljanska cesta 54, vrata 18. 11304

Prevzamem zastopstva
za Gorski Kotar, Hrvat. Primorje, otoke in severno Dalmacijo. Ponudbe pod značko »Agilnost 1« na ogl. oddelek »Jutra«. 11328

Trgovski potnik
dobro uveden v Srbiji, v Makedoniji kakor v samem Beogradu, želi zastopstva v kakršnemkoli že predmetu. Najboljše reference. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod — »Spretna 34«. 11314

Trgovski potnik
iz Dalmacije, 3 dni na obisku, dobro uveden po vsej Dalmaciji, Hercegovini, — Bosni in Liki, bi prevzel zastopstvo ali službe potnika. Naslov: Simunič, Hotel Lloyd. 11301

Šivilja
išče šivanje perila na dom. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra» 11162

Službe

Elektromonter - šofer
išče stalne službe. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 11236

Potnik
želi premeniti službo. Reflektira, če mogoče, na stalnost. Cenjene dopise prosim na podružnico »Jutra« Celje pod značko — »Dober uspeh«. 11290

Trg. pomočnik
izurjen manufakturne, specerijske in galanterijske stroke, želi službo nastopiti takoj Dopise na ogl oddelek »Jutra« pod »Dobra moč 32«. 11322

Potnik
za Dalmacijo, Primorje, Gor. Kotar išče službo. — Cenj. ponudbe pod »Takoj 31« na oglasni oddelek — »Jutra«. 11329

Absolventinja
drž. trgovske šole, z malo prakso, prosi za službo v pisarni odvetnika ali v tehničnem podjetju. Cenjene dopise pod »Vestna 7« na oglasni oddelek »Jutra«. 11334

Šofer
z večletno prakso išče službo. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 11285

Gospodična
išče službe za popoldan. Vešča je stenografije in strojepisja. Pismene ponudbe na oglasni oddelek — »Jutra« pod »K. J.«. 11355

Natakarica
z večletnimi spričevali in osebno pravico, išče službo za takoj, tudi na deželi. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod — »Spretna 34«. 11342

Blagajničarka
z večletno prakso, išče mesta tu ali izven. Dopise na oglasni oddelek pod »Samostojna 60«. 11160

Prodajalka
ali poslovodkinja želi premeniti službo v Mariboru ali okolici. Gre tudi kot blagajničarka. Cenjene ponudbe na oglasni oddelek »Jutra«, Maribor pod — »Vestna«. 11257

Prodam

Posteljo
mizo, 1 stol, električno namizno svetiljko prodam. Beethovnova 9, II. 11307

2 ročna stroja
za seštevanje ugodno prodam. Kolodvorska ulica 5. 11309

Gnoj
3—4 voze prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 11308

Posteljo
z ogrodjem in omaro prodam. Cena 200 Din. 11335

Punčki
2 veliki, 12 damskih različnih klobukov po 20 D, 2 nove šolne (35) za 150 Din prodam. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 11335

Na dobro hrano
sprejmem gospode. Dnevno 13 Din. 11336

Sokolski kroj
ženski, ceno naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 11287

Šivalni stroj
otroški, nov, zaklopen, in zložljivo posteljo ceno prodam Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 11344

Jedilno opravo
lepo, lesteneo, podobe, jedilni servis, stensko uro in drugo ceno prodam. Dunajska cesta 15, leve stopnjice, II. nadstropje, desno. 11341

Komisijsko prodajno podjetje »Ezo«
Ljubljana, Velesejem, Pav. »O«. T 2140 — V sredo dne 6. aprila se vrši prostovoljna javna dražba pohištva, raznih strojev, avtomobilov, mot. koles in mnogih drugih predmetov. Vsi predmeti so občinstvu na ogled vsak dan dopoldne in popoldne v paviljonu »O« na Velesejmu. 11358

Šivalni stroj
otroški vozliček (Brenabor) in gramofon s ploščami po ceni naprodaj. Naslov v upravi »Jutra«, Maribor. 11356

Kovačnico
11261
(Feldschmiede) 333, — ima naprodaj v dobrem stanju za vsoto 900 Din. 11348

Štirikolesni voziček
zelo močan, zelen, s lojtricami, ceno naprodaj. Poizve se v oglasnem oddelku »Jutra«. 11352

Drva
hrastove parketne odpadke od žage ter mehka drva po nizki ceni dostavlja na dom parna žaga V Šcagnetti, Ljubljana, za gorenjskim kolodvorom. 36

Premog, drva, koks in oglje
«Ilirija», Kralja Petra trg 8 — Telefon 2820. 33

Leseno steno
dobro ohranjeno, s oknom in vrati, za opredelitev pisarne v lokalu, prodam. Pojasnila v pisarni Ivan Krakar, Kolodvorska ul. št. 35. 11340

Več oken in vrata
uporabno za verando ali vrtno hišico, v prodaj na Ahacljevi cesti štev. 11. 11088

Drv
bukovih in gabrovih, cepanih proda 90 m³ po 180 Din franko postaja Motkanjci Josip Lah v Osluševih — pošta Vel. nedelja. 11142

Otroški vozliček
poceni naprodaj: Cesta na Rožnik št. 5/II. 11070

Blagajna
tvrdke Anvander & Comp., Wien in
Opalograph
23 × 36, poceni naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 11197

4 nosilke (Traverze)
5.50 m. profil 35 cm, prodam po Din 1.80 kg franko tu. — Istotam pol vagona
starega železa
naprodaj Anton Potkovšek — Logatec. 11061

Sesalka
dobro ohranjena, napredaj. Na ogled pri vrtnarju vile Mayer na Bledu. Ponudbe je nasloviti na tvrdko I. C. Mayer v Ljubljani. 8406

Kupim

Polhove
in vse druge kože od divjačine kupuje še vedno D. Zdravič, Ljubljana, Florijanska ulica 9. 47

Kupim ravne preklje
od 3 in pol m naprej. Celje, Gaberje 21. 11295

Kože telečje
in od žrebet, do en teden stare, kupuje suhe in neoljene Zdravič, Ljubljana, Florjanska ulica. 11265

Umetne zobe
in šeljusti kupujem. Pridem na dom. Dopisnica na oglasni oddelek zadostuje pod značko »Umetne«. 11346

Vsakovrstno zlato
kupuje po najvišjih cenah
Černe — juvelir
Ljubljana, Wolfova ul. 3. 88

Stroj za rezanje malega peciva
(Presemaschine) s 25 ali 32 kom., v dobrem stanju takoj kupim. — Dopise na podružnico «Jutra» v Mariboru pod značko «Stroj». 11278

Bukova drva
suha, kupi družba Ilirija, Ljubljana, Kralja Petra trg št. 8. 8334

Pridelki

Seno
dobro, sladko, in večjo množino slame prodam — F. Matjan, Zg. Šiška 57. 11311

Sladka krma
slama in sušinka, naprodaj v Celju, Gaberje 21. 11294

Sadje

Goldingsadeži
lepi, naprodaj Naslov v podružnici »Jutra« v Celju. 11293

Posest

Tvornica keksov
in čajnega peciva na Jesenicah je zelo ugodno na prodaj. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod — »Ugoden nakup«. 11291

Hiša
gostilniška in trgovska, v neposredni bližini »Rudnika«, kjer se že izvršuje gostilniška obrt, pod ugodnimi pogoji naprodaj. 11296

Hiša
dobro ohranjena, na lepem prostoru, primerna za letoviščarje ali penzijoniste, ugodno naprodaj. Stanovanje kupca takoj na razpolago Pojasnila ob nedeljah: Mavčiče št. 36, pri Medvodah. 11319

Hišo z vrtom
v Rožni dolini poceni proda Zagore, Vilharja gora. 11354

Vilo
eno- ali dvodružinsko, s lepim vrtom in solnčno lego, na Mirju. Pod Rožnikom ali v bližini cerkve sv Jožefa kupim proti takojšnji gotovini — Ponudbe s navedbo cene na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Vila». 8232

Večjo hišo
s dvoriščem ali vrtom kupim v centru Ljubljane — proti takojšnji gotovini — Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Večja hiša v Ljubljani». 8253

Parcelo
v izmeri ca 2000—3000 m² kupim takoj na Mirju ali Pod Rožnikom, event tudi manjšo v mestu Ponudbe s navedbo cene m² na ogl oddelek «Jutra» pod šifro «Parcela 2000». 8234

Zemljišče
ob progi južne železnice, poleg tovarne «Saturnus» v Mostah, v skupni izmeri 24 000 m² naprodaj Zelo primerno za večja skladišča ali zaloge kakor tudi za industrijo izpeljava lastnega tira omogočena s najmanjšimi stroški, ker je industrijski tir tik pred zemljiščem že izpeljan — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 8237

V najem

Gostilno
oddam v najem z večletno pogodbo. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod znako »Gostilna 16«. 11334

Zemljišče (njive)
dobro obdelane in pognojene oddam takoj v najem poleg tovarne «Saturnus» v Mostah, v skupni izmeri 25.000 m² — in sicer enemu ali več reflektantom — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 8236

Lokali

Prostorno klet
na prav lepem kraju, pripravno tudi za delavnico, oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 11350

Stanovanja

Brezplačno
prijavite oddajo stanovanja, sobe, lokale, gostilne, trgovine, delavnice itd — Posredovanje za oddajalce popolnoma brezplačno — «Posredovalec», Sv Petra cesta 18. 8247

Lepo stanovanje
sobe, kuhinje in pritiklin, takoj oddam onemu, ki plača 6000 Din za dve leti naprej in posodi 6000 Din za pol leta. — Jerotina Amalija, Rožna dolina, cesta XIII, 1. 11320

Stanovanje
oddam in pohištvo prodam, belo, mehko spalnico in kuhinjo, kompletno ali posamezno. — Odstopim obenem stanovanje, pol ure od centra Ljubljane. Naslov v oglasnem oddelku Jutra«. 11327

Preprostega obrtnika
sprejmem na stanovanje. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 11339

Belo sobico
z uporabo kopalnice, takoj oddam gospodični. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 11338

Sobo s kuhinjo
in pritiklinami išče državni uradnik brez otrok v Ljubljani ali okolici. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Takoj ali pozneje» 11096

Komfortno stanovanje
3—4 sob, kuhinje, kopalnice in pritiklin išče mirna stranka brez otrok v mestu za takoj ali najkasneje koncem julija Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Komfortno stanovanje». 8235

Sobe

Sobo
lepo opremljeno, s električno razsvetljavo, tudi z vso oskrbo, oddam v bližini Tabora. Naslo v ogl oddelku »Jutra« 11303

Sobo
v centrumu oddam enemu ali dvema. Naslov oglasnem oddelku »Jutra«. 11296

Sobo
lepo, s posebnim vhodom, oddam. Cena 300 Din. — Istotam je naprodaj nova pletena obleka za vitko damo. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 11305

Sobo
s posebnim vhodom in električno razsvetljavo išče mirna oseba. Ponudbe na upravo »Jutra« pod »Soba 10«. 11310

Sobo
s posebnim vhodom, v bližini sodišča, v parterju ali prvem nadstropju, iščem. Dopise pod »Takoj 96« na oglasni oddelek »Jutra«. 11279

Čisto sobo
udobno, s posebnim vhodom, za dobo treh tednov za dve dami, v centrumu mesta, iščem — Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod »Velikonočni prazniki«. 11312

Opremljeno sobo
s 2 posteljima, takoj oddam. Poizve se Kolodvorska ulica 26. 11313

Opremljeno sobo
s električno razsvetljavo, v bližini glavnega kolodvora, oddam takoj boljšemu gospodu. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 11326

Opremljeno sobo
oddam na Mestnem trgu št. 25, I., levo. 11321

Dijakinjo
ali uradnico sprejmem. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 11342

Sobo za 2 gospoda
s hrano in vso oskrbo oddam pod ugodnimi pogoji na Sv. Jakoba trgu št. 5. 11101

Kapital

Trg. podjetje
sprejema v ugodno obrestovanje tudi manjše vloge. Ponudbe pod šifro «Obresti 10%» na oglasni oddelek «Jutra». 11196

Dopisi

Gospodična
želi prijateljstva z značajnim, inteligentnim, dobro situiranim gospodom do 45 let. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Tajda 14«. 11318

»Melanholija 24«
Bil službeno odsoten Pismo šele danes prejel. Prosim določite sestanek. 11315

Ines
Beethovnova 16. 11333

Lepa prihodnjost
Prosim, dvignite pismo v oglasnem oddelku »Jutra«. 11044

Carmen P.
Odpotoval. Vrnitev torek zvečer. Mislim nate. Tvoj.

Orehi
dospeli — nujnost željena. 11349

Živali

Konja
z vso opremo prodam za 800 Din. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 11053

Dobermana
ovčarja, pristnega, kupim. Ponudbe pod »Haloze« na oglasni oddelek »Jutra«. 11289

Pavi
enoletni samec in samica ter še ena samica naprodaj v tovarni Dragotin Hribar, Zaloška cesta 14. 11175

Glasba

Klavirji
Tovarna in zaloga klavirjev, prvovrstnih inštrumentov raznih tvrdk, kakor tudi lastnih izdelkov Poseben oddelek za popravila. Uglašavanje in popravila za Konzervatorij in druge Inštitute izgotavlja moja tvrdka Točna postrežba in zmerne cene tudi za obroke. — Izdelovalec klavirjev R. Warbinek, Ljubljana, Hilšerjeva ulica 5, I. 11153

Klavir
dober, po nizki ceni takoj prodam. Ogleda se med 10. in 14. uro. Naslov pove inseratni oddelek »Jutra«. 11299

Klavir
izposodim. Pismene ponudbe pod »Klavir 30« na oglasni oddelek »Jutra«. 11330

Razno

Lažja jetika!
Zavod (Anstalt) dr. Pečnika za lažjo jetiko, na gori Jánina, občina Šoštanj, pošta Rogaška Slatina. Prospekt 3 Din. 8070

Zastonj
dobijo blago 12. in 13. aprila tisti, ki so kupili 23. marca v moji trgovini v Šiški in 31. marca na Sv. Petra cesti. Zahteva se predložitev blagajniških listkov. — Ivan Kos. 11345

Gospodične
ki si hočejo šivati perilo za sé, sprejme zopet M. Alešovec, Cankarjevo nabrežje št. 1. 11020

Odeje
sprejemam v delo in popravilo ter vato v cufanje. — Rožna ulica 19 45

Velikonočna prodaja
»DOKO« čevljev
po znatno znižanih cenah.
„DOKO"
Prešernova ulica št. 9, dvorišče.

Spomladanske novosti
pravkar došle, velika izbira različnih modernih kožic za obšivanje spomladanskih plaščev in jopic. Se priporoča
Filip Bizjak, krznarstvo
Ljubljana, Šelenburgova ul. 6.

Osrednje mlekarne
v Ljubljani, Maistrova 10
nudijo v vsaki množini in po najnižjih cenah vse mlečne proizvode kakor: prvovrstno čajno maslo, maslo za kuho, švicarski ementalski in polementalski sir, trapistovski sir vseh vrst in druge izdelke. 3846 a

Za piruhe!
Velika izbira velikonočnih daril: Bonbonov, čokolade za police, peciva, pristnega medu Na deb lo. Na drobno.
JOSIP VATEK
delikatesna trgovina s kanditi na debelo, izdelovalnica peciva
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 13 vogal koloov. ulice

Jernej Ložar, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 20
priporoča svoj fino urejeni modni salon za gospode in dečke. Najboljša izdelava obleke v lastni delavnici fini kroj. **Vedno v zalogi angleško in češko sukno.** Moderna konfekcija obleke raznih velikosti vedno v zalogi kakor tudi perilo, klobuki ovratniki, kravate, naramnice. Najcenejši nepremočljivi dežni plašči vseh velikosti, raglani, površniki, Hubertus plašči za turiste. **Konkurenčne cene. Točna postrežba.**

Vsled selitve razprodam
jedilnico, spalnico (Altdeutsch), gramofon z več ploščami, 4 štampiljatorje in razne druge reči pri
g. Karlu Wondra, Borštnikov trg 3. I.

Zastopnika
za Slovenijo
strokovnjaka za prodajo lakov in barv, **išče** dobro uvedena domača industrija.
Ponudbe na **PUBLICITAS D. D.,** Zagreb, Gunduličeva ul. 11, pod „Za 11.797".

Zdrava in krepka deca so materina sreča!

Prosti zrak, svetloba, skropulozne telesne čistoče ob strogi higijeni v hrani, so bitni pogoji za dobro zdravje in za čvrstost Vaše dece.

Izbrano hrano, k temu redilno, bogato na vitaminih, fosforju, in v najmanjšem obsegu nudijo Vam

OVOMALTINE

ako jih uporabljate v hrani deteta že odstavljenega od prsi, one dajo dečjemu organizmu vse sestavine, potrebne za razvoj. OVOMALTINE močno pomagajo za časa kritične dobe, rastenja, v kratkem času izboljšajo splošno stanje nežne, rahitične in bolehne dece.

Ovomaltine se dobi v vsaki apoteki in drogeriji po ceni:

100 gr 18·50 Din, 250 gr 36·25 Din.
500 gr 63·25 Din.

Zahtevajte poskusno pošiljatev, sklicujoč se na list. od

Dr. A. WANDER d. d. tovarna farmacevtskih in dijetetnih preparatov
ZAGREB, Jurjevska ul. 37

M. Zévaco 115

Papežinja Favsta

Roman

Ker so stražarji izstrelili puške, so bili zdaj brez orožja, zakaj basanje je trajalo tisti dni še dve minuti, ne glede na to, da niso imeli streljiva s seboj. Spet se je razvila bitka, tem strašnejša in obupnejša, ker so bili vojniki pometali plamenice na tla. Jetniki so suvali s helebardami, stražarji so vihtili arkebuze kakor buzdovane; sredi tega divjega meteža pa je skakal Pardaillan kakor ris, zaganjal se s pobešeno glavo ter klal na desno in levo, odpiraje tovarišem krvavo gaz skozi vrste sovražnikov.

Boj je trajal nekaj minut. Dvorišče je bilo vse krvavo, stražarji že vsi zbegani; novih, ki so prihajali na pomoč, se je takoj polaščala zmešnjava... Meščani okoli Bastilje so se budili in strahoma ugibali, kaj pomeni ta neobičajni hrup... Zvon v stolpu bastiljske kapelice je udarjal na vzbuno... Straža pri vhodu, skrčena na dvajset mož, se je utrjevala v svoji čuvajnici, pripravljaje se na obupen odpor... Obče mnenje je bilo, da so čete Henrika III. nenadoma vdrle v Pariz in prišle skozi kaka preslabo zastražena stranska vrata v Bastiljo... Pardaillan je med tem na dvorišču dopolnjeval poraz svojih nasprotnikov; osvobojeni jetniki so se z besnim krikom razlivali po hodnikih...

Na tlaku je že ležalo do trideset mrtvih, med njimi tudi razcapani starec brez imena; smrt mu je bila odprla vrata v svobodo...

Pardaillan, Karel Angoulêmski, Monsery, Sainte-Maline in Chalabre so se brž domenili. Vsi skupaj, pet jih je bilo, so krenili proti glavnemu izhodu. Tu pa tam so še pokale arkebuze straž, ki so zbegane dirjale po jetniščnici in v zmedi streljale druga na drugo. Nekateri so že metali orožje od sebe in vpili:

»Milost! Smrt Guisu! Živel kralj!«

Pardaillan je prišel do vrat. Dvajsetorica vojnikov se je bila utrdila v stražnici. Vitez je s kolomcem vtrl okno in pomolil krvavo, naježeno glavo med oblegance.

»V imenu kralja,« je zaklical, »predajte se! Dva tisoč naših je v Bastilji!«

»Živel kralj!« so zatulili obleganci.

»Predajte orožje!...«

Arkebuze in halebarde so zaropotale skozi rešetko.

»Dobro!... Da se mi nihče ne gane, kdor hoče živ učakati jutra! Tisti, ki ostanejo mirni, so pomiloščeni!...«

»Živel kralj!... Smrt Guisu!« so zarjoveli prestrašeni vojniki.

Sainte-Maline, Monsery in Chalabre so med tem odprli velika vrata in spustili mostič.

»Odrinimo!« so zavpili.

»Srečno pot!« je odgovoril Pardaillan.

»Pa vi?«

»Tak izginite že, smrti vam božje!...«

»Z Bogom, gospod de Pardaillan! Ne pozabite našega dolga!...«

S temi besedami so planili na mostič. Še trenutek in noč jih je zagrnila. Karel je osuplo gledal Pardaillana, kakor bi ga vpraševal, zakaj odlaša; toda zaupal mu je neomejeno.

Kakšen posel je še ustavljal viteza v Bastilji? Njegov položaj je postajal čedalje opasnejši. Bastiljski zvon je bil plat in drugi pariški zvonovi so mu odgovarjali. Okolica se je dramila, vrata in okna so se odpirala. Ljudje so prihajali na ulice, da vidijo, kaj se godi. Pa ne da bi bili Béarnčevi krivoverci zavzeli Pariz?

In res: kaj se je godilo? Bastilja je bila zavzeta; česa je čakal Pardaillan? Zakaj ni bežal?... Mirno je stopil k rešetki, za katero so se prestrašeni vojniki izpovedovali drug drugemu, meneč, da je kralj v Parizu in da se jim bliža smrtna ura.

»Kateri je poveljnik?« je vprašal Pardaillan.

Narednik se je približal in sklenil roke, rekoč:

«Milost, gospod! Nič bolj nisem kriv od ostalih!...«

»Pomiri se, prijatelj,« je rekel Pardaillan. »Vsi boste pomiloščeni. Samo ključe celic mi daj in šest naj vas pride venkaj.«

»Živel kralj!« je zavrisnil narednik.

Čez nekaj trenutkov je stopil iz stražnice s šestorico mož, ki so nosili vsak svoj sveženj ključev.

»Prijatelj,« je dejal Pardaillan, »kralj si hoče še nocoj ogledati bastiljske jetnike, vse razen onih, ki so zaprti v Severnem stolpu.«

»Da, tam so nevarni razbojniki.«

»Saj zato. Stopi mi po ostale in podvizaj se, ako hočeš izbrisati greh, da si bil guisovec.«

Preselitev.

Posredovalnica

PAVLA MRAK

se je preselila na **sv. Petra cesto 8** (nasproti hotela Lloyd).

Išče se **dolgoročno posojilo** okoli

Din 1,000.000'—

s popolnim zemljiško knjižnim zavarovanjem ob dobrih obresti. Ponudbe pod „Za-11 553" na Publicitas d. d. Zagreb Gundulićeva 1. 4538 a

†

S tem naznanjam vsem ljubim sorodnikom in znancem, pretužno vest, da je moja draga, edino dobra mamica, gospa

Marija Kropej

vdova po nadučitelju

po kratkem, težkem trpljenju, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, danes zjutraj blaženo preminula v 67. letu starosti.

Pogreb bo v torek, 5. aprila, ob pol 5. popoldne iz splošne javne bolnice.

Sv. zadušnice se bodo služile v Zidanem mostu.

V Ljubljani, 4. aprila 1927.

FRIDA KROPEJ, hči.

†

Tužnim srcem sporočam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša ljubljena soproga, sestra, svakinja in teta, gospa

Meni Kremžar

rojena Dobrilla

soproga delovodje

danes zjutraj, previdena s sv. zakramenti preminila.

Pogreb drage pokojnice bo v sredo dne 6. aprila ob 10. dopoldne iz hiše žalosti v Šenovem na popokopališču Rajhenburg.

Rajhenburg, dne 4. aprila 1927.

ANTON KREMŽAR, soprog.

A PRODUCT OF GENERAL MOTORS

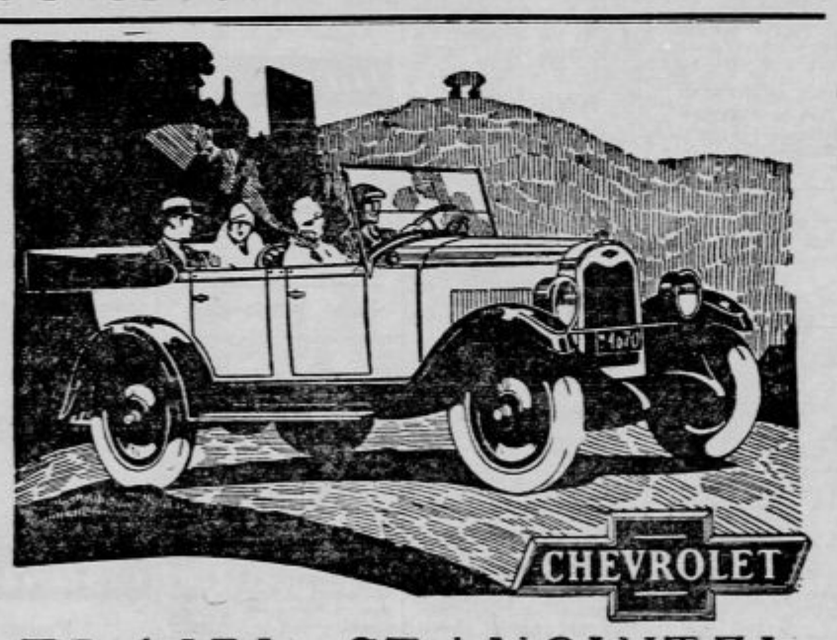

TRAJEN-STANOVITEN

Lepa zunanjost in dopadljive linije CHEVROLET-a zakrivajo pravo moč in trpežnost, katera Vam jamči trajno zadovoljivo obratovanje tega voza.

Poleg jake konstrukcije polagana je največja pozornost CHEVROLET-ovi zunanjosti, ker je tudi to velike važnosti, da bodete popolnoma zadovoljni in je važno radi eventuelne poznejše preprodaje automobila.

Na vseh cestah, na goratih, v blatu ali pesku, CHEVROLET Vam vedno nudi isto sigurnost v svojem ekonomičnem obratovanju in s tem tudi udobnost v vožnji, katero bi mogli zahtevati samo od mnogo dražjega voza.

CENA 5-sedežnemu TOURING-u Din 56.000.—

z balon pneumatiko, DISC kolesi in eno rezervno gumo.

Zastopniki za kraljevino SHS:

V. & M. BAREŠIĆ & Co., Centrala in skladišče rezervnih delov, Zagreb, Kukovičeva ulica štev. 30.

Podružnica: Ljubljana, Dunajska cesta štev. 12.

Dušan Žečevič, »Velauto«: Novi Sad, Aleksandrova štev. 6.

Auto-Omnia Lazar L. Miličević, Centrala: Beograd, Kr. Aleksandra 11—13.

GENERAL MOTORS NEAR EAST S/A. ALEXANDRIA

Nikake posredovalne prodaje!

Iz tovarne naravnost k Vam!

Vabimo Vas, da si ogledate našo zalogo

pomladne moške konfekcije

kakor tudi oblek za dijake in otroke.

Ne dajemo na obroke!

Pač pa smo posebno cenl in solidni!

Mehanična tovarna oblek d. d.

podružnica Ljubljana, Mestni trg št. 5

Kateri lesni industrijalec bi dal

v komisijsko prodajo

takoj večjo množino (ca 30 vagonov) vsakovrstnega mehkega

tesanega in žaganega lesa

po ugodni ceni? Za blago nudim popolno bančno garancijo. Ponudbe na oglasni oddelek pod šifro **„Komisija"** 4542 a

REKORD TE SEZIJE

bo dosegla zaradi izredno nizkih cen sigurno špecijalna trgovina češkega in angleškega sukna

Josip Ivančič,

LJUBLJANA

Šelenburgova ul. štev. 1

(dvorišče levo)

Pred nakupom moške obleke ali površnika si oglejte zalogo in ceno!

Vsakdo naj se prepriča!

†

Boguvdana, previdena s tolažili sv. vere, nam je umrla danes po mučni bolezni naša 74 letna dobra, skrbna mama

Ana Zarnik roj. Jarc

posestnica na Krtini

Pogreb blagopokojne naše mame se bo vršil v torek, dne 5. t. m. ob 10. uri dopoldne na domačem pokopališču.

Na Krtini dne 3. aprila 1927.

Joško, sin — **Anica, Marija, Zinka**, hčere — **Vnuki in sorodstvo.** 4543

Zvitke (role) za računske stroje, ček in kontrolne zvitke za blagajne vseh sistemov, ma vedno v zalogi

Lud. Baraga, Ljubljana, Selenburgova ul. 6/I.

Telefon štev. 986 49 r

Naznanjamo v neizmerni bolesti vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je preminul naš najboljši soprog in zlati papa, brat, svak in stric

Med. dr. Karol Wisniger

sreski sanitetni referent

danes ob pol 3. uri zjutraj po kratki bolezni previden s svetotajstvi za umirajoče.

Pogreb se vrši v sredo ob pol 4 uri pop. iz hiše žalosti na Litijsko pokopališče.

LITIJA, dne 4. aprila 1927.

Josipina Wisniger, soproga. **Ladik,** sin.

Potrti neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je mirno v Gospodu zaspala v 79. letu starosti naša nad vse ljubljena mati, stara mati, teta itd., gospa

Marija Gržina

posestnica.

Pogreb nepozabne pokojnice se bo vršil dne 5. t. m. v Št. Petru na Krasu.

Št. Peter na Krasu, dne 4. aprila 1927.

Žalujoči ostali.

Urejuje Franc Puc. Izdaja za Konzorcij «Jutra» Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno dd. kot tiskarnarja Fran Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.